

Barn- och utbildningsnämnden

Barn- och utbildningsnämndens sammanträde 2022-03-14

Plats och tid: Storskär/Norrskär , kl. 18:00
Kallade: Ledamöter
Underrättade: Ersättare
Vid förhinder: Meddela ersättare och johanna.frunck@vaxholm.se.
Information: Ärendena har delats in i A- och B-ärenden. Detta innebär att de ärenden som är markerade med A inte kommer att föredras och att de ärenden som är markerade med B kommer att föredras under sammanträdet. Vid frågor om A-ärenden, kontakta gärna förvaltningen innan sammanträdet.

Ärende Beskrivning Föredragande

Ärende	Beskrivning	Föredragande
1	Justering och fastställande av föredragningslistan	Ordföranden
2 B	Förvaltningen informerar	Anders Roxström
3 B	Årsrapport stimulansmedel psykisk hälsa 2021	Madeleine Larsson
4 B	Ekonomiskt utfall februari 2022 (kompletteras efter utskick)	Maria Wallander Halén
5 A	Fördelning av stadsbidrag-Skolmiljarden 2022	André Wallin
6 A	Timplan för Vaxholms stads grundskolor läsåret 2022-2023	Elisabeth Smolka
7 A	Timplan för integrerade elever som läser enligt grundskolans läroplan i Vaxholms stad läsåret 2022-2023	Elisabeth Smolka
8 A	Patientsäkerhetsberättelse 2021	Monica Lalander
9 A	Uppföljning av kommunens aktivitetsansvar läsår 20/21	Monica Lalander

10 B	Ställningstagande rörande molntjänster och tredjelandsöverföringar	Walewska L Jendi Linda Marklund
11 A	Frågan om godkännande, Förskolan Flora Vaxholm, ny förskola	Linda Marklund
12 A	Anmälningar och överklaganden, redovisning till nämnd 2022	Linda Marklund
13 A	Kontaktpolitiker 2022	Johanna Frunck
14 A	Redovisning av delegeringsbeslut till 2022-03-14	Johanna Frunck
15 A	Utestående uppdrag 2022	Anders Roxström

Michael Baumgarten (L)
Ordförande

Johanna Frunck
Sekreterare

Förvaltningsnamn
Madeleine Larsson
Hållbarhetschef

Årsrapport stimulansmedel psykisk hälsa 2022

Förslag till beslut

Informationen noteras till protokollet.

Ärendebeskrivning

Uppdrag Psykisk Hälsa är resultatet av en överenskommelse mellan regeringen och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR). Överenskommelsen resulterar i tillgängliga stimulansmedel för landets kommuner att tillgå för lokala satsningar inom området psykisk hälsa.

Stimulansmedlen syftar till att skapa förutsättningar för ett långsiktigt arbete på området psykisk hälsa med ett gemensamt ansvarstagande från berörda aktörer. Staden prioriterade under 2021 insatser som skulle ge effekt och innebar ett mervärde utöver pågående kärnverksamhet. Insatserna planerades i samverkan mellan kommunens olika verksamheter. Insatser 2021:

	Insats	Planerade 2021	Utfall 2021
1	Kronängsskolan arbetar med psykisk hälsa	300 000	300 000
2	Projektanställning med fokus på förebyggande och åtgärdande insatser i samverkan	775 000	680 000
3	Kommunikationsmaterial – FILMER <ul style="list-style-type: none">- Vad gör Socialförvaltningen- För dig som är ung- För dig som är förälder	30 000	50 000
4	Resurshund för elever med problematisk skolfrånvaro	-	90 000
5	Fördjupningsstudie kring ungas psykiska hälsa – Varför mår unga som de gör?	50 000	50 000
6	Dansa utan krav metoden, kulturskolan	180 000	90 000
7	Föräldrastödsarbete <ul style="list-style-type: none">- Föreläsningsserie föräldraskap- Inspelning av föreläsning med Maria Dufva- Inköp boken Värsta bästa svårnacket alla högstadiel elever i Vaxholm.	30 000	55 000 80 000
	Totalt	1390 000	1 400 000

Bedömning

Den största utmaningen med erhållna stimulansmedel är tidsfristen på ett år. Svårigheten blir att hitta effektiva insatser som ger mervärde under ett år utan att garantera fortsatt finansiering. Bedömer att årets insatser gett god effekt och gjort skillnad för medborgaren även om effekter är svåra att mäta.

Måluppfyllelse

Arbetet med att förbättra den psykiska hälsan i befolkningen sker inom ramen för stadens målområden och bidrar måluppfyllelse genom:

Kvalitet – förbättrad samverkan och gemensam struktur

Livsmiljö – ökad hälsa och välbefinnande

Ekonomi – effektivare arbete och samhällsekonomiska vinster

Finansiering

Stimulansmedlen fördelas enligt en fördelningsnyckel till Sveriges kommuner och regioner och faktureras SKR eller StorSthlm beroende på fokusområde.

Årets stimulansmedel på bestod av: utvecklingsinsatser och kunskapsbaserad hälso- och sjukvård, stärkt brukarmedverkan, stärkt samverkan för personer med samsjuklighet och för suicidprevention.

Förslagets konsekvenser

Arbetet är i linje med det globala hållbarhetsmålet 3. *God hälsa och välbefinnande*. Insatser och aktiviteter genomsyras med ett jämställdhetsperspektiv och data redovisas könsuppdelat enligt hållbarhetsmål 5. *Jämställdhet*. Att arbeta med psykisk ohälsa bidrar till ökad jämlikhet enligt mål 10. *Minskad ojämlikhet*.

I Vaxholm uppskattar fler män än kvinnor (82% mot 73%) att de har ett bra hälsotillstånd, fler kvinnor är långtidsjukskrivna med psykiska sjukdomar (57,5% mot 45,9%) och en högre andel flickor anger en högre grad av psykisk ohälsa än pojkar på högstadiet och gymnasiet (index 50 mot 66). Oklart om det kan ligga attityder och normer bakom facto att män/pojkar inte uppger psykisk ohälsa i samma utsträckning som kvinnor/flickor. Det är fler män än kvinnor som varje år tar sitt liv och en tendens av ökning sker i den lägre åldersgruppen.

Uppföljning och utvärdering

Stimulansmedlen redovisas årligen till SKL, till styrgruppen samt till Kommunstyrelsen, Barn- och utbildningsnämnden och Socialnämnden i Vaxholms stad. Via kontinuerliga brukar- och medborgarundersökningar följer vi barn och ungas hälsa och levnadsvillkor i staden.

Handlingar i ärendet

Tjänsteutlåtande Årsrapport stimulansmedel psykisk hälsa 2021, 2022-02-24

Årsrapport stimulansmedel psykisk hälsa 2021, 2022-02-24

Kopia på beslutet till:

För åtgärd: Madeleine Larsson, hållbarhetschef Kommunledningskontoret

Årsrapport stimulansmedel psykisk hälsa 2021

Bakgrund

Uppdrag Psykisk Hälsa är resultatet av en överenskommelse mellan regeringen och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR). Syftet med överenskommelsen om psykisk hälsa är att stimulera en förbättring och förstärkning i verksamheterna och bidra till ökad tillgänglighet och jämlikhet. Genom överenskommelser ska insatser ske samordnat på nationell, regional och lokal nivå.

I Vaxholms stad är det sedan år 2018 Hållbarhetschefen som är samordnare med utgångspunkt att tilldelade stimulansmedel skall fördelas utifrån ett övergripande perspektiv utefter behov.

Syfte och mål

Stimulansmedlen syftar till att skapa förutsättningar för ett långsiktigt arbete på området psykisk hälsa med ett gemensamt ansvarstagande från berörda aktörer.

Det långsiktiga målet med den breda satsningen är att det finns en struktur för att bedriva effektivt läns gemensamt utvecklingsarbete kring förbättrad psykisk hälsa i befolkningen

Organisation Vaxholm

I projektgruppen för stimulansmedlen för psykisk hälsa bestod 2021 av hållbarhetschef, enhetschef för samverkan och stöd på barn och utbildningsförvaltningen samt enhetschef barn och familj på socialförvaltningen. Ansvarig samordnare var Hållbarhetschef. Projektgruppen rapporterar till styrgruppen bestående av projektgrupp tillsammans med utbildningschef och socialchef.

Budget

År 2021 har stadens tilldelats:

340 000 kronor för utvecklingsinsatser och kunskapsbaserad hälso- och sjukvård

5 000 kronor för stärkt brukarmedverkan

50 000 kronor för stärkt samverkan för personer med samsjuklighet

105 000 kronor för suicidprevention

500 000 kronor

Staden prioriterade insatser som ger effekt och innebär ett mervärde utöver pågående kärnverksamhet. Insatserna ska planeras och i vissa fall genomföras i samverkan mellan kommunens olika verksamheter. Ytterligare 900 000 kronor i stimulansmedel psykisk ohälsa från tidigare år lades in i budget för 2021 vilket innebär totalt 1 400 000 kronor att fördela under året.

Planerade insatser och utfall insatser 2021

	Insats	Planerade 2021	Utfall 2021
1	Kronängsskolan arbetar med psykisk hälsa	300 000	300 000
2	Projektanställning med fokus på förebyggande och åtgärdande insatser i samverkan	775 000	680 000
3	Kommunikationsmaterial – FILMER - Vad gör Socialförvaltningen - För dig som är ung - För dig som är förälder	30 000	50 000
4	Resurshund för elever med problematisk skolfrånvaro	-	90 000
5	Fördjupningsstudie Fyrklövern – kring ungas psykiska hälsa	50 000	50 000
6	Dansa utan krav metoden, kulturskolan	180 000	90 000
7	Föräldrastödsarbete - Föreläsningsserie föräldraskap - Inspelning av föreläsning med Maria Dufva - Inköp boken Värsta bästa svårnacket alla högstadiel elever i Vaxholm.	30 000	55 000 80 000
	Totalt	1390 000	1 400 000

Verksamhetsberättelse - genomförda insatser år 2021

I och med att projektanställning upphörde tidigare på grund av uppsägning och metoden Dans för hälsa inte behövde samtliga medel innebar det några extra insatser som inte var planerade för vid årets början.

1. Kronängsskolan arbetar med extra resurs för psykisk hälsa

Bakgrund

Under de senaste åren har Kronängsskolan fokuserat på att förbättra skolans arbete kopplad till elevernas frånvaro. På Kronängsskolan organiseras arbetet för att skapa tillgänglighet för alla elever. Det innebär att det sker kontinuerligt arbete för att få en gynnsam lärmiljö såväl socialt, fysiskt och pedagogiskt. Skolan har möjligheter att ge extra stöd. Det kan till exempel innebära resurstöd, stöd av ungdomspedagog och omfattande specialpedagogiskt stöd. Skolans insatser är ofta omfattande. Många av eleverna som har problematisk frånvaro behöver stöd för sitt psykiska välmående. Ungdomspedagogens arbete är kopplad till psykisk ohälsa, trygghet och frånvaro. Ungdomspedagogerna ingår i skolans elevhälsoteam och i trygghetsteamet.

Ungdomspedagogernas uppdrag:

- Upptäcka tidiga tecken på otrygghet, frånvaro och ohälsa.
- Arbeta med insatser enligt skolans trygghetsplan och plan för att öka elevernas närvaro.
- Vara en viktig länk till vårdnadshavare, elever, pedagoger, mentorer, övrig skolpersonal och elevhälsoteamet.
- Gör kartläggningar och utvärdera insatserna.
- Finnas tillgänglig för eleverna när de har raster.
- Ge eleverna stöd och verka uppsökande.
- Arbeta med insatser som dokumenteras i åtgärdsprogram.
- Samarbeta med externa aktörer till exempel ungdomsstödjarna, BUP och socialtjänsten.
- Arbetar med insatser på lovskolan.

De senaste åren har skolan sett ett ökat behov av särskilt stöd till elever med psykisk ohälsa kopplat till problematisk frånvaro. Därför avsågs inom ramen för projektet "Psykisk hälsa" att anställa ytterligare en ungdomspedagog på heltid i augusti 2021.

Ekonomi

De 300 000 kronorna som vi mottagit för projektet har gått till kostnader för löner. Vi har nu två anställda ungdomspedagoger. Cirka 20% av de totala lönekostnaderna finansieras med projektpengarna.

Effekter

Vi har kunnat stötta fler elever med problematisk skolfrånvaro och psykisk ohälsa:

- Ungdomspedagogerna har mött upp elever som har svårigheter att komma till skolan. Det har skapat trygghet och möjligheter för eleverna att sakta "slussas" tillbaka in i skolan.
- Vi har nu större möjligheter att anpassa undervisningssituationen till elever som är krävande eller som av andra anledningar inte mår psykiskt bra.
- Genom att anpassa skoldagarna och ge stöd i en särskild undervisningsgrupp ser vi att flera elever har fått högre närvaro och ökat lärande.
- Genom särskild undervisning i hemmet har vi kunnat påbörja den mödosamma vägen tillbaka till skolan samtidigt som vi bygger relationer
- Ungdomspedagogerna har ett nära samarbete med lärlagen, elevhälsoteamet samt med externa kontakter, det gäller främst med BUP och Vaxholm stads ungdomsstödjare.
- Samverkan med föräldrarna har i många fall blivit bättre. Vårdnadshavarna uttrycker stort förtroende för ungdomsstödjarnas arbete och skolans insatser.

Framåtblickar Förhoppningen är att Vaxholm stad ska ge skolan ytterligare medel för att kunna planera mer långsiktigt. Ett årligt tilläggsanslag skulle underlätta skolans planering av insatser och bemanning. På lång sikt är förhoppningen att ha en ungdomspedagog/lärlag det vill säga tre heltidsanställda ungdomspedagoger.

2. Projektanställning med fokus på förebyggande och åtgärdande insatser i samverkan

Effektmål

Vaxholms Stad har en utvecklad samverkanstruktur med arbetsmodeller för tidiga insatser för barn och unga i Vaxholm

Samverkansteamet arbetar med tidiga insatser till barn och unga som är i riskzonen för psykisk ohälsa. I teamet har projektansvarig på socialförvaltningen ingått samt olika funktioner inom samverkan och stöd på utbildningsförvaltningen. För gruppen yngre barn finns samverkansteam förskolan där projektledare varit med tillsammans med chefen för barn- och ungdomsenheten och representerat socialförvaltningen. Tillsammans med olika funktioner från utbildningsförvaltningen, BVC och förskolans rektorer. Till föräldragrupper för förstagångsföräldrar på BVC och till föräldrar på öppna förskolan har det spridits information där samverkan består i möten med tyngdpunkten att visa att socialtjänsten finns till för att ge stöd i föräldraskapet, vid våldsutsatthet samt i relationen med sin partner och sitt barn.

BoU har en ökad operativ representation i de samverkanstrukturer som finns i Vaxholm för att samordna tidiga insatser för barn och unga

Nära samverkan har skett med bl.a. socialsekreterare, skol- och familjestödet och ungdomsstödet i olika delar av uppdraget. En förbättrad samverkan med skolan har varit viktig, och där har skolkuratorerna en central roll. En samverkan finns med kulturskolan och dansgrupper för elever som på olika sätt lider av psykisk ohälsa, kallat "dansa för hälsa". Dansen är en av insatserna som kan erbjudas till elever med långvarig skolfrånvaro. Ett

samarbete har under året funnits med ungdomsmottagningen i Mörby, som inlett ett arbete på Kronängsskolan där elever erbjuds stöd på plats i skolan.

All personal i förskola och grundskola har kännedom om socialtjänstens uppdrag och ansvar i arbetet med barn och unga

Tjänsten har informerat om socialtjänstens uppdrag, insatser samt processen kring orosanmälningar till grundskole- och förskolerektorer, elevhälsoteam, specialpedagoger, skolsköterskor samt skolkuratorer på Vaxholms kommunala skolor samt Montessori (bla genom en framtagen film). Informationen har getts till samtlig personal på Montessori våren 2021 och till samtlig personal på Kronängsskolan hösten 2021. Syftet med informationsspridningen har varit att förbättra samverkan mellan de båda förvaltningarna och tydliggöra hur socialtjänsten arbetar, samt hitta fungerande rutiner. En viktig del i detta är att skolans personal har fått ett ansikte på en representant från socialförvaltningen.

Under projektets gång har synpunkter inkommit både från skolornas personal angående socialtjänstens rutiner, hantering av ärenden, återkoppling etc. Dessa synpunkter har diskuterats vid dessa tillfällen. Det har även funnits en pågående diskussion under hela projekttiden från socialtjänstens sida angående samarbetet med skolorna och deras rutiner kring bl.a. orosanmälan som i vissa fall kan brista t ex vad gäller kontaktuppgifter som saknas eller att fel dokument har använts i ProRenata. Men även rutinen att skolan ska informera vårdnadshavare om att en orosanmälan görs (om det inte rör våld där vårdnadshavaren misstänks utöva våldet), vilket är ett återkommande bekymmer och leder till en sämre allians.

Socialtjänsten och utbildningsförvaltningen har i samverkan tagit fram behovsanpassade tidiga insatser

I arbetet med barn och unga i riskzonen med fokus på långvarig skolfrånvaro arbete skett tillsammans med samverkansteamet på utbildningsförvaltningen. I processen för hantering av långvarig skolfrånvaro ansöker rektor på respektive skola i kommunen till samverkansteamet för stöd i hanteringen av ärenden. Samverkansteamet består av olika funktioner inom utbildningsförvaltningen, samt projektansvarig som representerar socialförvaltningen. Syftet är att skraddarsy insatser som anpassas efter varje enskilt ärende med det långsiktiga målet att eleven ska få en fungerande skolgång. Projektledarens roll har varit att hitta och anpassa insatser, både utifrån socialtjänstens funktion samt på annat sätt bidra med kunskap och möjligheter till samverkan. Under vårterminen 2021 arbetade teamet med sju ärenden, varav sex avslutades och en pågick i början av hösten 2021. I sex av sju ärenden upplevde eleven en förbättrad psykisk hälsa efter insatser från teamet.

Under höstterminen 2021 finns i skrivande stund sju pågående skolpliktsuppföljningar som samverkansteamet arbetar med. Fortsatt samverkan med socialförvaltningen är viktig då kunskap behövs om hur socialtjänsten arbetar för att på bästa sätt hjälpa eleverna. En av insatserna som planeras är en resurshund som kan vara ett stöd för elever med olika typer av problematik. Denna insats kommer att fördelas mellan några av grundskolorna som ett pilotprojekt under hösten 2021.

Covid-19

På grund av de tidigare rådande omständigheterna med covid-19 har delar av projektet utförts annorlunda än planerat. Denna situation har till viss del förändrat arbetets genomförande, och har tyvärr försvårat den delen som bestått i att mötas ute på olika platser i kommunen. Projektledaren lämnade sin anställning i november 2021.

3. Kommunikationsinsatser genom film

Under våren 2021 togs en film fram om socialtjänstens barn- och ungdomsenhet. Filmen informerar om var socialtjänsten finns, hur man kommer i kontakt och hur ett möte med en socialsekreterare går till. Filmen riktar sig till barn och unga i första hand och publicerades på skolplattformen, samt på Vaxholms hemsida. Tanken med filmen var att barn och unga ska känna till varför socialtjänsten finns och hur de kan få stöd.

Ytterligare en film "För dig som är ung i Vaxholm" togs fram i samverkan med ungdomsstödet, ungdomssamordnaren, Stödcentrum för unga brottsutsatta i Täby samt ungdomsmottagningen i Mörby. Syftet med denna film var att visa unga vad vi kan erbjuda, både vad gäller stöd men även vilka aktiviteter som finns, samt hur de kan komma i kontakt på olika sätt. Filmen har visats för samtliga elever och personal på Kronängsskolan och finns på skolplattformen, samt på Vaxholms hemsida. Filmen gjordes även i en kortversion till sociala medier och finns på Facebook-sidor och instagramkonton.

En tredje film "För dig som är förälder i Vaxholm" togs fram och lyfter vad det finns för olika typer av stöd och utbildningar till dig som är förälder i kommunen. Denna gjordes i samverkan med nätverket Familjecentrum och har ännu inte hunnit spridas.

4. Resurshund för elever med problematisk skolfrånvaro

Under slutet av året infördes ett pilotarbete med resurshund för att motverka problematisk skolfrånvaro på Söderfjärdsskolan. Insatsen kommer att pågå som pilot och även testas på annan skola under våren 2022. Syftet med arbetet är att ge elever med skolfrånvaro en trygg anknytning i skolans miljö. Kontakten med Resurshunden ska motivera, engagera, glädja samt stärka eleverna på deras individuella nivåer. Elevernas välmående ska förbättras av kontakten med Resurshundsteamet.

Målet är att eleverna ska vara mer i skolans miljö. Arbetet ska ske så att skolmiljön förknippas med något positivt. Allt sker individanpassat och i samråd med specialpedagog, lärare och kurator bland andra. Exempel på aktiviteter är: träning med hund, hundtricks, hundparkour, läsa med hund, lyssna på läsning med hund, öva kreativitet med hunden som fokus m.m.

Rapport från Resurshundsteamet

Tre elever har haft stor nytta av kontakten med Resurshundsteamet. De har knutit an till både mig och Juni på ett fint sätt samt har nu skolnärvaro. Jag upplever dem trygga och tillfreds med oss som team. Alla tre elevers vårdnadshavare påtalar varje vecka vikten av att ha oss i barnens skolvardag. En av föräldrarna har som rutin att höra av sig under helgen och även under jullovet för att försäkra sig om att vi kommer, för att kunna dämpa oron hos sitt barn och öka sannolikheten att hon ska gå till skolan. Två av eleverna har dessutom haft lektioner tillsammans med oss vilket innebär att de fått utveckla interaktionen även med en klasskamrat. Något de båda har behov och glädje av. En av eleverna avbryter sina raster tidigare för att komma upp till oss inför sitt pass. Som hen uttrycker det är det "för jobbigt därute men lugnt och tryggt hos oss?" Den taktila kontakten med Juni är viktig. Alla elever kramar och klappar henne mycket och blir påtagligt lugna av det.

5. Fördjupningsstudie psykisk ohälsa bland unga baserat på Stockholmsenkätens resultat och djupintervjuer

De fyra kommunerna Täby, Vaxholm, Vallentuna och Danderyd ville få en ökad förståelse kring de oroande resultaten från den regelbundna enkätundersökningen Stockholmsenkäten som handlar om psykisk ohälsa. Även få en ökad förståelse kring eventuella skillnader mellan pojkar och flickor och vad den består i.

Uppdraget syftade till att ge en sådan ökad förståelse och innefattade både en kartläggning med datainsamling, analys av data, fokusgruppsamtal med unga i kommunerna, rapportering samt förslag på hur denna ökade förståelse ska kunna realiseras i termer av konkreta förebyggande och främjande verksamheter. Arbetet har löpt på enligt schema och resultaten redovisas och kommuniceras ut under våren 2022.

6. Dans för hälsa

Dans för hälsa är en framforskad metod vid Universitetssjukvårdens forskningscentrum som har visat sig framgångsrik för tjejer som upplever psykosomatiska besvär. Metoden går ut på kravlös dans utan krav på prestation. Dansen har genomförts under 2022 i samverkan mellan enheten för samverkan och stöd, elevhälsan och kulturskolan.

Effektmål:

- Antal deltagare

Vårterminen deltog 3 deltagare och under höstterminen deltog 5 personer.

- Upplevd hälsa hos deltagarna innan och efter genomförd metod

Under både vår och höstterminen användes enkäter med frågor som eleverna fick svara på anonymt vid det första och sista danstillfället. På grund av anonymiteten och ett par avhopp var det svårt att göra en bedömning. Men det gick att utröna att svaren från den första enkäten var mer positiva än svaren från första. Det gick även att se att deras fysiska aktivitet har ökat utöver dansen mellan tillfällena.

"jag känner mig nu normal och extremt bra och glad eftersom jag har nya vänner och jag har också lärt mig nya låtar"

" bästa är att man får träffa nya kompisar"

Planen för 2022 är att fortsätta med befintlig grupp elever under vårterminen, just nu 3 st pga 2 avhopp, med möjlighet att ta in nya deltagare, för att sedan i slutet av vårterminen göra reklam för att starta upp en ny grupp till höstterminen. Bjud in till prova-på tillfällena och synas via utskick och eventuellt i media. Samverkan med elevhälsan ska få tydligare rutiner och ett möte är inplanerat för detta.

7. Föräldrastödsarbete

Coronapandemin har inneburit att många föräldrar inte kunnat nätverka eller fysiskt delta på föräldrastödsutbildningar som kommunen vanligtvis erbjuder. Under våren erbjöds en kostnadsfri föreläsningsserie riktad till föräldrar. Serien innehöll tre träffar med teman; självkänsla, tonåring och syskonbråk. Det deltog mellan 15 och 30 föräldrar per tillfälle.

I samverkan med Rädda barnen hölls en öppen och kostnadsfri föreläsning med Maria Dufva med temat "Värsta bästa svårsnacket" om hur vuxna kan tala med sina ungdomar om sex, porr, samtycke och utsatthet på nätet. Cirka 50 deltog live och 30 digitalt. Föreläsningen spelades in, har textats och skall spridas under 2022. Hennes bok köptes in och distribuerades till alla högstadiel elever boendes i kommunen.

Måluppfyllelse och Agenda 2030

Stimulansmedlen redovisas årligen till SKL, till styrgruppen samt till Kommunstyrelsen, Barn- och utbildningsnämnden och Socialnämnden i Vaxholms stad. Via kontinuerliga brukar- och medborgarundersökningar följer vi barn och ungas hälsa och levnadsvillkor i staden.

Arbetet med att förbättra den psykiska hälsan i befolkningen sker inom ramen för stadens målområden och bidrar måluppfyllelse genom:

Kvalitet – förbättrad samverkan och gemensam struktur

Livsmiljö – ökad hälsa och välbefinnande

Ekonomi – effektivare arbete och samhällsekonomiska vinster

Arbetet är i linje med det globala hållbarhetsmålet 3. *God hälsa och välbefinnande*. Insatser och aktiviteter genomsyras med ett jämställdhetsperspektiv och data redovisas könsuppdelat enligt hållbarhetsmål 5. *Jämställdhet*. Att arbeta med psykisk ohälsa bidrar till ökad jämlikhet enligt mål 10. *Minskad ojämlikhet*.

I Vaxholm uppskattar fler män än kvinnor (82% mot 73%) att de har ett bra hälsotillstånd, fler kvinnor är långtidssjukskrivna med psykiska sjukdomar (57,5% mot 45,9%) och en högre andel flickor anger en högre grad av psykisk ohälsa än pojkar på högstadiet och gymnasiet (index 50 mot 66). Oklart om det kan ligga attityder och normer bakom facto att män/pojkar inte uppger psykisk ohälsa i samma utsträckning som kvinnor/flickor. Det är fler män än kvinnor som varje år tar sitt liv och en tendens av ökning sker i den lägre åldersgruppen.

Utbildningsförvaltningen
André Wallin
Skolchef

Fördelning av stadsbidrag-Skolmiljarden 2022

Förslag till beslut

1. Statsbidraget- extra medel ska fördelas proportionerligt per barn/elev till samtliga huvudmän som har inskrivna barn/elever som är folkbokförda i Vaxholms stad, i förskola, grundskola samt gymnasium.
2. 6 % av det belopp som utifrån ovanstående tilldelas Vaxholms stads kommunala skolor och förskolor ska fördelas till måltidsenheten.
3. I Vaxholms stads kommunala förskolor och skolor ska resterande stadsbidrag användas i enlighet med Skolverkets direktiv: minska de negativa effekterna på elevers kunskapsutveckling och hälsa till följd av covid-19-pandemin.

Ärendebeskrivning

På motsvarande sätt som för 2021 föreslår regeringen en miljard avsätts för skolan för 2022.

Skolmiljarden syftar som för 2021 till att alla barn och elever, trots pandemin, ska få den utbildning de har rätt till. Medlen kan bland annat användas till ökad undervisningstid och mer stöd för de elever som behöver det oavsett ålder, statsbidraget avser hela skolväsendet. Till skillnad från andra stadsbidrag omfattas inte aktuellt bidrag av någon förordning eller likande som anger hur bidraget ska användas utan det upp till varje kommun att själv bestämma hur pengarna ska användas för att trygga barnens rätt till utbildning.

Pengarna ska användas till insatser i både kommunala och fristående skolor och förskolor.

Stadsbidraget omfattar 1,4 miljarder för hela riket, vilket för Vaxholms stad efter fördelning från Skolverket innebär 1 990 256 kr.

För att säkerställa att pengarna kommer alla barn/unga folkbokförda i Vaxholm till gagn anser förvaltningen att statsbidraget ska fördelas proportionerligt per elev till samtliga huvudmän som har inskrivna barn/elever som är folkbokförda i Vaxholms stad i förskola, åk F-9 samt gymnasium.

Utifrån januari månads placeringar skulle en sådan fördelning innebära 710 kr per barn/elev.

Vaxholms stads måltidsenhet ansvarar för och tillagar all mat till de kommunala skol- och förskoleenheterna. Måltidsenheten har till följd av covid-19 haft ökade kostnader som inte kompenseras av statliga bidrag. Det rör kostnader kopplade till bland annat inköp av engångsartiklar, halvfabrikat och ökade personalkostnader. Förvaltningen bedömer att en del av "skolmiljarden" bör användas för att kompensera måltidsenheten för sina ökade kostnader och föreslår att 6 %, 77 000 kr, av statsbidraget som utifrån föreslagen fördelningsprincip tilldelas Vaxholms kommunala skolor och förskolor ska fördelas till måltidsenheten.

Barnen i förskolan har behov av stärkande insatser då deras undervisning under åren blivit bristande då fokus legat på att garantera omsorgen. Då deras undervisning av behöriga förskolepedagoger blivit lägre på grund av pandemin finns behov av att förstärka undervisningsmoment i förskolan.

Grundskolans behov innefattar stärkande insatser inom både kunskapsuppdraget och barn, elevers hälsa.

Utifrån januari månads placeringar skulle föreslagen fördelning se ut enligt följande:

Interna Förskolor	219 411 kr	Externa förskolor	131 744 kr
Interna grundskolor	990 042 kr	Externa grundskolor	184 728 kr
Måltidsenheten	77 000 kr	Externa gymnasieskolor	387 356 kr

Handlingar i ärendet

Tjänsteutlåtande, 2022-03-14

Kopia på beslutet till:

För åtgärd: Anders Roxström, uf

För kännedom: Rektorer skolor Vaxholms stad

Utbildningsförvaltningen
Elisabeth Smolka
Verksamhetscontroller

Timplaner för Vaxholms stads grundskolor läsåret 2022/2023

Förslag till beslut

Timplaner för Vaxholms stads grundskolor läsåret 2022/2023 antas enligt förvaltningens förslag.

Sammanfattning

Elever som går i grundskolan har rätt till ett minsta antal garanterade undervisningstimmar per stadium. Timplanen beskriver hur undervisningstimmar ska fördelas mellan de olika ämnena. 2021 gjorde Skolverket en översyn av timplanerna, men regeringen har ännu inte fattat något beslut om ändring. Utbildningsförvaltningen föreslår därför att ingen förändring i timplanerna görs från läsåret 2021/2022.

Utbildningsförvaltningen och rektorer i årskurs f-6 har enats om att skolorna i mesta möjliga mån ska ha samma fördelning mellan årskurserna men med lokala avvikelser gällande:

- *elevens val* – som är fritt för respektive skola att fördela mellan låg- och mellanstadium så länge eleven fått 118 (59+59) timmar elevens val när eleven slutar årskurs 6.
- *idrott och hälsa* - fördelning på lågstadiet.
- den i timplanen valbara delen av ämnena *SO* och *NO* på mellan- och högstadiet.

Ärendebeskrivning

Grundskolans timplan är en del av styrdokumentet för svenska skolväsendet. Timplanen reglerar hur mycket undervisning en elev ska ha rätt till i varje ämne i grundskolan. Timplanen ingår som en bilaga till skollagen och fastställs av riksdagen. Antalet timmar regleras inte per årskurs utan per stadium totalt.

Timplanen fördelas på 178 dagar per år och en balans mellan teoretiska och praktiskt/estetiska ämnen genom hela skoltiden eftersträvas. Utöver ämnen i timplanen finns elevens val som ska agera fördjupning av övriga ämnen. En timplan ska alltid utgå från att på bästa möjliga sätt stödja elevens lärande.

Enligt 9 kap. 4 § skolförordningen (2011:185) ska huvudmannen på förslag av rektor besluta om fördelning av undervisningstid mellan årskurserna i grundskolan. Timplanen är en minimitimplan. Därutöver finns möjlighet för rektor att utöka tiden i något eller några ämnen utifrån behov på den enskilda skolan.

Huvudmannen beslutar om:

- fördelning av undervisningstiden mellan årskurserna 1-3, 4-6 och 7-9.
- fördelning av 36 timmar inom hem- och konsumentkunskap och huruvida de ska ligga på både låg- och mellanstadium eller bara på ett stadium.
- fördelning per stadium vad gäller 177 timmar inom ämnet elevens val.
- huruvida ytterligare undervisningstid utöver den garanterade undervisningstiden ska läggas till.
- inom de naturorienterande ämnena är eleverna i mellanstadiet garanterade en minsta undervisningstid om 55 timmar i respektive ämne. Resterande 28 timmar får fördelas fritt mellan de tre ämnena i mellanstadiet. I högstadiet är eleverna i de naturorienterande ämnena garanterade en minsta undervisningstid om 75 timmar i respektive ämne. Resterande 39 timmar får fördelas fritt mellan de tre ämnena i högstadiet.
- inom de samhällsorienterande ämnena är eleverna i mellanstadiet garanterade en minsta undervisningstid om 70 timmar i respektive ämne. Resterande 53 timmar får fördelas fritt mellan de fyra ämnena i mellanstadiet. I högstadiet är eleverna i de samhällsorienterande ämnena garanterade en minsta undervisningstid om 75 timmar i respektive ämne. Resterande 52 timmar får fördelas fritt mellan de fyra ämnena i högstadiet.

Elever som går i grundskolan har rätt till ett minsta antal garanterade undervisningstimmar per stadium. Timplanen beskriver hur undervisningstimmar ska fördelas mellan de olika ämnena. 2021 gjorde Skolverket en översyn av timplanerna, men regeringen har ännu inte fattat något beslut om ändring.

Utbildningsförvaltningen föreslår att ingen förändring i timplanerna görs från läsåret 2021/2022 utan att nedan fördelning, mellan stadierna i timmar per läsår samt mellan årskurser omräknat till minuter per vecka, kvarstår.

Timmar per läsår:

	Minsta antal garanterade undervisningstimmar			
	Skollag 9 år	Lågstadiet	Mellanstadiet	Högstadiet
Bild	230	50	80	100
Hem- och konsumentkunskap	118		36	82
Idrott & Hälsa	600	140	180	280
Musik	230	70	80	80
Slöjd	330	50	140	140
Svenska	1490	680	520	290
Engelska	480	60	220	200
Matematik	1230	420	410	400
So	305	200	53	52
Geografi	145		70	75
Historia	145		70	75
Religionskunskap	145		70	75
Samhällskunskap	145		70	75
No	210	143	28	39
Biologi	130		55	75
Fysik	130		55	75
Kemi	130		55	75
Teknik	200	47	65	88
Språkval	320		48	272
Elevens val	177	59	59	59
Totalt	6890	1919	2364	2607

Minuter per vecka och årskurs:

	Minuter per vecka								
	åk 1	åk 2	åk 3	åk 4	åk 5	åk 6	åk 7	åk 8	åk 9
Bild	25	30	30	45	45	45	50	60	60
Hem- och konsumentkunskap						65		90	50
Idrott & Hälsa	80	80	80	90	90	125	155	160	160
Mus k	40	40	40	45	45	45	40	40	55
Slöjd			85	80	80	80	80	80	80
Svenska	390	380	380	280	280	320	160	160	170
Engelska	20	25	60	135	135	105	110	110	120
Matematik	210	250	250	250	250	195	225	225	225
So	100	120	120	30	30	30	30	30	30
Geografi				40	40	40	40	40	50
Historia				40	40	40	40	40	50
Religionskunskap				40	40	40	40	40	50
Samhällskunskap				40	40	40	40	40	50
No	80	80	85	10	10	30	20	20	30
Biologi				30	30	35	40	45	45
Fys k				30	30	35	40	45	45
Kemi				30	30	35	40	45	45
Teknik	20	30	30	40	40	30	50	50	50
Språkval						85	160	150	150
Elevens val	30	30	40	30	30	40	30	30	40
Totalt	995	1065	1200	1285	1285	1460	1390	1500	1555

Utbildningsförvaltningen och rektorer i årskurs f-6 har enats om att skolorna i mesta möjliga mån ska ha samma fördelning mellan årskurserna, men med lokala avvikelser i (gulmarkerat i timplaneöversikten) gällande:

- *elevens val* – som är fritt för respektive skola att fördela mellan låg- och mellanstadium så länge eleven fått 118 (59+59) timmar elevens val när eleven slutar årskurs 6.
- *idrott och hälsa* - fördelning på lågstadiet.
- den i timplanen valbara delen av ämnena *SO* och *NO* på mellan- och högstadiet.

Handlingar i ärendet

Tjänsteutlåtande, Elisabeth Smolka, 2022-02-09

Kronängsskolans timplan 2022/2023

Resarö skolas timplan 2022/2023

Söderfjärdsskolans timplan 2022/2023

Vaxö Rindö skolområdets timplan 2022/2023

Kopia på beslutet till:

För kännedom:

Skolchef

André Wallin; andre.wallin@vaxholm.se

Rektorer i kommunala skolor:

**VAXHOLMS
STAD**

Tjänsteutlåtande

2022-02-09

Änr BUN 2022/36.612

4 av 4

Eva Axelsson; eva.axelsson@vaxholm.se

Åsa Häger; asa.hager@vaxholm.se

Charlotta Skarelius; charlotta.skarelius@vaxholm.se

Christina Persson; christina.persson@vaxholm.se

Timplan Kronängsskolan, läsåret 2022-2023

Minuter per vecka

	åk 7	åk 8	åk 9
Bild	50	60	60
Hem- och konsumentkunskap		90	50
Idrott & Hälsa	155	160	160
Musik	40	40	55
Slöjd	80	80	80
Svenska	160	160	170
Engelska	110	110	120
Matematik	225	225	225
So	30	30	30
Geografi	40	40	50
Historia	40	40	50
Religionskunskap	40	40	50
Samhällskunskap	40	40	50
No	20	20	30
Biologi	40	45	45
Fysik	40	45	45
Kemi	40	45	45
Teknik	50	50	50
Språkval	160	150	150
Elevens val	30	30	40
Totalt	1390	1500	1555
Därav skolans val			

*Kan fördelas lokalt inom stadiet enligt skolans behov och önskemål.

RESARÖ SKOLA Timplan 2022/2023

	Minuter per vecka					
	åk 1	åk 2	åk 3	åk 4	åk 5	åk 6
Bild	25	30	30	45	45	45
Hem- och konsumentkunskap						65
Idrott & Hälsa	70	70	100	90	90	125
Musik	40	40	40	45	45	45
Slöjd			85	80	80	80
Svenska	390	380	380	280	280	320
Engelska	20	25	60	135	135	105
Matematik	210	250	250	250	250	195
So	100	120	120	0	0	0
Geografi				40	40	70
Historia				40	40	60
Religionskunskap				40	40	60
Samhällskunskap				40	40	60
No	80	80	85	0	0	0
Biologi				40	40	35
Fysik				40	40	35
Kemi				40	40	35
Teknik	20	30	30	40	40	30
Språkval						85
Elevens val	70	70	70			
Totalt	1025	1095	1250	1245	1245	1450

SÖDERFJÄRDSSKOLAN Timplan 2022/2023

	Minuter per vecka					
	åk 1	åk 2	åk 3	åk 4	åk 5	åk 6
Bild	25	30	30	45	45	45
Hem- och konsumentkunskap						65
Idrott & Hälsa	80	80	80	90	90	125
Musik	40	40	40	45	45	45
Slöjd			85	80	80	80
Svenska	390	380	380	280	280	320
Engelska	20	25	60	135	135	105
Matematik	210	250	250	250	250	195
So	100	120	120	30	30	30
Geografi				40	40	40
Historia				40	40	40
Religionskunskap				40	40	40
Samhällskunskap				40	40	40
No	80	80	85	10	10	30
Biologi				30	30	35
Fysik				30	30	35
Kemi				30	30	35
Teknik	20	30	30	40	40	30
Språkval						85
Elevens val	60	0	0	50	45	45
Totalt	1025	1035	1160	1305	1300	1465

VAXÖ/RINDÖ skolorråde Timplan 2022/2023

	Minuter per vecka					
	åk 1	åk 2	åk 3	åk 4	åk 5	åk 6
Bild	25	30	30	45	45	45
Hem- och konsumentkunskap						65
Idrott & Hälsa	80	80	80	90	90	125
Musik	40	40	40	45	45	45
Slöjd			85	80	80	80
Svenska	390	380	380	280	280	320
Engelska	20	25	60	135	135	105
Matematik	210	250	250	250	250	195
So	100	120	120	30	30	30
Geografi				40	40	40
Historia				40	40	40
Religionskunskap				40	40	40
Samhällskunskap				40	40	40
No	80	80	85	10	10	30
Biologi				30	30	35
Fysik				30	30	35
Kemi				30	30	35
Teknik	20	30	30	40	40	30
Språkval						85
Elevens val	40	40	30	30	30	30
Totalt	1005	1075	1190	1285	1285	1450

Utbildningsförvaltningen
Elisabeth Smolka
Verksamhetscontroller

Timplan för integrerade elever som läser enligt grundskolans läroplan i Vaxholms stad läsåret 2022-2023

Förslag till beslut

Timplan för integrerade elever som läser enligt grundskolans läroplan i Vaxholms stad läsåret 2022-2023 antas enligt förvaltningens förslag.

Sammanfattning

Elever som läser enligt grundskolans timplan har rätt till ett minsta antal garanterade undervisningstimmar. I timplanen finns beskrivet hur de ska fördelas mellan ämnen och ämnesområden.

I Vaxholm undervisas elever som läser enligt grundskolans läroplan årskurs 1-6 integrerat i grundskolan på Söderfjärdsskolan.

Timplanen för Söderfjärdsskolan har tagits fram i samarbete mellan skolans rektor. 2021 gjorde Skolverket en översyn av timplanerna, men regeringen har ännu inte fattat något beslut om ändring. Utbildningsförvaltningen föreslår att ingen förändring i timplanen görs från läsåret 2021/2022.

Ärendebeskrivning

Elever som läser enligt grundskolans timplan har rätt till ett minsta antal garanterade undervisningstimmar. I timplanen finns beskrivet hur de ska fördelas mellan ämnen och ämnesområden. Timplanen är en del av styrdokumentet för det svenska skolväsendet och ingår som en bilaga till skollagen som fastställs av riksdagen. Timplanen reglerar hur mycket undervisning en elev ska ha rätt till i varje ämne i grundskolan och fördelas på 178 dagar per år.

Enligt 9 kap. 4 § skolförordningen (2011:185) ska huvudmannen på förslag av rektor besluta om fördelning av undervisningstid mellan årskurserna i grundskolan. Timplanen är en minimitimplan. Därutöver finns möjlighet för rektor att utöka tiden i något eller några ämnen utifrån behov på den enskilda skolan.

Huvudmannen beslutar om:

- fördelning av undervisningstiden mellan årskurserna 1-3, 4-6 och 7-9.

- fördelning av 230 timmar inom hem- och konsumentkunskap och huruvida de ska ligga på både låg- och mellanstadium eller bara på ett stadium.
- fördelning per stadium vad gäller 150 timmar inom ämnet elevens val.
- huruvida ytterligare undervisningstid utöver den garanterade undervisningstiden ska läggas till.

I Vaxholm undervisas elever som läser enligt grundsärskolans läroplan integrerat i grundskolan på Söderfjärdsskolan. Timplanen för Söderfjärdsskolan har tagits fram i samarbete mellan skolans rektor. 2021 gjorde Skolverket en översyn av timplanerna, men regeringen har ännu inte fattat något beslut om ändring.

Utbildningsförvaltningen föreslår att ingen förändring görs i timplanen från läsåret 2021/2022 utan att nedan fördelning, mellan stadierna i timmar per läsår samt mellan årskurser omräknat till minuter per vecka, kvarstår.

Timmar per läsår:

	Minsta antal garanterade undervisningstimmar			
	Skollag 9 år	Lågstadiet	Mellanstadiet	Högstadiet*
Bild	225	60	75	90
Hem- och konsumentkunskap	525	80	150	295
Idrott & Hälsa	750	245	245	260
Musik	395	120	125	150
Slöjd	670	175	260	235
Svenska	1300	450	450	400
Engelska	180	35	55	90
Matematik	1215	400	400	415
So	695	185	220	290
No	595	145	190	260
Teknik	190	45	60	85
Elevens val	150	20	80	50
Totalt	6890	1960	2310	2620

*Elever i årskurs 1-6 som läser enligt grundsärskolans läroplan erbjuds undervisning integrerat i grundskolan i årskurs 1-6. Därefter får eleverna sin utbildning på skola utanför kommunen.

Minuter per vecka och årskurs:

	Minuter per vecka					
	åk 1	åk 2	åk 3	åk 4	åk 5	åk 6
Bild	35	35	35	40	45	45
Hem- och konsumentkunskap	45	45	45	85	85	85
Idrott & Hälsa	135	140	140	135	140	140
Musik	65	70	70	70	70	70
Slöjd	95	100	100	140	150	150
Svenska	250	250	260	250	250	260
Engelska	0	30	30	30	30	35
Matematik	225	225	225	225	225	225
So	100	100	115	125	125	125
No	80	80	85	100	110	110
Teknik	20	30	30	30	35	40
Elevens val	35	0	0	45	45	45
Totalt	1085	1105	1135	1275	1310	1330

Handlingar i ärendet

Tjänsteutlåtande, Elisabeth Smolka, 2022-02-09

Kopia på beslutet till:

För kännedom:

Skolchef

André Wallin; andre.wallin@vaxholm.se

Rektorer i kommunala skolor:

Eva Axelsson; eva.axelsson@vaxholm.se

Åsa Häger; asa.hager@vaxholm.se

Charlotta Skarelius; charlotta.skarelius@vaxholm.se

Christina Persson; christina.persson@vaxholm.se

**VAXHOLMS
STAD**

Utbildningsförvaltningen

Monica Lalander

Enhetschef

Tjänsteutlåtande

Patientsäkerhetsberättelse 2021

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden beslutar att godkänna patientsäkerhetsberättelsen 2021.

Ärendebeskrivning

Utbildningsförvaltningen redovisar patientsäkerhetsberättelsen 2021 till barn- och utbildningsnämnden.

Handlingar i ärendet

Tjänsteutlåtande, 2022-02-17, Monica Lalander

Patientsäkerhetsberättelse för medicinska insats 2021, barn- och utbildningsnämnden, 2022-02-17.

Patientsäkerhetsberättelse för psykologisk insats 2021, barn-och utbildningsnämnd, 2022,01,20

Kopia på beslutet till:

För kännedom: Rektorer för grundskolan, rektorer@vaxholm.se

VAXHOLMS
STAD

Patientsäkerhetsberättelse för elevhälsans medicinska insats Vaxholms stad 2021

1. Innehållsförteckning

Inledning.....	3
Organisation	3
Ansvar för patientsäkerhetsarbetet	5
Egenkontroll.....	5
Samverkan internt och externt.....	5
Åtgärder som genomförts för ökad patientsäkerhet.....	6
Hälso- och sjukvårdspersonalens rapporteringsskyldighet.....	7
Arbetsåret 2021 och utvecklingsområden 2022	8

Inledning

Barn- och utbildningsnämnden är vårdgivare för elevhälsans medicinska insats (EMI). Verksamhetschef (VC) och tillika medicinskt ansvarig för EMI är utsedd av barn- och utbildningsnämnden. Anders Roxström enhetschef för samverkan och stöd (SAMS) vt-21 sedan utbildningschef ht-21 är verksamhetschef för EMI och Eva Fredlund medicinskt ledningsansvarig (MLA). Eva Fredlund har även ett samordningsansvar för skolsköterskorna.

Skolläkare Gunilla Winström var sjukskriven större delen av vårterminen – 21 och avslutade sin tjänst i juni. Under denna sjukskrivning hoppade Anna-Karin Fladvad in och har nu tjänsten som skolläkare i Vaxholms stad.

Verksamhetschefen ansvarar i samverkan med skolsköterskor och skolläkare för att relevanta lagar och förordningar följs. En patientsäkerhetsberättelse ska upprättas årligen av varje vårdgivare i enlighet med patientsäkerhetslagen (PSL. 2010:659), där patientsäkerhetsarbetet beskrivs. Detta ska göras senast den 1 mars varje år och den ska vara tillgänglig för alla som är intresserade. Det föreligger dock inga krav på att den ska lämnas in till Socialstyrelsen eller annan myndighet.

Patientsäkerhetsberättelsen ska beskriva rutiner för vaccinationer samt andra rutiner som är fastlagda och dokumenterade, hur dessa rutiner följs upp och på vilket sätt dokumentation och journalföring sker.

Verksamhetschefen ansvarar för att:

- Säkerställa att verksamheten lever upp till de lagkrav som finns inom lagområdet.
- Att verksamheten/uppdraget genomförs med god kvalitet.
- Följa upp, analysera resultat inom verksamheten för att vidta åtgärder för att förbättra verksamheten.
- Upprätta en årsplan för systematisk kvalitetsuppföljning.
- Formulera mål för verksamheten och säkerställa / sträva efter att dessa uppnås.
- Samarbete/samverkan sker internt och externt med rektor, elevhälsa, pedagoger samt övriga, exempelvis Barn- och ungdomsmedicinsk mottagning (BUMM) och Barn- och ungdomspsykiatri (BUP).
- Att avvikelser redovisas och att Lex Maria-anmälningar görs.

Organisation

EMI i Vaxholms stad består av skolsköterskor och skolläkare. Ca 3,4 heltidstjänster är fördelade på fyra skolsköterskor. Skolläkaren arbetar som konsult cirka 10 %. Skolsköterskorna har semestertjänst eller uppehållstjänst. Alla skolskötersketjänster är tillsatta. Anders Roxström är verksamhetschef sedan september 2019. Skolsköterska Eva Fredlund är medicinska ledningsansvarig och samordningsansvarig sedan september 2019.

Tjänsten som samordnande skolsköterska med medicinskt ledningsansvar för EMI är 20 %. Chef för skolsköterskor är rektor. Chef för skolläkare och Medicinsk ledningsansvarig är verksamhetschefen för EMI.

Varje skola i kommunen har tillgång till skolläkarmottagning tre gånger per termin.

Skolläkaren fungerar som konsult åt skolsköterskorna, ordinerar vaccinationer utöver det nationella vaccinationsprogrammet samt delegerar till skolsköterskorna att administrera akutmedicin och andra läkemedel enligt särskild förteckning. Skolläkaren skriver remiss vid misstanke om neuropsykiatrisk funktionsnedsättning (NPF). Vid önskemål från föräldrar och elever kan tid bokas via skolsköterskan till skolläkaren.

Skolornas elevhälsa är organiserad så att skolsköterska, skolläkare, skolpsykolog och skolkurator är inom egen regi med skolans rektor som ansvarig.

Tjänstefördelningen av elevhälsan på vårs skolor i Vaxholms stad

Kronängsskolan – ca 527 elever (2021-04-20)

Skolsköterska – 95%

Psykolog - 40%

Kurator – 100%

SYV – 100%

Ungdomspedagog – 100%

Specialpedagog/speciallärare – 260%

Söderfjärdsskolan – 318 elever (2021-04-20)

Skolsköterska – 65%

Psykolog – 40%

Kurator – 40%

Specialpedagog – 100%

Speciallärare – 400% (varav 200% inriktade mot elever med grav språkstörning)

Resarö skola – 412 elever (2021-04-20)

Skolsköterska – 100% Fr o m hösten 2021 80 %

Psykolog – 60%

Kurator – 80%

Speciallärare – 285%

Vaxö/Rindö Skola - Vaxö 243 elever, Rindö 90 elever (2021-04-20)

Skolsköterska – 100%

Psykolog – 35%

Kurator – 100% (Ordinarie kurator tjänstledig nu, skolsköterskan har 20% i sin tjänst som går till kuratoruppgifter)

Specialpedagog – 100%

Speciallärare – 185%

Ansvar för patientsäkerhetsarbetet

- Verksamhetschef har ansvar att ta emot synpunkter eller klagomål.
- Verksamhetschef svarar för att synpunkter och klagomål hanteras och att arbetsätt ändras så att inga vårdskador uppstår.
- Samtliga skolsköterskor i verksamheten har ansvar att granska och notera eventuella uppkomna avvikelser och vårdskador.
- Verksamhetschef/skolläkare är ansvarig för att informera patienten om en vårdskada har inträffat.

Huvudmannen/vårdgivaren för EMI är barn- och utbildningsnämnden. De är ansvariga för att skapa goda förutsättningar för att bedriva en säker vård.

Egenkontroll

Teknisk apparatur kontrolleras och kalibreras 1 gång per år av Citymedic, i maj/juni.

Kontroll av kylskåpstemperatur varje vecka.

För att förebygga risken att ge en elev fel vaccin ges enbart en typ av vaccination vid varje vaccinationstillfälle. Detta gäller vid de tillfällen då barnen vaccineras klassvis. Vid vaccination klassvis är alltid två skolsköterskor eller en skolsköterska och skolläkaren närvarande.

Vid nätverksmöten en gång per månad går skolsköterskorna igenom händelser som innebär risker i verksamheten samt beslutar om åtgärder. MLA följer upp checklista för mottagningsrum, MLA följer upp att LM inte har passerat bäst före datum.

MLA följer upp egenkontrollerna med VC i slutet av varje termin.

Samverkan internt och externt

Skolsköterskorna träffas fysiskt alternativt har digitalt möte en gång i månaden för att planera och samordna verksamheten. Vid mötet informerar de varandra om kurser och fortbildningar och delger varandra aktuell kunskap. Eventuella avvikelser tas upp. Kollegial handledning.

Skolsköterskorna är en självklar del i skolornas elevhälsoteam och har ett nära samarbete med skolornas kurator, psykolog, speciallärare/pedagog och rektor. Elevhälsomöten hålls 1 gång/veckan och elevhälsokonferenser vid behov.

Samverkan sker med barnvårdscentralen (BVC) inför att eleverna börjar i förskoleklass.

Samverkan sker 1 gång/år med BVC och EMI i nordöstra upptagningsområdet av Stockholm.

Samarbete på ett övergripande plan sker med representanter för regionen; Barn- och ungdomsmedicinsk mottagning (BUMM) i Åkersberga. Möten med BUMM i Åkersberga har skett 1-2 gånger per år. Region Stockholm gör om avtalet för alla Barn- och ungdomsmottagningar, BUMM. Resultatet blir betydligt färre men större mottagningar. Åkersberga BUMM stänger p.g.a. detta i slutet av 2021. Samarbete med BUMM i Täby är inplanerat och dialog förs med verksamhet där. Under 2021 har de flesta remisser för NPF utredningar skickats till Insideteam, PR-vård och BUP Danderyd. Det har tidigare saknats psykolog på två av kommunens skolor. Under 2020 har fördelning av redan befintlig tjänst i kommunen fördelas så att alla skolor hade en psykolog fram till november -21 då Kronängskolans psykolog slutade. Rekrytering pågår.

MLA deltar i nätverksmöten för skolsköterskor med ledningsansvar i region Stockholm två gånger per år.

MLA och vid behov övriga skolsköterskor ingår i teamet för eventuell mottagande av grundsärskoleelev.

Skolsköterskorna ingår i skolans Krisgrupp. Skolsköterskorna har bidragit till framtagande/revidering av skolornas krisplaner.

MLA deltagit på utbildningsförvaltningens krisledning i samband med Covid-19 läget.

Samarbete med Länsstyrelsen, Region Stockholm och vaccinatör Prosalus kring Covid-19 vaccinering av elever från 12 år i skolan.

Åtgärder som genomförts för ökad patientsäkerhet

Journalssystem

Under läsåret 2014 - 2015 infördes PMO journalssystem. Tidigare har dokumentation skett i pappersjournaler. Under 2019 påbörjade EMI och psykologerna ett förarbete för att gå över till medicinsk journal i Prorenata i maj 2020. Skolsköterskor och psykologer har fått grundutbildning i Prorenata. En skolsköterska uppbär ett övergripande ansvar och är administratör. Skolornas elevhälsoteam och speciallärare/specialpedagog dokumenterar i Prorenatas elevakt from våren 2019. Vi har en systemansvarig på kommunen som stöttar oss i utvecklingen av användandet av journalssystemet. Under 2021 har vi arbetat fram digitalisering av inhämtning av hälsouppgifter och vaccinationsamtycken från vårdnadshavare. Eleverna kan svara på elevhälsoenkäter digitalt och förs direkt in i Prorenata. Statistik över utförda hälsobesök och vaccinationer kan tas fram.

Barn födda från och med 2008 har helt digitala journaler. Sammanfattning, vaccinationsdokumentation och tillväxtkurvor från barnvårdscentralen scannas in i den medicinska journalen. Det är en nödvändighet på grund av att EMI och barnvårdscentralen inte har samma journalssystem. From hösten-22 ska överföring från BVC-journaler ske direkt till Prorenata. Barn födda tidigare än 2008 har blandade journaler. All aktuell dokumentation förs nu in digitalt på samtliga journaler.

I PMO hade samtliga skolsköterskor tillgång till kommunens alla skolors digitala journaler, för att lättare kunna vikariera vid ev. sjukdom, eller vid akut läge. I Prorenata har vi endast tillgång till eleverna på den skola man arbetar på. Skolläkare, administratör och systemansvarig har tillgång till alla eleverna. Det är inte tillåtet att gå in i en journal utan adekvat anledning. Vaxholms stad följer gällande GDPR-lagstiftning.

Deltagande i skolornas skydds- och trygghetsrund

Ingen skolsköterska har tillfrågats att delta på skydds- och trygghetsrund under 2021.
Ingen av skolsköterskorna har tillfrågats att delta på allergirond.

Fortbildning

2021 blev ännu ett speciellt år med en Pandemi som har påverkat hela vår verksamhet, även fortbildning. Alla skolsköterskor deltog på den digitala Skolsköterskekongressen i Stockholm 2 dagar i maj. MLA gick SPSM utbildning om mottagande av grundsärskoleelever under våren. Alla skolsköterskor har deltagit på 2 webinarium inför vaccination av barn som fyllt 12 år på länets skolor. Vi har även deltagit en heldag på Smittskydd Stockholms webinarium i november. De skolsköterskor som var i tjänst vecka 44 deltog i digital föreläsning ” Ung i Roslagen”.

Skolsköterskorna har under nätverksträffar kontinuerligt gått igenom hur vi ska förhålla oss och hur vi ska prioritera vårt arbete p.g.a. pandemin. Mycket tid har gått åt till att hålla sig uppdaterad med folkhälsomyndighetens riktlinjer och råd för att kunna stötta skolledning, personal, elever och vårdnadshavare med deras frågor och oro.

Hälsa- och sjukvårdspersonalens rapporteringsskyldighet

En avvikelse har skett/rapporterats in under 2021. Handlade om säkerhet i samband med att inte inmatning av nya elever och uppflyttning av alla elever till nästa årskurs i journalsystem blev gjort förrän drygt två veckor efter skolstart.

Inga Lex Maria anmälningar har gjorts 2021.

Resultat/uppföljning

Skolsköterskor ska erbjuda barn och ungdomar fyra hälsobesök under sin grundskoletid. Vaccinationer erbjuds i enlighet med folkhälsomyndighetens föreskrifter om vaccination av barn.

Vaccinationer

Under 2021 var 2 av 4 skolsköterskor i kommunen behöriga att ordinera vaccinationer enligt det nationella vaccinationsprogrammet. De andra 2 fick delegering av skolläkare för att utföra uppdraget.

Genomgång av vaccinationsstatus och vaccinering av våra nyanlända elever görs tillsammans med skolläkaren.

Vaccinationer utöver det nationella vaccinationsprogrammet ordineras av skolläkare.

Vaccinationerna dokumenterades i journalsystemet Prorenata som har automatisk överföring till det nationella vaccinationsregistret.

Vid vaccination av fler elever finns det alltid två skolsköterskor eller en skolsköterska och en skolläkare.

Årskurs	Vaccination	Antal genomförda vaccinationer	Antal avvaktar/tackat nej
1	Vaccination mot MPR (mässling, påssjuka, röda hund) Vaccin M-M-R VAXPRO och Priorix	138	6

5	Vaccination mot HPV-virus, Vaccin Gardasil 9	170	6
8	Vaccination mot dTp boosterdos mot difteri, stelkramp och kikhosta. Vaccin diTekibooster	188	0
f-klass – år 9	Övriga vacciner till elever som inte följer programmet	37	1

Hälsobesök /Hälsokontroll

Information om hälsobesöken och EMI lämnas muntligt och med en folder till alla föräldrar i förskoleklasserna. I början av höstterminen lämnas information till vårdnadshavare om vad som sker för varje årskurs via plattformen unikum- vt 21 och V-klass-ht 21. Information till vårdnadshavare inför alla besök och vaccinationer ges via Unikum/V-klass och även till vissa årskurser i pappersform.

I årskurs 2 sker ett kortare hälsobesök med kontroll av tillväxt och ett trivselsamtal.

I förskoleklass, årskurs 4, och 7 sker ett mer omfattande hälsobesök. Föräldrar fyller i hälsouppgifter inför hälsobesöken och eleverna fyller i en elevhälsoenkät inför/vid besöket digitalt.

Vid hälsobesöken i förskoleklass kontrolleras tillväxt, syn, hörsel och tillsammans med elev och vårdnadshavare går skolsköterskan igenom hälsouppgifter och elevens elevhälsoenkät. I åk 4 och 7 kontrolleras tillväxt, syn, och rygg samt hälsouppgifter och hälsoprofil tillsammans med elev. I årskurs 4 kontrolleras även hörsel.

Årskurs	Kontroll/besök	Antal genomförda kontroller/besök	Antal tackat nej/uteblivit
Förskoleklass	Besök	118	0
2	Kontroll	146	0
4	Besök	176	1
7	Besök	164	0

Kontrollelever följs upp.

Skolsköterskor skriver också remisser för utredningar, exempelvis till logoped, BUMM, hörsel, syn och fysioterapeut.

Arbetsåret 2021 och utvecklingsområden 2022

Varje vårdverksamhet ska ha ett riskförebyggande arbete som bygger på goda kunskaper om teknik, organisation, kommunikation och mänskligt beteende. För att nå framgång måste arbetet bedrivas med relevanta metoder och bygga på en systematisk analys av den egna lokala verksamheten.

Idag finns mål för EMI i Vaxholms stad och ett årshjul för skolsköterskornas dagliga arbete samt ett årshjul för MLA-uppdraget som ses över årligen, dessa bifogas som bilagor.

Under hösten 2019 påbörjades ett gått samarbete mellan MLA och VC. År 2020 tillsätts en psykologisk ledningsansvarig (PLA). MLA, PLA och VC har kontinuerliga möten för kvalitetssäkringsarbete och sker en gång i

månaden. Vi har arbetat fram en tydlig mötesstruktur som fungerar väl både digitalt och i det fysiska mötet. Mötesanteckningar sker i en förskriven mall i Teams och delas med rektorerna för att de ska kunna ta del av det vi gör och komma med input. Dokument för ansvarsfördelningen och rekryteringsprocessen har skapats tidigare och har i år setts över. I början av 2021 tillträdde en ny PLA och under året har MLA och PLA färdigställt och presenterat ledningssystemet.

Under hösten 2019 tecknades ett avtal med elevhälsoportalen för att få ut statistik av elevhälsoenkätsfrågor som används vid hälsobesök i år 4 och år 7. Aggregerad data kommer från hösten 2020 skickas in till elevhälsoportalen via Prorenata och en rapport sammanfattas av data som sedan kan analyseras och jämföras inom kommunen och med andra kommuner. Överföringen av elevhälsoenkätsfrågorna för höstterminen 2020 skedde inte förrän hösten-21. Vi har inte hunnit få ta del av någon analys ännu.

Utvärdering av MLA och PLA-uppdraget sker i slutet av läsåret. Utvärdering av vårt gemensamma kvalitetssäkringsarbete utvärderas tillsammans med VC i slutet av varje termin. Anders Roxström slutade som VC i samband med ht-21 slut. Monica Lalander chef för Samverkan och stöd (SAMS) blir ny VC för EMI vt-22. Monica har deltagit på våra sista möten tillsammans med Anders under hösten. Ett gott samarbete har påbörjats. Vi planerar att under år 2022 lägga in våra verksamhetsmål för vårt systematiska kvalitetsarbete i Stratsys, för att effektivare kunna planera, genomföra och följa upp vårt arbete.

Skolsköterskearbetet 2021 har även i år påverkats av den rådande pandemin. Vi har följt Riksföreningen för skolsköterskor och svenska läkarförbundets rekommendationer för EMI's arbete under Covid-19 pandemi. Vi har följt riktlinjer från Folkhälsomyndigheten och lokala riktlinjer från Vaxholms stad. Vårdnadshavare har endast vid speciella behov kunnat vara med vid hälsobesök och vaccinationer. Vi har haft läkarmottagning på plats i skolan.

Projektbeskrivning över vilka insatser som krävts i samband covid-19 vaccinering i skolan.

Den 16 september gick Folkhälsomyndigheten ut med en rekommendation om att barn 12 - 15 år ska erbjudas vaccination mot Covid-19. Folkhälsomyndigheten och regionen framhåller att skolan kommer vara en viktig plattform för att nå en jämlik vaccinationstäckning och rekommenderar att vaccinationer sker i samarbete med EMI och skolan. I samband med rekommendationen har samordnande skolsköterska/MLA lagt mycket tid för att ta emot information och gå ut med information till personal inom kommunens skolor, Montessoris friskola, utbildningsförvaltningen i kommunen, kommunens kommunikatör, vårdnadshavare, regionen och länsstyrelsen och skött samordningen av vaccinationen på alla skolor med vaccinationsföretaget Prosalus. Har även deltagit vid kommunens krisledning, skrivit underlag till informationstexter på kommunens hemsida, V-klass. Inför vaccinationen har kommunens alla skolsköterskor deltagit på två webinarium 2h/gång. Bokning av relevant vaccinationslokal/planering har varit svår då vi sent fått reda på hur och när själva vaccinationen skulle gå till. Att koordinera att två skolor vaccinerar på en skola krävde mycket extra tid av skolsköterskan. Varje skolsköterska på respektive skola har lagt ner mycket arbete och tid på att få ut information med hälsodeklaration och vaccinationsmedgivande både i klassrummen och på V-klass. Insamling och genomgång av hälsodeklaration och samtycken har tagit mycket tid och många extra kontakter med vårdnadshavare har krävts. Kontakt med skolläkaren har också i enstaka fall krävts. Vi har också varit delaktiga under hela vaccinationsdagarna. Tiden har tagits från våra ordinarie arbetsuppgifter och lett till att EMI's basprogram med hälsobesök under hösten inte hunnits med enligt vårt årshjul och måste skjutas fram. Vi tycker det varit positivt att vi kunnat erbjuda alla våra elever som fyllt 12 år vaccin här på skolan.

EMI har tidigare gått över till Prorenata journalsystem och har under året tillsammans med kommunens systemansvarige arbetat fram så att vi nu kan kommunicera med vårdnadshavare, inhämta hälsouppgifter, inhämta vaccinationsamtycken digitalt. Rapporter har skapats för att kunna ta fram statistik över vaccinationer, hälsobesök och spontanbesök. Vi använder elevhälsoportalens digitala elevhälsoenkät i Prorenata i år 4 och 7.

Skolsköterskorna har under hösten-21 vaccinerat hela år 5 mot HPV, tidigare endast flickor. Tid har lagts för att ta del av nytt informationsmaterial kring vaccinationen och förmedla det vidare till elever, vårdnadshavare och mentorer.

Vi har lagt in rutiner och reviderat vår rutinhandbok i Teams, arbetet fortsätter.

Skolsköterskor och skolpsykologer blev år 2020 ålagda att vara med i teamet för eventuellt mottagande av grundsärskoleelev. Under våren 2021 gick representanter från elevhälsan från Söderfjärdsskolan SPSM's digitala utbildning om mottagande av grundsär.

MLA blev av kommunens krisgrupp ålagd att under rådande pandemi gå in som tf MAS (medicinsk ansvarig sjuksköterska) ifall denne skulle bli allvarligt sjuk i covid-19. Handlingsplan för detta upprättades.

Det har varit ännu ett år då mycket tid har gått åt till att informera och stötta skolläring, personal, vårdnadshavare och elever i frågor kring pandemin. Trots detta har vi kunnat bedriva god och säker vård och genomfört vårt uppdrag.

Arbetet under 2022 fokuserar på att utveckla

- En likvärdig elevhälsa till alla elever i kommunen – genom att SKA-arbetet förs in i Stratsys
- Fortsatt arbete med digitaliseringen i journalsystemet Prorenata vad gäller kommunikationen med vårdnadshavare kring inhämtning av hälsouppgifter, vaccinationssamtycken samt inhämtning av statistik.
- Uppdatera/revidera rutinhandboken i Teams

Bilaga

Skolsköterskornas årshjul, dagligt arbete.

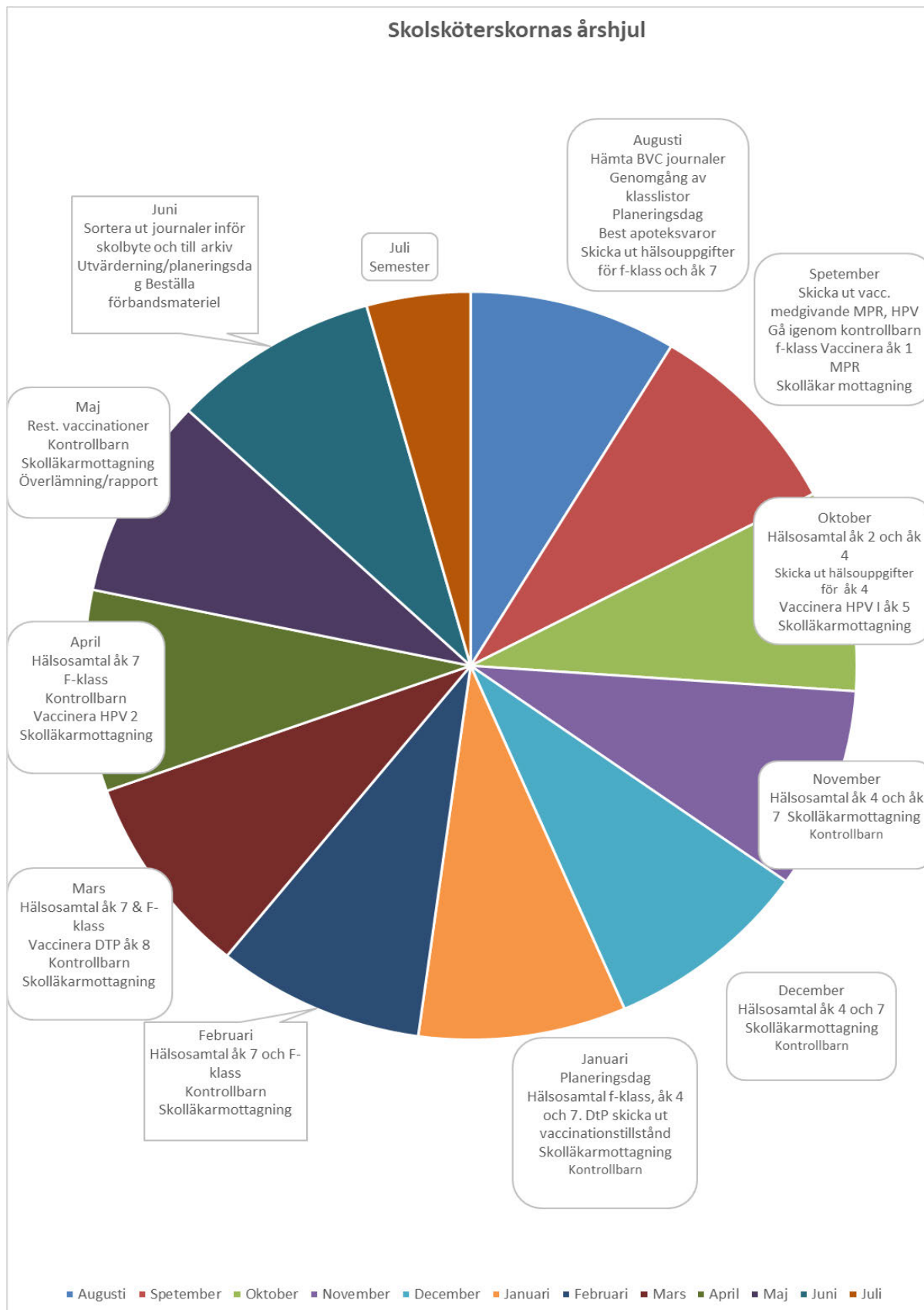
Årshjul för Medicinsk ledningsansvarig MLA i Vaxholms stad

Eva Fredlund

Samordnade skolsköterska med medicinskt ledningsansvar, elevhälsans medicinska insatser

Bilaga 1 Skolsköterskornas Årshjul

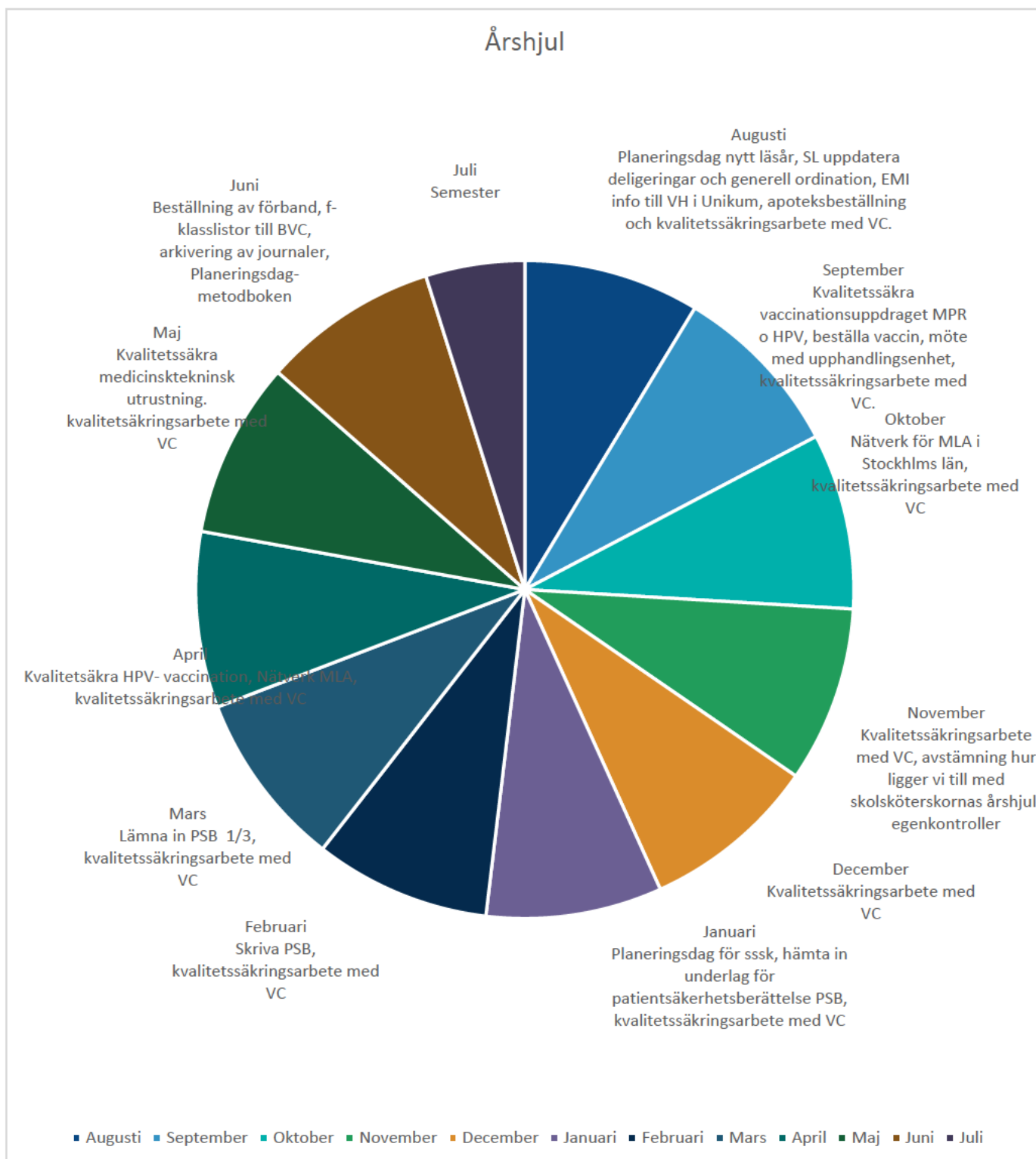

Dagligt arbete:

- Administrativt arbete med journaler, rekvirera, arkivera, kopiera och skicka
- Dokumentation
- Kontakter med vårdnadshavare och vårdinrättningar.
- Nyanlända, Kartläggning av vaccinationer och hälsotillstånd.
- Öppen mottagning, Akutfall
- Uppföljning av elever utöver kontrollelever
- Kost och vaccinationsintyg
- EHT/EHK,
- Remisshantering
- Svaren från elevhälsoenkäter i år 4 och 7 skickas avidentifierat till elevhälsoportalen för statistik på skol och kommunnivå

Bilaga 2 Årshjul för Medicinsk ledningsansvarig MLA i Vaxholms stad

MLA planerar, dokumenterar nätverksträffar 1/månaden med skolsköterskorna

Patientsäkerhetsberättelse för psykologer anställda i Vaxholms stad År 2021

Datum 2022-01-20
Ansvarig för innehållet Barbara Blomster

Inledning

Patientsäkerhetsberättelsen utgår från lagkrav och följer strukturen för den nationella handlingsplanen för ökad patientsäkerhet.

PSL 2010:659, SOSFS 2011:9 7 kap. 3 §

Enligt patientsäkerhetslagen ska vårdgivaren varje år upprätta en patientsäkerhetsberättelse. Syftet med patientsäkerhetsberättelsen är att öppet och tydligt redovisa strategier, mål och resultat av arbetet med att förbättra patientsäkerheten.

Patientsäkerhetsberättelsen ska ha en sådan detaljeringsgrad att det går att bedöma hur arbetet med att systematiskt och fortlöpande utveckla och säkra kvaliteten har bedrivits i verksamhetens olika delar samt att informationsbehovet hos externa intressenter tillgodoses.

Patientsäkerhetsberättelsen ska vara färdig senast den 1 mars varje år, finnas tillgänglig för den som vill ta del av den och den bör utformas så att den kan ingå i vårdgivarens ledningssystem för patientsäkerhet.

Källa:

Socialstyrelsen "Nationell handlingsplan för ökad patientsäkerhet i hälso- och sjukvården 2020–2024"

Mallen är framtagen inom ramen för kunskapsstyrningsorganisationen, på uppdrag av den nationella samverkansgruppen (NSG) inom patientsäkerhet, 2021-09-23.

Innehåll

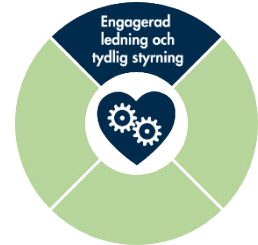
GRUNDLÄGGANDE FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR SÄKER VÅRD	4
Engagerad ledning och tydlig styrning	4
Övergripande mål och strategier	4
Organisation och ansvar	4
Samverkan för att förebygga vårdskador	5
Informationssäkerhet	5
En god säkerhetskultur	5
Adekvat kunskap och kompetens	5
Patienten som medskapare	6
AGERA FÖR SÄKER VÅRD	7
MÅL, STRATEGIER OCH UTMANINGAR FÖR KOMMANDE ÅR.....	8

GRUNDLÄGGANDE FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR SÄKER VÅRD

Nedan beskrivs mål och strategier, organisation och struktur för arbetet med att minska antalet vårdskador.

Engagerad ledning och tydlig styrning

En grundläggande förutsättning för en säker vård är en engagerad och kompetent ledning och tydlig styrning av hälso- och sjukvården på alla nivåer. Nationella visionen för god och säker vård – överallt och alltid och det nationella målet är att ingen patient ska behöva drabbas av vårdskada.

Övergripande mål och strategier

PSL 2010:659, 3 kap. 1 §, SOSFS 2011:9, 3 kap. 1-3 §

Lokala målet är att fortsätta arbete med en rutinhandbok för psykologgruppen, strukturera psykologernas nätverksträffar samt arbeta med ledningssystemet.

Organisation och ansvar

PSL 2010:659, 3 kap. 1 § och 9 §, SOSFS 2011:9, 7 kap. 2 § p 1

Barn- och utbildningsnämnden är vårdgivare för elevhälsans psykologiska insats.

Verksamhetschef (VC) och tillika medicinskt ansvarig för psykologiska insatsen är utsedd av barn- och utbildningsnämnden. Anders Roxström enhetschef för samverkan och stöd (SAMS) tom december 2021 och Barbara Blomster psykologisk ledningsansvarig (PLA) och har ett samordningsansvar för skolpsykologerna.

Verksamhetschefen ansvarar i samverkan med skolpsykologer för att relevanta lagar och förordningar följs.

Verksamhetschefen ansvarar för att:

- Säkerställa att verksamheten lever upp till de lagkrav som finns inom lagområdet.
- Att verksamheten/uppdraget genomförs med god kvalitet.
- Följa upp, analysera resultat inom verksamheten för att vidta åtgärder för att förbättra verksamheten.
- Upprätta en årsplan för systematisk kvalitetsuppföljning.
- Formulera mål för verksamheten och säkerställa / sträva efter att dessa uppnås.
- Samarbete/samverkan sker internt och externt med rektor, elevhälsa, pedagoger samt övriga, exempelvis Barn- och ungdomsmedicinsk mottagning (BUMM) och Barn- och ungdomspsykiatri (BUP).
- Att avvikelser redovisas och att Lex Maria-anmälningar görs.

Psykologiska insatsen i Vaxholm stad består av 1,8 skolpsykolog heltidstjänster, fördelade på 3

tjänster varav en är 100% och två andra är 40% var. Skolpsykologerna har semester

eller uppehållstjänst och är anställda av respektive rektor. Alla skolpsykologtjänster var tillsatta fram

till 31/10 2021, sedan dess saknas en psykologtjänst på 40% på en högstadieskola.

Skolpsykolog Barbara Blomster är psykologledningsansvarig och samordningsansvarig sedan

februari 2021. Året dessförinnan var Age Kempe psykologledningsansvarig.

Tjänsten som samordnande skolpsykolog med psykologiskt ledningsansvar är 10%. Chef för psykologledningsansvar, skolläkare och medicinskt ledningsansvarig är verksamhetschefen.

Skolornas elevhälsa är inom skolornas egen regi och leds av respektive rektor. Elevhälsa består

av skolsköterska, skolläkare (konsultbasis), skolpsykolog och skolkurator.

Samverkan för att förebygga vårdskador

SOSFS 2011:94 kap. 6 § och 7 kap. 2 § p 3

- Verksamhetschef har ansvar att ta emot synpunkter eller klagomål.
- Verksamhetschef svarar för att synpunkter och klagomål hanteras och att arbetssätt ändras så att inga vårdskador uppstår.
- Samtliga skolpsykologer i verksamheten har ansvar att granska och notera eventuella uppkomna avvikelser och vårdskador.
- Verksamhetschef är ansvarig för att informera patienten om en vårdskada har inträffat.
- Huvudmannen/vårdgivaren för psykologiska insatsen är barn- och utbildningsnämnden och är ansvariga för att skapa goda förutsättningar för att bedriva en säker vård.

Informationssäkerhet

HSLF-FS 2016:40, 7 kap. 1 §

Uppföljning av informationssäkerhet görs vid den månatliga genomgången av verksamheten på psykologernas nätverksträffar. Då utförs riskanalyser och förslag på eventuella åtgärder som behöver vidtas för förbättring av informationssäkerheten utformas.

Utvärdering av skydd mot olovlig åtkomst till datornätverk och informationssystem genomförs liksom granskning av hälso- och sjukvårdspersonalens journalföring på kommunal nivå. Vaxholms stad följer gällande GDPR-lagstiftning.

En god säkerhetskultur

En grundläggande förutsättning för en säker vård är en god säkerhetskultur. Organisationen ger då förutsättningar för en kultur som främjar säkerhet.

Under 2021 har vi påbörjat ett arbete att systematisera och strukturera psykologernas arbete i Vaxholms stad. Grupp med namn Skolpsykologerna Vaxholm i Teams har skapats och omredigerats. Möten och annan relevant information sparas i filer under gruppens namn.

Regelbundna psykologmöten sker 4-5 gånger per termin med tydlig agenda, där alla relevanta delar av psykologarbetet berörs. Arbetet i psykologgruppen rapporteras till VC en gång i månaden.

Årshjulet kring PLA` s arbete har uppdaterats.

Journalföring sker i Prorenata och arbetet med att uppdatera systemet pågår förloppande på psykologernas nätverksträffar.

Adekvat kunskap och kompetens

En grundläggande förutsättning för en säker vård är att det finns tillräckligt med personal som har adekvat kompetens och goda förutsättningar för att utföra sitt arbete.

Under året 2021 har vi deltagit och delat med oss av informationen på nätverksträffar samt skapat en mapp för fortbildning i psykologernas Teamsgrupp där man lägger allt material från utbildningarna. Psykologerna i Vaxholms stad har deltagit eller tagit del av följande utbildningar:

- IFOUS föreläsning om skolfrånvaro
- Kurs om språkstörning
- Webb-kurs genom SPSM om utredning och mottagande i grundsärskolan och gymnasiesärskolan
- Stör döden i samarbete med NASP, Suicid Zero, MIND och SPEC
- Webinar kring nya ABAS III
- Psifos dagarna – fortbildning för skolpsykologer

Psykologerna i Vaxholms stad deltar i handledning 3 gånger per termin, under 2021 har handledning genomförts digitalt och Psykologpartners anlitas. Handledning är såväl nyttjadt som en möjlighet att gå genom utmanande ärenden som en fortbildningsarena.

Psykologerna samverkar i relevanta nätverk så som Psifos samt med närmaste vårdgrannar (BUMM och BUP, SOC) genom BUS-samarbete samt med lokala aktörer som Skol- och

familjestödet i Vaxholm. Psykologledningsansvarig har ett tätt samarbete med MLA samt verksamhetschefen och möten sker månadsvis.

PLA ingår i teamet för eventuell mottagande av grundsärskoleelev. Under 2021 har psykologerna deltagit vid två inskrivningar.

Psykologerna ingår i skolornas Krisgrupper. Psykologerna har bidragit till framtagande/revidering av skolornas krisplaner. Uppdaterad material om krishantering har skapats och lagts under filer i Teams.

Psykologerna ingår i elevhälsoteam på respektive skolan.

Patienten som medskapare

En grundläggande förutsättning för en säker vård är patientens och de närståendes delaktighet. Vården blir säkrare om patienten är välinformerad, deltar aktivt i sin vård som så långt som möjligt ska utformas och genomföras i samråd med patienten. Att patienten bemöts med respekt skapar tillit och förtroende.

PSL 2010:659 3 kap. 4 §

En viktig förutsättning för att säkra den goda vården är att ständigt förbättra kommunikationen med samarbetspartners. Alla skall vara välinformerade om patientsäkerhetsarbetet och aktivt bidra till ett fortlöpande förbättringsarbete, med stöd av verksamhetsansvarig. Detta sker löpande på nätverksträffar och handledning. Psykologerna i Vaxholms stad följer etiska principer för psykologer i Norden som är framtagna av Psykologförbundet.

Vaxholms stads kvalitetspolicy och värdegrund innebär att vården ska kännetecknas av trygghet, respekt, integritet och tillgänglighet. Patienter ska bli bemötta på ett respektfullt, professionellt och korrekt sätt. Alla ska få vård på lika villkor oavsett kön, ålder, sexuell läggning, social ställning och etnisk tillhörighet.

Vården ska vara evidens- och kunskapsbaserad, rättssäker, tillgänglig och utföras med hänsyn till och respekt för människors integritet och specifika behov.

AGERA FÖR SÄKER VÅRD

SOSFS 2011:9, 5 kap. 2 §, 7 §, 8 §, 7 kap. 2 § p 2, PSL 2010:659, 3 kap. 10 §

Vårdgivaren ska utöva egenkontroll, vilket ska göras med den frekvens och i den omfattning som krävs för att vårdgivaren ska kunna säkra verksamhetens kvalitet. Egenkontrollen kan innefatta jämförelser av verksamhetens nuvarande resultat med tidigare resultat, i jämförelse med andra verksamheter, nationella och regionala uppgifter.

Psykologerna i Vaxholm har arbetat fram en rutin för kvalitetsuppföljning samt egenkontroll, samt tagit fram en mall tillsammans med MLA för avvikelserapportering i Prorenata. Vid varje nätverksträff diskuterar vi såväl arbetsmiljö som avvikelser.

Psykologerna ska avsätta tid varje månad för egenkontroll enligt checklistan som har tagits fram, där bland annat journalanvändning ska gås genom samt praktiska förutsättningar i arbetet så som rum, journalskåp, korrekt testmaterial mm. Psykologerna i Vaxholms stad har skapat en förteckning av test materialet som finns i kommunen.

Under 2021 har en avvikelse registrerats och dokumenterats i Prorenata. Avvikelsen gällde felaktigt inmatade siffror i ett utlåtande som upptäcktes av remissinstansen. Misstaget påverkade inte bedömningen och har rättats, berörd patient och dess vårdnadshavare har informerats om händelsen.

Under 2021 har inga vårdskador uppstått och inga klagomål erhållits.

Psykologerna i Vaxholm har tagit fram rutin kring Lex Maria anmälan samt lagt in i rutinhandboken blanketten för anmälan till IVO.

Psykologledningsansvarig (PLA) följer upp egenkontroll med VC i slutet av varje termin.

MÅL, STRATEGIER OCH UTMANINGAR FÖR KOMMANDE ÅR

2021 har varit ett viktigt år för psykologerna i Vaxholm och arbete med att strukturera psykologernas arbete var möjligt då man 2020 tillsatte en tjänst för psykologledningsansvar (PLA) i kommunen. Året har präglats av att fortsätta arbetet med att strukturera och systematisera psykologernas arbete i kommunen genom nätverksträffar, handledning, fortbildning och möten med verksamhetschefen och medicinskt ledningsansvarig.

I slutet av 2021 (från första december) har man genomfört en omfattande reform i landstinget som innebär stora förändringar gällande remitteringen och första linjens uppdrag för elever i Vaxholms stad. Det har varit något otydligt hur reformen ska se ut i verkligheten så det har inneburit många kontakter med olika vårdaktörer och nya samarbeten har behövt knytas.

Arbetet är pågående och kommer förhoppningsvis bli tydligare under 2022.

Gångna året har även präglats av pågående coronaviruspandemi med många nya utmaningar gällande alternativa kommunikationsvägar och många snabba förändringar i arbetsmiljön, trots detta har vi kunnat bedriva god och säker vård och genomfört uppdraget.

Under det kommande året behöver vi fokusera på:

- Fortsatt arbete med Rutinhandboken i Teams samt med implementering av rutiner
- Arbetet med Strasys för att öka kvalitet och kunna mäta målen
- Fortsatt arbete med att utveckla ledningssystemet
- Fortsatt arbete med att utveckla samarbete med relevanta vårdaktörer

Utbildningsförvaltningen
Monica Lalander
Enhetschef samverkan och stöd

Uppföljning av kommunens aktivitetsansvar läsåret 2020/2021

Förslag till beslut

Informationen noteras till protokollet.

Sammanfattning

Lsåret 2020/2021 rapporterade Vaxholms stad 56 ungdomar till kommunens aktivitetsansvar. Av dessa 56 ungdomar deltog 49 ungdomar i minst en åtgärd vilket är en andel på 87,5 procent. Motsvarande andel för Stockholms län ligger på 18,9 procent och för samtliga kommuner i Sverige är andelen 23,7 procent. Vaxholms stads kommunala aktivitetsansvar fångar upp ungdomarna enligt senaste statistiken från SCB. Vaxholms stad har till största del ungdomar med studiebevis från gymnasiet i aktivitetsansvaret och det är fler män än kvinnor i kommunens aktivitetsansvar. De vanligaste åtgärderna som ungdomarna i Vaxholm deltar i är studie- och yrkesvägledning. Resultat från åtgärderna är exempelvis återupptagande av studier eller hjälp till annan myndighet för stöd i arbetssökandet. Det finns både intern och extern samverkan och målgruppen kan också få insatser via Mia-projektet.

Bakgrund

Kommunens aktivitetsansvar (KAA) regleras i 29 kap 9 § skollagen (2010:800)

Målgruppen för kommunens aktivitetsansvar är folkbokförda ungdomar mellan 16–20 år och som

- har gått ut grundskolan eller grundsärskolan, eller har blivit folkbokförda i landet vid en tidpunkt då de inte har skolplikt,
- aldrig har påbörjat eller har hoppat av gymnasiet,
- har läst klart ett nationellt program på gymnasiet, gymnasiesärskola eller motsvarande utbildning, men utan att uppnå en gymnasie- eller yrkesexamen. (Den unge kan ha ett studiebevis men för att utbildning ska vara fullföljd måste ungdomen ha ett examensbevis).

Ärendebeskrivning

Ansvar för det kommunala aktivitetsansvaret innebär att Vaxholms stad löpande under året ska hålla sig informerade om hur ungdomarna som tillhör målgruppen är sysselsatta, erbjuda de ungdomar som berörs lämpliga individuella åtgärder samt dokumentera och föra ett register över de ungdomar som berörs.

Målen för Vaxholms stads aktivitetsansvar är att snabbt identifiera vilka ungdomar som tillhör målgruppen, kontakta och erbjuda individuella åtgärder och samverka internt i Vaxholm och externt med nordostkommunerna.

Två gånger per år lämnar alla kommuner i riket uppgifter till SCB för uppföljning och utvärdering av kommunernas aktivitetsansvar¹. I tjänsteutlåtandet refereras till delar av denna statistik som finns att tillgå i sin helhet på skolverkets hemsida.

Kommunernas aktivitetsansvar

Bakgrundsfaktorer per kommun perioden 2020/2021

Tabell 0.4A: Folkmängd, antal rapporterade ungdomar, andel rapporterade och kön

Kod	Kommuner	Antal rapporterade ¹	Folk­mängd 31:e dec 2020 ²	Andel (%) rapporterade ³	Kön (%)	
					Kvinnor	Män
	Samtliga kommuner	58 412	512 921	11,4	43,8	56,2
	Kvinnor	25 581	247 048	10,4		
	Män	32 831	265 873	12,3		
01	Stockholms län	14 936	117 191	12,7	44,5	55,5
0187	Vaxholm	56	761	7,4	48,2	51,8

¹ Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2015:28) om insamling av uppgifter för uppföljning och utvärdering av det kommunala aktivitetsansvaret.

Ungdomar i alla kommuners aktivitetsansvar (KAA) och våra ungdomar i Vaxholms aktivitetsansvar

För läsåret 2020/2021 har Vaxholms stad färre inrapporterade ungdomar till kommunens aktivitetsansvar än riket och Stockholms läns kommuner totalt. Vaxholms stad hade 56 individer inrapporterade till kommunens aktivitetsansvar. De är ofta ungdomens vårdnadshavare som kontaktar handläggare för kommunens aktivitetsansvar för information om studier och möjligheter till stöd som kommun kan erbjuda. Under läsåret har Vaxholm stad fortsatt med det proaktiva arbetet med att förebygga avhopp på gymnasiet genom att erbjuda stöd till elev och vårdnadshavare, berörd skola och myndigheter innan ett eventuellt avhopp sker. Stöd som har givits är konsultativt samtalsstöd samt medverkande i SIP². Exempel på resultat från dessa insatser är att eleven blir kvar på gymnasieskolan eller att vårdnadshavare får hjälp i kontakten med nuvarande gymnasieskola eller i hanteringen inför ett eventuellt skolbyte utan att ungdomen gör ett avbrott som hinner registreras i KAA. Det är fler män än kvinnor inrapporterade till Vaxholms stads aktivitetsansvar vilket följer rikets samt Stockholms läns kommuners statistik.

Kommunernas aktivitetsansvar

Bakgrundsfaktorer per kommun perioden 2020/2021

Tabell 0.4B: Födelseår för rapporterade ungdomar inom det kommunala aktivitetsansvaret

Kod	Kommuner	Antal rapporterade ¹	Födelseår (%)				
			2000	2001	2002	2003	2004 eller senare ⁴
	Samtliga kommuner	58 412	19,0	38,3	18,9	12,8	11,0
	Kvinnor	25 581	18,7	38,8	18,3	12,8	11,3
	Män	32 831	19,2	37,9	19,3	12,8	10,7
01	Stockholms län	14 936	18,9	37,5	18,1	13,9	11,5
0187	Vaxholm	56	28,6	41,1	8,9	10,7	10,7

I statistiken framkommer det att Vaxholms stad har en stor grupp i KAA (ungdomar födda 2001) med studiebevis från gymnasiet. De ungdomarna fyller 20 år under 2021 och kommer därmed att försvinna från KAA. Ungdomar födda 2002–2004 har Vaxholm stad färre procentuellt inrapporterade ungdomar än åldersgruppen 2000–2001.

² Samordnad individuell plan (SIP) är ett dokument och ett verktyg för samverkan, som ger en samlad beskrivning av individens pågående och planerade vård- och omsorgsinsatser.

Kommunernas aktivitetsansvar

Kommunernas rapportering perioden 2020/2021

Tabell 0.5C: Antal och andel ungdomar som deltog i minst en åtgärd och vilken typ av åtgärd som var den sista undomen deltog i under perioden

	Antal rapporterade ¹	Antal deltagit i minst en åtgärd	Andel deltagit i minst en åtgärd	Åtgärd ² (%)													
				Enstaka samtal	Regelbundna samtal	Studie- och yrkesvägledning	kontakt med andra myndigheter	Studiebesök	Friskvård, fritids- /kultur-aktiviteter	Förmedl. Arbete/söka-jobb akt.	Praktik	Subventionerad anställning	Studier inom komvux	Studier på folkhögskola	Andra studier	Annan åtgärd	
Samtliga kommuner	58 412	13 852	23,7	27,6	11,5	17,6	3,7	0,9	1,0	8,3	5,8	2,7	5,2	1,4	3,6	10,6	
<i>Kvinnor</i>	25 581	6 002	23,5	27,2	11,5	18,7	3,3	0,8	1,2	7,7	5,4	2,5	6,6	1,4	4,0	9,7	
<i>Män</i>	32 831	7 850	23,9	28,0	11,5	16,7	4,0	0,9	0,9	8,8	6,2	2,9	4,1	1,4	3,3	11,2	
01 Stockholms län	14 936	2 825	18,9	19,5	12,1	23,0	2,8	0,8	1,0	11,4	4,2	3,5	6,3	1,1	6,3	7,9	
0187 Vaxholm	56	49	87,5	55,1	26,5	

Av Vaxholms stad 56 inrapporterade ungdomar till kommunens aktivitetsansvar deltog 49 ungdomar i minst en åtgärd vilket är en andel på 87,5 procent. Motsvarande andel för Stockholms län ligger på 18,9 procent och för samtliga kommuner i Sverige är andelen 23,7 procent. Vaxholms stads kommunala aktivitetsansvar fångar upp ungdomarna enligt senaste statistiken från SCB. Målet i verksamhetsplanen för KAA är att erbjuda samt kontakta ungdomar tillhörande KAA inom en vecka. För att nå upp till målet krävs ett aktivt uppsökande arbete samt god samverkan med gymnasieskolor, vårdnadshavare samt andra samverkansinsatser initierat av studie- och yrkesvägledaren som arbetar med kommunens aktivitetsansvar.

De vanligaste åtgärderna som ungdomarna från Vaxholms stad deltar i är studie- och yrkesvägledning. Vid fördjupad vägledning och regelbundna samtal arbetar studie- och yrkesvägledare alltid utifrån individens behov och gör kartläggning i styrkor, hinder, önskemål, alternativ och karriärkompetens. Studie- och yrkesvägledning är en process hos individen för att komma framåt i sina framtidsplaner. Flera ungdomar vill också arbeta och vill få hjälp i förmedling av arbete och här finns samverkan med kommunens arbetsmarknadscoach samt hjälp till att få kontakt med arbetsförmedlingen.

Extern samverkan

Vaxholms stad ingår i ett samordningsförbundet sedan tidigare och medverkar i Mia-vidare (mobilisering i arbete) som är ett ESF³-finansierat projekt. Alla nordostkommuners aktivitetsansvar tillhör MIA-vidare och ett av syftena i MIA är att utveckla riktade samordnade insatser till ungdomar inom kommunernas aktivitetsansvar. MIA-vidare har erbjudit gruppaktiviteter som fokuserar på goda vanor som hälsa och sömn. Mia-vidare erbjuder även förberedande arbetsträning och praktik via arbetsintegrerade sociala

³ MIA Vidare är ett socialfondsprojekt som drivs av åtta samordningsförbund i Stockholms län. Mia vidare finansieras via Europeiska unionen- Europeiska socialfonden. [Mia vidare - Samordningsförbund](#)

företag⁴ för de ungdomar som befinner sig långt ifrån att återuppta sina studier eller etablera sig på arbetsmarknaden.

Handlingar i ärendet

Tjänsteutlåtande 2022-02-10 Monica Lalander

För kännedom: Maria.konkell@vaxholm.se
Anette.haussermann@vaxholm.se

⁴ Arbetsintegrerande sociala företag är en grupp av sociala företag som förkortar till ASF. Syftet med ett ASF är att hjälpa människor till arbete genom att driva ett företag som säljer varor och tjänster till kunder. ASF har till syfte att integrera människor i arbetsmarknad och samhälle.

Utbildningsförvaltningen
Walewska L Jendi och Linda Marklund
E-strateg och Skoljurist

Ställningstagande rörande molntjänster och tredjelandsöverföringar

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden beslutar, rörande molntjänster och tredjelandsöverföring, om följande ställningstagande:

1. Överföring av personuppgifter till tredjeland inte är förenligt med regelverket.
2. Att inte införa nya tjänster där risk för tredjelands överföring finns.
3. Genomföra genomlysning av verksamhetskritiska tjänster enligt regelverket.
4. Införa adekvata säkerhetsåtgärder för tjänster där tredjelandsöverföringar sker.
5. Öka kompetensen inom området hos medarbetarna genom utbildningsinsatser.
6. Omsätta tidigare dokumentationsutredning som en del av kommande handlingsplan för offentlig förvaltning.

Sammanfattning

Förvaltningen har idag avtal med Microsoft för leverans av molntjänsten Office 365 och tjänsterna TEAMS och Sharepoint samt tillhörande applikationer. 2015 var det möjligt att teckna avtal med Microsoft och säkerställa att GDPR efterföljdes då leverantören erbjöd avtal med en klausul kopplat till amerikansk lagstiftning – Privacy shield¹. EU-domstolen har prövat denna klausul mot GDPR² och kommit fram till att det inte utgör ett adekvat skydd för individens personuppgifter i samband med en tredjelandsöverföring. Detta kräver att nämnden gör ett aktivt ställningstagande till användandet av molntjänster som innebär tredjelandsöverföring.

Slutsatsen i utredningen som ligger till grund för ovan rekommendation är att det för närvarande inte är möjligt att utifrån ett rättsligt perspektiv genomföra lagliga tredjelandsöverföringar till USA med anledning av deras inhemska lagstiftning. Behoven av att utveckla, rättssäkra och dokumentera förvaltningens digitala arbetsplats är stora. Pandemin har inneburit ett kompetenslyft för interna och externa användare, och nu behöver systemförvaltningen anpassas utifrån den ökande användningen och gällande regelverk. Med nuvarande avtal och den digitala organisation som verksamheterna har är det inte tillrådligt att bryta befintliga avtal.

¹ Privacy shield var ett avtal mellan EU och USA som avsåg att garantera adekvat skyddsnivå för företag som anslutit sig till Privacy Shield.

² General Data Protection Regulation

Integrationsmyndigheten (IMY) har konstaterat att rättsläget inte är helt klart när det gäller frågan om vilka garantier och åtgärder från personuppgiftsbiträdet som skulle kunna vara tillräckliga i ett fall som det aktuella. IMY har därför uttalat att det är extra viktigt att kunna redogöra för vilka ställningstagande, säkerhetsåtgärder med mera som har gjorts i avvaktan på tydligare ledning från IMY och/eller EU.

Barnens bästa är att deras personuppgifter hanteras i enlighet med GDPR intentioner. Samtidigt skulle det av praktiska och ekonomiska skäl inte vara försvarbart att helt göra sig oberoende av Microsoftprodukter utifrån en helhetsbedömning. Kortsiktigt är det därför inte i barnens bästa att lämna den infrastruktur som staden byggt upp under många år.

Förvaltningen rekommenderar därför att nämnden beslutar om följande ställningstaganden, att:

1. Överföring av personuppgifter till tredjeland inte är förenligt med regelverket.
2. Att inte införa nya tjänster där risk för tredjelands överföring finns.
3. Genomlysning av verksamhetskritiska tjänster enligt regelverket och bedömningar
4. Införa de säkerhetsåtgärder för tjänster där tredjelandsöverföringar finns
5. Öka kompetensen inom området hos medarbetarna
6. Omsätta tidigare dokumentationsutredning som en del av kommande handlingsplan för offentlig förvaltning

Bakgrund

Förvaltningen har idag avtal med Microsoft för leverans av molntjänsten Office 365 och tjänsterna TEAMS och Sharepoint samt tillhörande applikationer. 2015 var det möjligt att teckna avtal med Microsoft och säkerställa att GDPR efterföljdes då leverantören erbjöd avtal med en klausul kopplat till amerikansk lagstiftning – Privacy shield³. EU-domstolen har prövat denna klausul mot GDPR och kommit fram till att det inte utgör ett adekvat skydd för individens personuppgifter i samband med en tredjelandsöverföring.

Ärendebeskrivning

Maj 2018 trädde GDPR ikraft, förordningens syfte är att säkerställa den enskildes integritet genom att skydda och reglera hur personuppgifter får användas. En personuppgift är allt som kan identifiera en enskild levande individ. Vissa personuppgifter klassas som mer skyddsvärda än andra; barns uppgifter och personnummer är exempel på extra skyddsvärd personuppgifter. Barn- och utbildningsnämnden är ansvarig för samtliga personuppgifter som krävs för att bedriva utbildning i förskola och skola.⁴

Det är utbildningsförvaltningens samlade bedömning att det står klart att en överföring av personuppgifter till tredje land inte är förenligt med GDPR eller Offentlighets- och sekretesslagen.

Avtalsförhållandet mellan Utbildningsförvaltningen och Microsoft är i dess nuvarande utformning inte juridiskt bindande i relation till amerikansk lag med hänsyn till hur och när en personuppgift kan utlämnas, även om Microsoft har adderat standardavtalsklausulerna (SCC) till sin senaste version av

³ Privacy shield var ett avtal mellan EU och USA som avsåg att garantera adekvat skyddsnivå för företag som anslutit sig till Privecy Shield.

⁴ Exempel på personuppgifter är alla de uppgifter som flödar fram och tillbaka inom förvaltningens ansvarsområde. Det är allt från ett barns lekande i olika appar på en ipad, en elevs digitala prov, chattar i teams, mejl till och från system och personer till den kommunikation som sker mellan vårdnadshavare och förvaltning.

personuppgiftsbiträdes avtalet (sept 2021). Den amerikanska lagstiftningen har inte en väsentligt likvärdig skyddsnivå i enlighet med GDPR även med SCC adderat till avtalet.

För att säkerställa en adekvat skyddsnivå ställs det långtgående krav på undersökning av amerikansk lagstiftning och praxis vid en tredjelandsoverföring. Den amerikanska lagstiftningen ger amerikanska myndigheter omfattande möjligheter att få tillgång till personuppgifter som behandlas i amerikanska tjänster – även om personuppgifterna behandlas i ett dotterbolag med server inom EU/EES. Att använda sig av en amerikansk tjänst innebär alltså en risk för otillåten tredjelandsoverföring oaktat var personuppgifterna behandlas.

Utbildningsförvaltningen bedömer att det inte är möjligt under rådande omständigheter att införa säkerhetsåtgärder som möter kraven från GDPR och OLS då förvaltningen inte har rådighet över hur amerikansk lagstiftning är utformad och tillämpas både med hänseende till personuppgifter som förvaltningen lägger in i tjänsten eller telemetriska uppgifter som Microsoft agerar personuppgiftsansvarig för.

Rekommendation

Utredningen rekommenderar utbildningsförvaltningen att inte inför nya tjänster i den digitala infrastrukturen som kan leda till att tredjelandsoverföringar, detta avser alla former av tjänster.

En genomlysning av förvaltningens verksamhetskritiska tjänster behöver genomföras för att få en fördjupad förståelse för vilka tjänster som har inbyggd design där en tredjelandsoverföring av personuppgifter sker och se över hur en utökad säkerhet i tjänsten kan genomföras så att dataskyddet säkras i enlighet med lagstiftningen.

I det fall där tredjelandsoverföring av data sker som del av den levererade tjänsten rekommenderas att förvaltningen inför de säkerhetsåtgärder som finns tillgängliga för tjänsten.

Utredningen föreslår även att öka medarbetarnas kompetens gällande personuppgiftsfrågor för att minska antalet incidenter.

Slutligen rekommenderas att tidigare utredningar gällande förvaring av dokumentation inom förvaltningen omsätts till praktik.

Bedömning

Slutsatsen i utredningen som ligger till grund för ovan rekommendation är att det för närvarande inte är möjligt att utifrån ett rättsligt perspektiv genomföra lagliga tredjelandsoverföringar till USA med anledning av deras inhemska lagstiftning.

Behoven av att utveckla, rättssäkra och dokumentera förvaltningens digitala arbetsplats är stora. Pandemin har inneburit ett kompetenslyft för interna och externa användare, och nu behöver systemförvaltningen anpassas utifrån den ökade användningen. Med nuvarande avtal och den digitala organisation som verksamheterna har är det inte tillrådligt att bryta befintliga avtal.

IMY har konstaterat att rättsläget inte är helt klart när det gäller frågan om vilka garantier och åtgärder från personuppgiftsbiträdet som skulle kunna vara tillräckliga i ett fall som det aktuella. IMY har därför uttalat att det är extra viktigt att kunna redogöra för vilka ställningstagande, säkerhetsåtgärder med mera som har gjorts i avvaktan på tydligare ledning från IMY och/eller EU.

Barnens bästa är att deras personuppgifter hanteras i enlighet med GDPR intentioner. Samtidigt skulle det av praktiska och ekonomiska skäl inte vara försvarbart att helt göra sig oberoende av Microsoftprodukter utifrån en helhetsbedömning. Kortsiktigt är det därför inte i barnens bästa att lämna den digitala infrastruktur som staden byggt upp under många år.

Måluppfyllelse

Utbildningen håller en hög kvalitet med god ledning och stimulans så att alla barn och elever lyckas med sin utbildning, får fullständiga betyg i åk 9 och når sin gymnasieexamen.

För att hålla en hög kvalitet så att alla barn och elever lyckas med sin utbildning är det viktigt att alla som arbetar inom nämndens ansvarsområde har effektiva och säkra verktyg som de känner att de har kontroll över. Det ska ske inom lagstiftningens ramar, ska avsteg ske därifrån måste medvetna ställningstagande göras.

Alla barn och elever i Vaxholms stad har god tillgång till legitimerade och behöriga förskollärare och lärare.

Ska det finnas god tillgång till kompetent samt legitimerade och behörig personal på alla positioner måste det finnas en bra, lättarbetad och tydlig digital infrastruktur att arbeta i. De molntjänster som nu är avtalade är de som på bäst sätt levt upp till tidigare upphandlingsunderlag. En modern arbetsplats med effektiva lösningar anses vara en attraktiv arbetsgivare.

Alla barn och elever får en likvärdig utbildning som bedrivs i hälsofrämjande och trygga utbildningsmiljöer.

Tryggheten i den digitala utbildningsmiljön är enormt viktig när det kommer till denna fråga. Syftet med hela GDPR lagstiftningen är att säkra den enskildes integritet. I och med de ställningstaganden som görs genom detta beslut säkrar nämnden så långt det idag är möjligt de digitala utbildningsmiljöerna.

Utbildningsverksamheterna bidrar till att minska klimatpåverkan där hållbar utveckling är en del av lärandet.

Att utveckla arbetet med digitala verktyg möjliggör till ett mer hållbart arbete i och med att det kan leda till mindre resor, mindre utskrifter och andra liknande konkreta exempel.

Ekonomi är långsiktigt hållbar.

Att inte bryta befintliga avtal och upphandla på nytt i nuläget gör det möjligt att arbeta inom ramen för befintlig budget vilket torde leda till en långsiktigt hållbar ekonomi.

Finansiering

Då förslag till beslut innebär att befintliga avtal behålls och att nya upphandlingar inte måste genomföras torde övriga insatser kunna rymmas inom budget.

Arbetet med genomlysningen och att inför de säkerhetsmekanismer som går kan komma att kräva extra resurser men om så är fallet lyfts frågan åter till nämnden.

Förslagets konsekvenser

Att helt göra sig oberoende av Microsoftprodukter är en komplicerad fråga som skulle kräva flytt till helt nya miljöer. Det skulle kräva en omfattande översyn och sannolikt behov av anpassning av ett flertal verksamhetssystem som idag är beroende av produkter från Microsoft. Kortsiktigt är det därför inte rimligt att lämna den infrastruktur som staden byggt upp under många år.

Framtida kravställda upphandlingar utifrån detta ställningstagande kan leda till ökade systemkostnader.

Uppföljning och utvärdering

Förvaltningen arbetar med en digital handlingsplan som nämnden kommer att få besluta om. I den kommer det att framgå hur, när och var uppföljning och utvärdering av denna fråga genomförs beroende på vad som här beslutas.

Handlingar i ärendet

Tjänsteutlåtande, Linda Marklund och Walewska Jendi, 2022-03-01

Yttrande molntjänster och tredjelandsoverföringar, 2022-03-01

Kopia på beslutet till:

För åtgärd: Förvaltningschef, Ander Roxström, anders.roxstrom@vaxholm.se

För kännedom: Skolchef, André Wallin, andre.wallin@vaxholm.se
Rektorerna skola/förskola, rektor@vaxholm.se, förskolechefer@vaxholm.se

Utbildningsförvaltningen
Linda Marklund
& Walewska Jendi
Skoljurist
, E-strateg

Rättsakt rörande molntjänster och tredjelandsöverföringar

Innehåll

Rättsakt rörande molntjänster och tredjelandsöverföringar	1
Sammanfattning	1
1. Inledning	2
1.1 Tredjelandsöverföring	2
1.2 Syfte och problemställningar	4
1.3 Metod och avgränsning	4
1.4 Grunderna i Dataskyddsförordningen	5
1.4 Schrems II domen – kort sammanfattning	7
2. Omvärldsspaning	8
Sammanfattning	12
3. Offentlighets- och sekretesslag och rätten att använda/lagra information i en molntjänst	13
3.1 Rättsliga förutsättningar	13
3.2 Bedömning	16
4. Tredjelandsöverföring utifrån ett dataskyddsperspektiv?	17
4.1 Rättslig grund	17
4.2 Bedömning	18
5. Kan säkerheten i Microsoft tjänster garantera informationsskyddet enligt GDPR?	20
5.1 Rättsliga förutsättningar	20
5.2 Bedömning	22
6. Slutsats	24

Sammanfattning

Maj 2018 trädde GDPR ikraft, förordningens syfte är att säkerställa den enskildes integritet genom att skydda och reglera hur personuppgifter får användas. En personuppgift är allt som kan identifiera en enskild levande individ. Vissa personuppgifter klassas som mer skyddsvärda än andra; barns uppgifter och personnummer är exempel på extra skyddsvärd personuppgifter. Barn- och utbildningsnämnden är ansvarig för samtliga personuppgifter som krävs för att bedriva utbildning i förskola och skola.¹

Det är utbildningsförvaltningens samlade bedömning att det står klart att en överföring av personuppgifter till tredje land inte är förenligt med GDPR eller Offentlighets- och sekretesslagen.

Avtalsförhållandet mellan Utbildningsförvaltningen och Microsoft är i dess nuvarande utformning inte juridiskt bindande i relation till amerikansk lag med hänsyn till hur och när en personuppgift kan utlämnas, även om Microsoft har adderat standardavtalsklausulerna (SCC) till sin senaste version av personuppgiftsbiträdes avtalet (sept 2021). Den amerikanska lagstiftningen har inte en väsentligt likvärdig skyddsnivå i enlighet med GDPR även med SCC adderat till avtalet.

För att säkerställa en adekvat skyddsnivå ställs det långtgående krav på undersökning av amerikansk lagstiftning och praxis vid en tredjelandsöverföring. Den amerikanska lagstiftningen ger amerikanska myndigheter omfattande möjligheter att få tillgång till personuppgifter som behandlas i amerikanska tjänster – även om personuppgifterna behandlas i ett dotterbolag med server inom EU/EES. Att använda sig av en amerikansk tjänst innebär alltså en risk för otillåten tredjelandsöverföring oaktat var personuppgifterna behandlas.

Utbildningsförvaltningen bedömer att det inte är möjligt under rådande omständigheter att införa säkerhetsåtgärder som möter kraven från GDPR och OLS då förvaltningen inte har rådighet över hur amerikansk lagstiftning är utformad och tillämpas både med hänseende till personuppgifter som förvaltningen lägger in i tjänsten eller telemetriska uppgifter som Microsoft agerar personuppgiftsansvarig för.

Rekommendation

Utredningen rekommenderar utbildningsförvaltningen att inte inför nya tjänster i den digitala infrastrukturen som kan leda till att tredjelandsöverföringar, detta avser alla former av tjänster.

En genomlysning av förvaltningens verksamhetskritiska tjänster behöver genomföras för att få en fördjupad förståelse för vilka tjänster som har inbyggd design där en tredjelandsöverföring av personuppgifter sker och se över hur en utökad säkerhet i tjänsten kan genomföras så att dataskyddet säkras i enlighet med lagstiftningen.

I det fall där tredjelandsöverföring av data sker som del av den levererade tjänsten rekommenderas att förvaltningen inför de säkerhetsåtgärder som finns tillgängliga för tjänsten.

Utredningen föreslår även att öka medarbetarnas kompetens gällande personuppgiftsfrågor för att minska antalet incidenter.

Slutligen rekommenderas att tidigare utredningar gällande förvaring av dokumentation inom förvaltningen omsätts till praktik.

¹ Exempel på personuppgifter är alla de uppgifter som flödar fram och tillbaka inom förvaltningens ansvarsområde. Det är allt från ett barns lekande i olika appar på en iPad, en elevs digitala prov, chattar i Teams, mejl till och från system och personer till den kommunikation som sker mellan vårdnadshavare och förvaltning.

1. Inledning

Maj 2018 trädde GDPR ikraft, förordningens syfte är att säkerställa den enskildes integritet genom att skydda och reglera hur personuppgifter får användas. En personuppgift är allt som kan identifiera en enskild levande individ. Vissa personuppgifter klassas som mer skyddsvärda än andra; barns uppgifter och personnummer är exempel på extra skyddsvärd personuppgifter. Känsliga personuppgifter kan vara uppgifter om hälsa och politisk åskådning. Barn- och utbildningsnämnden är ansvarig för samtliga personuppgifter som krävs för att bedriva verksamhet inom nämndens ansvarsområde.²

Det ska finnas en rättslig grund för alla behandlingar av personuppgifter, dokumenterat i en registerförteckning. Av registerförteckningen ska det även framgå om det finns biträden, underbiträden och eventuella tredjelsöverföringar. Tredjeland är ett land utanför EU/EES.³ Villkoren för tredjelsöverföring hittas i artikel 44-50 GDPR.

En viktig faktor att beakta vid tredjelsöverföringar är användandet av molntjänster. För att uppnå ökad effektivitet och service i nivå med medborgares förväntningar på den offentliga sektorn är det nödvändigt att kunna använda molntjänster⁴ i någon utsträckning. Regeringen har gjort ett tydligt uttalande om vilken målsättning offentlig förvaltning inom alla områden skall ha inom digitaliseringsområde.⁵

Molntjänster i allmänhet, och i synnerhet outsourcing inom offentlig förvaltning, har under de senaste åren varit ett mycket omdiskuterat ämne, och blivit föremål för många analyser och ifrågasättanden. Det finns risker med att offentlig information, och i synnerhet rörande sådan information som skyddas av sekretess, lagras i datamoln hos externa leverantörer. Det beror framförallt på att man som personuppgiftsansvarig riskerar att tappa kontrollen över hur personuppgifterna man lagrar i molnet faktiskt används, och av vem.

Då rättsutvecklingen genom praxis har skärpts avseende vad som utgör en tredjelsöverföring och vilka skyddsåtgärder som är godkända, krävs en översyn av hur utbildningsförvaltningen utifrån nämndens uppdrag behandlar personuppgifter i molnbaserade tjänster som riskerar tredjelsöverföring oaktat om överföring faktiskt sker.

1.1 Tredjelsöverföring

Genom ikraftträdandet av GDPR har regleringen av tredjelsöverföring av personuppgifter fått en tydlig inramning. I artikel 44 GDPR framgår att personuppgifter som är under behandling eller är avsedda att behandlas efter det att de överförs till tredjeland får bara ske under förutsättning att den personuppgiftsansvarige och personuppgiftsbiträdet efterlever kraven i kap 5 som säkerställer att GDPR inte undergrävs.

Tredjelsöverföring kan exempelvis ske vid användning av en tjänst eller anlitan av en leverantör. Överföring av personuppgifter till ett tredjeland är endast tillåtet i vissa fall och vid olaglig överföring till ett tredjeland riskerar man sanktionsavgifter. Det är därför viktigt att den personuppgiftsansvarige utreder om verksamheten överför uppgifter till ett tredjeland, antingen av personuppgiftsansvarig själv

² Exempel på personuppgifter är alla de uppgifter som flödar fram och tillbaka inom förvaltningens ansvarsområde. Det är allt från ett barns lekande i olika appar på en ipad, en elevs digitala prov, chattar i teams, mejl till och från system och personer till den kommunikation som sker mellan vårdnadshavare och förvaltning.

³ Oavsett om det är ett dotterbolag, moderbolag eller om åtkomsten sker via fjärråtkomst.

⁴ "Cloud computing consists of a set of technologies and service models that focus on the Internetbased use and delivery of IT applications, processing capability, storage and memory space" – EDPBs definition

⁵ Regeringens digitaliseringsstrategi - <https://regeringen.se/regeringens-politik/digitaliseringsstrategin>

eller eventuellt personuppgiftsbiträde eller underbiträde. Under följande förutsättningar är det tillåtet att överföra personuppgifter till ett tredjeland:

- Det finns ett beslut från EU-kommissionen om att det tredje landet säkerställer en så kallad adekvat skyddsnivå (en skyddsnivå som är tillräckligt hög enligt GDPR).
- Personuppgiftsansvarig har vidtagit lämpliga skyddsåtgärder, till exempel bindande företagsbestämmelser eller standardavtalsklausuler.
- I särskilda situationer och enstaka fall. (inte tillämpligt i detta fall)

Adekvat skyddsnivå

EU-kommissionen kan fatta beslut om att ett land har en tillräckligt hög skyddsnivå och att man då får föra över personuppgifter utan något särskilt tillstånd. I GDPR kallas det för adekvat skyddsnivå. Det kan även gälla ett visst territorium, en internationell organisation eller en eller flera sektorer i ett tredje land.

När EU-kommissionen fattar beslut om adekvat skyddsnivå tittar de bland annat på landets lagar och internationella åtaganden, vilka möjligheter den registrerade har att få rättslig prövning och om landet respekterar de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna. EU-kommissionen kontrollerar också att det finns oberoende tillsynsmyndigheter som ansvarar för att dataskyddsreglerna följs och som kan hjälpa de registrerade.⁶

Enligt beslut av EU-kommissionen⁷ har följande länder en adekvat skyddsnivå 2022, se artikel 45 GDPR:

- Andorra
- Argentina
- Bailiwick of Guernsey
- Färöarna
- Isle of Man
- Israel
- Japan
- Jersey
- Nya Zeeland
- Schweiz
- Storbritannien
- Uruguay
- Kanada (i vissa områden eller under särskilda villkor, om deras lagstiftning för skydd av personuppgifter i privat sektor är tillämplig på mottagarens personuppgiftsbehandling).

⁶ Obs! Till skillnad från i personuppgiftslagen finns det inte längre utrymme för den personuppgiftsansvariga att själv avgöra om det finns en adekvat skyddsnivå eller inte. Det är bara EU-kommissionen som kan fatta ett sådant beslut.

⁷ Det sker en konstant prövning av EU-kommissionen så länder kan tillkomma på denna lista. Listan hämtad den 220217, https://ec.europa.eu/info/law/law-topic/data-protection/international-dimension-data-protection/adequacy-decisions_sv

Bindande företagsbestämmelser (Binding Corporate Rules, BCR) är regler som kan tas fram av företagskoncerner som har bolag i flera olika länder, i syfte att reglera företagets personuppgiftsbehandlingar. Bindande företagsbestämmelser måste godkännas av Integritetsskyddsmyndigheten eller någon annan tillsynsmyndighet i EU. Se artikel 46-47 GDPR.

Vissa standardavtalsklausuler (Standard Contractual Clauses, SCC) avseende dataskydd har godkänts av EU-kommissionen. Om en verksamhet ingår avtal med någon i ett tredjeland och avtalet innehåller dessa standardavtalsklausuler så är det tillåtet att överföra personuppgifter. Detta förutsätter dock att klausulerna i det enskilda fallet ger en skyddsnivå som ger en "väsentligen likvärdig skyddsnivå" för registrerade som den som finns i EU. Personuppgiftsansvariga kan dock inte förlita sig helt på klausulerna utan kan behöva vidta ytterligare skyddsåtgärder, till exempel kryptering. Se artikel 46-47 GDPR.

Inom marknaden för molntjänster är de största aktörerna verksamma i USA och Kina. Idag har vi inget avtal med någon leverantör vars säte ligger i Kina.

Förvaltningen har idag avtal med Microsoft för leverans av molntjänsten Office 365 och tjänsterna TEAMS och Sharepoint samt tillhörande applikationer, s.k SaaS tjänster⁸. När det ursprungliga avtalet tecknades med Microsoft 2015 efterlevde det dåvarande lagstiftning. Initialt när GDPR trädde ikraft kunde avtalet säkras upp i och med att Microsoft tecknat avtal om Privacy shield⁹. Privacy shield var ett avtal mellan EU och USA som avsåg att garantera adekvat skyddsnivå för företag som anslutit sig till Privacy Shield. År 2020 provade EU-domstolen detta mot GDPR och kom fram till att det inte utgjorde ett adekvat skydd för individens personuppgifter i samband med en tredjelandsoverföring.

1.2 Syfte och problemställningar

Detta yttrande avser att sammanfatta och tydliggöra rättsläget inom ett mycket komplext område, följande problemställningar har formulerats:

1. Finns det problem utifrån offentlighets- och sekretesslagen att lagra information i en molntjänst?
2. Finns betänkligheter utifrån ett dataskyddsperspektiv?
3. Kan säkerheten i Microsofts tjänster säkerställa informationsskyddet enligt GDPR?
4. Om svaret på fråga 3 är jakande;
 - a. nyttjar BUN en relevant uppsättning säkerhetslösningar för detta och
 - b. tillämpas säkerhetslösningarna enligt punkt 3?

1.3 Metod och avgränsning

Metodologiskt har traditionell rättsdogmatisk metod huvudsakligen använts, med rättskälleläran som utgångspunkt. Då det är EU-rätt som utgör grunden har officiella europeiska riktlinjer/rekommendationer stor tyngd i hur lagstiftningen ska tolkas.

Integrationsskyddsmyndigheten (IMY)s beslut och rekommendationer utgör till stor del den nationella vägledningen som finns då det finns få domar inom området med anledning av att det är en relativt ny lagstiftning som här berörs.¹⁰

När det gäller de mer tekniska problemställningarna och dess koppling till juridiken har rättsinformatisk metod använts. Rättsinformatiken som metod handlar om att se och använda sig av

⁸ SaaS – programvara i form av en tjänst (System as a Service)

⁹ Privacy shield var ett avtal mellan EU och USA som avsåg att garantera adekvat skyddsnivå för företag som anslutit sig till Privacy Shield.

¹⁰ Kleineman Jan, Zamboni Mauro (red) Nääv Maria (red), Juridisk metodlära., Studentlitteratur AB, Lund, 2019.

det samspel som utvecklats mellan juridiken och informationsteknik. Rättsinformatisk metod är tätt sammankopplad med en teknik, exempelvis molntjänster som utvecklas i hög takt.¹¹

En omvärldsanalys har sammanställts där även information från Dataskyddombuds nätverket som förvaltningen deltar i tagits med. Nätverket omfattar Stockholms läns kommuner, Gotland och några andra kommuner utanför länet som önskat samverkan. Omvärldsanalysen omfattar även ställningstaganden som gjorts av andra större aktörer såsom, ESAM, SKR, Lunds kommun. Analysen har igen avsikt att vara heltäckande utan att endast spegla hur omvärlden ser på frågan.

Detta arbete har avgränsats till att utgå från Microsoft och Office 365 då det är de tjänster som under nämndens ansvarsområde behandlar störst mängd personuppgifter där tredjelandsöverföring kan vara aktuell.

Grov systemkarta

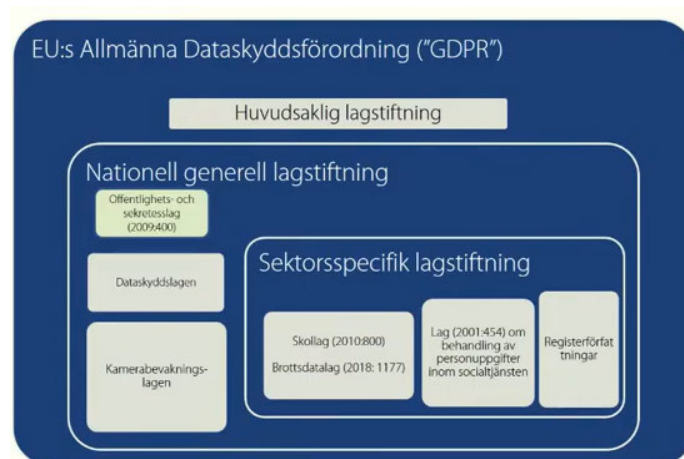

Den grova systemkartan som presenteras här ovan visar i vilka system som förvaltningens personuppgiftsbehandlingar huvudsakligen sker. Till denna bild kommer kommunövergripande system som Evolution, Raindance osv. Dessa är inte med i systemkartan då det är Kommunstyrelsen som är personuppgiftsansvarig för de systemen.

1.4 Grunderna i GDPR

Lagarnas inbördes relationer kan illustreras enligt bilden nedan.

¹¹ Magnusson Sjöberg Cecilia, Rättsinformatik Juridiken i det digitala informationssamhället 4u., Studentlitteratur AB, Lund, 2021 och Seipel Peter, IT Law in the framework of legal informatics, Stockholm Institute for Scandinavian Law 1957-2010.

GDPR utgör grunden för dataskyddet i Europa, Dataskyddslagen (2018:218) utgör ett komplement. En förutsättning för dataskyddets upprätthållande är att det finns någon som är ansvarig för att reglerna följs. Den personuppgiftsansvarige är enligt GDPR en fysisk eller juridisk person, offentlig myndighet, institution eller annat organ som ensamt eller tillsammans med andra bestämmer ändamålen och medlen för behandlingen av personuppgifter (Artikel 4.7) I skollagen 2010:800 kap 26a regleras att huvudmannen utgör den personuppgiftsansvarige vid behandling av medborgares personuppgifter för genomförandet av skolväsendets uppdrag. I Vaxholm stad är Barn och Utbildningsnämnden personuppgiftsansvarig då nämnden är huvudman.

Syftet med GDPR (GDPR) är att skydda enskildas grundläggande rättigheter och friheter, särskilt deras rätt till skydd av personuppgifter. Rätten till privatliv uttrycks i artikel 8 i den Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (EKMR). I EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna uttrycks rätten till respekt för privat- och familjeliv, artikel 7. Här finns också en särskild bestämmelse om rätt till skydd för personuppgifter, artikel 8. Stadgan är rättsligt bindande för EU:s medlemsstater. På svensk nivå finns en grundlagsstadgad rätt till skydd för den personliga integriteten i samband med behandling av personuppgifter i 2 kap. 6 § andra stycket regeringsformen.

GDPR har också till syfte att skapa en enhetlig och likvärdig nivå för skyddet av personuppgifter inom EU så att det fria flödet av uppgifter inom unionen inte hindras. Detta uppnås genom att förordningen är direkt tillämplig i de olika medlemsstaterna och att samma regler gäller inom hela unionen. Andra syften med GDPR är att modernisera dataskyddsdirektivets regler från 1995 och att anpassa dessa till det nya digitala samhället.¹²

Tillämpningsområden

GDPR gäller i princip för all automatiserad behandling av personuppgifter och i vissa fall även manuell behandling av personuppgifter. Personuppgifter är varje upplysning som avser en identifierad eller identifierbar fysisk person. GDPR gäller för personuppgiftsbehandling som har anknytning till EU, antingen när den som behandlar personuppgifterna är etablerad inom EU eller då någon utanför EU erbjuder tjänster och varor till personer inom unionen eller övervakar deras beteenden här.¹³

Vid ett upprättande av en digital skolmiljö används ett flertal tjänster som kräver någon form av personuppgiftsregistrering för att kunna generera tjänster och funktioner som är skraddarsydda för

¹² [Dataskyddsförordningens \(GDPRs\) syfte och tillämpningsområde - Integritetsskyddsmyndigheten \(imy.se\) https://www.imy.se/lagar-regler/dataskyddsförordningen/dataskyddsförordningens-syfte-och-tillämpningsområde/](https://www.imy.se/lagar-regler/dataskyddsförordningen/dataskyddsförordningens-syfte-och-tillämpningsområde/)

¹³ [Dataskyddsförordningens \(GDPRs\) syfte och tillämpningsområde - Integritetsskyddsmyndigheten \(imy.se\)](https://www.imy.se/lagar-regler/dataskyddsförordningen/dataskyddsförordningens-syfte-och-tillämpningsområde/)

skolväsendets användare. Alla former av registrering/dokumentering av personuppgifter i digitala system¹⁴ innebär att vi behandlar dessa.

GDPR principer för behandling av personuppgifter – artikel 5

Principerna skall tillämpas vid all registrering av personuppgifter och syftar till att uppnå grundtanken med GDPR lagstiftningen – individens rätt till skydd av personuppgifter samt att upprätthålla det fria flödet av personuppgifter inom unionen.

- Laglighet, korrekthet och öppenhet
- Ändamålsbegränsning
- Uppgiftsminimering
- Riktighet
- Lagringsminimering
- Ansvarsskyldighet

Förordningens rättsliga grunder – artikel 6

För att behandla personuppgifter måste rättslig grund föreligga, en av de sex rättsliga grunderna måste vara uppfyllda för att behandlingen skall vara laglig.

- **Samtycke:** Den registrerade har sagt ja till personuppgiftsbehandlingen.
- **Avtal:** Den registrerade har ett avtal eller ska ingå ett avtal med den personuppgiftsansvariga.
- **Intresseavvägning:** Den personuppgiftsansvariga får behandla personuppgifter utan den registrerades samtycke om den personuppgiftsansvarigas intressen väger tyngre än den registrerades och om behandlingen är nödvändig för det aktuella ändamålet.
- **Rättslig förpliktelse:** Det finns lagar eller regler som gör att den personuppgiftsansvariga måste behandla vissa personuppgifter i sin verksamhet.
- **Myndighetsutövning och uppgift av allmänt intresse:** Den personuppgiftsansvariga måste behandla personuppgifter för att utföra sina myndighetsuppgifter eller för att utföra en uppgift av allmänt intresse.
- **Grundläggande intresse:** Den personuppgiftsansvariga måste behandla personuppgifter för att skydda en registrerad som inte kan lämna samtycke.

Inom utbildningsområdet utgör principen om allmänt intresse och myndighetsutövning den huvudsakliga rättsliga grunden för behandling av personuppgifter. Rättslig förpliktelse kan i vissa fall utgöra en grund för behandling. I undantagsfall kan samtycke utgöra en rättslig grund för behandlingen.¹⁵

1.4 Schrems II domen – kort sammanfattning

I juli kom domen från EU-domstolen, i målet C-311/18 Schrems II. Det handlade om ifall Facebook Irland kan föra över EU-medborgares personuppgifter till Facebook USA, trots att Facebook har vetskap om att amerikanska underrättelsemyndigheter sannolikt kommer att samla in och bearbeta den informationen.

EU-domstolen dömde att avtalet Privacy Shield mellan EU-kommissionen och USA, skulle anses ogiltigt med omedelbar verkan eftersom avtalet stred mot GDPR och tre artiklar i EU-stadgan.

Vidare dömde EU-domstolen att de så kallade Standardavtalsklausulerna fortsatt kan användas som avtal för överföring av personuppgifter till länder utanför EU/EES. Den personuppgiftsansvarige måste göra en egen analys av mottagarlandets lagstiftning på underrättelseområdet för att

¹⁴ Och i vissa fall analoga register och liknande som är avsedda att överföras digitalt.

¹⁵ Exempel på situation när samtycke kan användas, en vårdnadshavare samtycker till att en elev får använda ungdomsappen.

säkerställa att en sådan lagstiftning inte bryter mot Standardavtalsklausulerna. Detta gäller både för pågående och planerade överföringar av personuppgifter.

I det fall en svensk myndighet överför personuppgifter med stöd av Privacy Shield, är detta sedan 16:e juli 2020 en olaglig överföring. Om Standardavtalsklausulerna används, måste myndigheten göra en analys för respektive land där personuppgiftsbehandling kommer ske. I fallet med USA, är analysen till stor del gjord av EU-domstolen i och med att Privacy Shield inte levde upp till kraven i GDPR och EU-stadgan. Detta innebär att det i dagsläget är synnerligen svårt att anlita företag med säte i USA eller annat land utanför EU/EES för personuppgiftsbehandling, om inte EU beslutat om att adekvat skyddsnivå föreligger.

2. Omvärldsspaning

I omvärldsspaningen har vi utgått från nätverk, större myndigheter och andra som är specialiserade för att ge en bild av hur samhället i stort ser på frågan.

Stockholms stads inriktningsbeslut¹⁶:

Nedan redovisas sammanfattningen av Stockholms stads, Underlag för inriktningsbeslut avseende Microsoft 365 och andra molntjänster, KS 2021/581.

"Kommunstyrelsen har under 2020 och 2021 utrett ett eventuellt införande av Microsoft 365 och andra molntjänster. Utredningen har tvingats konstatera att ett införande av tjänsten för närvarande är problematiskt. Fokus i frågan har allt mer handlat om tredjelandsbaserade molntjänstleverantörernas möjligheter att lämna tillräckliga garantier för skyddet av personuppgifter. En dom i EU-domstolen i juni 2020, det s k Schrems II-målet, har skapat osäkerhet om vilka lagliga möjligheter staden har att använda tredjelandsbaserade molntjänster. Detta dokument syftar till att ge underlag för ett inriktningsbeslutgällande anskaffning och den fortsatta hanteringen av molntjänster.

Behoven av att utveckla stadens digitala arbetsplats är stora. Pandemin innebar ett kompetenslyft för interna och externa användare, och nu behöver leveransen anpassas. För närvarande innebär ett införande av Microsoft 365 som digital arbetsplatssvårigheter som inte vägs upp av nyttor i förhållande till dagens leverans. De viktigaste skälen för att tills vidare avstå från ett införande är att:

- *Amerikanska molntjänstleverantörer kan på grund av gällande lagstiftning inom underrättelseområdet inte ge tillräckliga garantier för skydd av personuppgifter och bedöms därför inte kunna användas i nuläget.*
- *Det går inte att kontrollera under vilka villkor tjänsten levereras. Staden saknar inflytande över villkoren och avtalet kan när som helst ändras.*
- *Användning av tjänsterna kräver för mycket av användarna när det gäller informations säkerhet. Det går inte enkelt att avgöra om ett mötesverktyg kan användas eller inte.*

Utredningen föreslår därför att den digitala arbetsplatsen för förvaltningar och bolag behålls i nuvarande form. Istället för att gå över till molnbaserade tjänster behöver staden komplettera leveransen av den digitala arbetsplatsen med de viktigaste funktionerna som användarna saknar och förstärka den verksamhetsnära förvaltningsorganisationen av tjänsterna. Kompletterande funktioner/tjänster som läggs till ska antingen levereras av stadens nyckelleverantörer eller, i de fall det inte står i strid med ingångna avtal, via molntjänster utan koppling till tredjeland. De verksamheter som idag använder molntjänster som innebär tredjelandsöverföringar av personuppgifter uppmanas att säkerställa att man har en korrekt behandling av personuppgifter senast under nästkommande licensperiod."

¹⁶ Underlag för inriktningsbeslut avseende Microsoft 365 och andra molntjänster, KS 2021/581

Lunds kommun:

Lunds kommun har analyserat¹⁷ de rättsliga förutsättningarna samt hur de använder Microsoft Office 365 – i analysen framkommer påtagliga problemområden som gör att det finns behov av att se över hur de använder systemet. Lunds kommun har i sin Ekonomi- och verksamhetsplan med budget för 2022–2024 kommit fram till att det för kommuns del är viktigt att gå igenom samtliga avtal som innebär en tredjelandsöverföring och se till att i samråd med motparten byta ut klausulerna mot den nya uppsättningen. Det är också viktigt att dessa ingår i framtida upphandlingar, om kommunen redan inför upphandlingen kan konstatera att tredjelandsöverföring kommer att ske.

Vidare konstaterar Lund att den Europeiskadataskyddsstyrelsen (EDPB¹⁸) har reviderat sina riktlinjer för överföring av personuppgifter till länder utanför EU/EES med nya rekommendationer och förtydliganden, ett utkast till riktlinjer publicerades under hösten 2020. Riktlinjerna består av två delar; dels riktlinjer om kompletterande skydd för tredjelandsöverföringar, dels riktlinjer för att utvärdera andra staters övervakningslagar mot bakgrund av europeiska grundläggande rättigheter. Lunds kommun har sedan tidigare arbetat fram en mall för hur en bedömning av tredjelandsöverföringar ska ske utifrån EDPB:s utkast till riktlinjer, som nu behöver ses över. Därtill behöver kommunen implementera processer för att ha kapacitet att bedöma tredjelandsöverföringar då detta blir allt vanligare vid användning av exempelvis molntjänster.¹⁹

Region Stockholm

Region Stockholm har i sitt dataskyddsarbete tagit fram en rapport ”Nuläges-beskrivning av Microsoft TEAMS ur ett integritetsskydds-perspektiv”.²⁰

Rapport tar avstamp i de risker som följer av frågeställningen ”vilka personuppgifter hanteras av vem, hur och varför inom ramen för respektive lösning som regionen nyttjar eller kan komma att nyttja? Regionen anser att det med ett svar på den övergripande frågan finns goda förutsättningar att bedriva ett fortsatt systematiskt riskbaserat integritetsskyddsarbete, medan avsaknad av svar, vaga eller svårtolkade svar skulle peka på sämre förutsättningar att arbeta effektivt med integritetsskydd kopplat till TEAMS.

Dialogen som Regionen haft med Microsoft har visat på ett antal riskområden kopplade till dessa frågor, som redogjorts för ovan. De grundfrågeställningar som rapporten besvarat är:

1. Vilka personuppgifter behandlas i TEAMS?
2. Av vem behandlas personuppgifter i TEAMS?
3. Hur behandlas personuppgifter i TEAMS?
4. Varför behandlas personuppgifter i TEAMS?

Avsaknaden av insikt i de ändamål för vilka personuppgifter behandlas, skapar enligt regionen svårigheter att bedöma lagligheten och lämpligheten av behandlingarna. Detta försvåras ytterligare av den otydlighet som ännu råder kring i vilka fall Microsofts anser sig behandla personuppgifter i egenskap av personuppgiftsbiträde respektive som självständig personuppgiftsansvarig.

Om ovanstående frågor tydliggörs kan regionen på ett tydligare sätt bedöma vilken typ av personuppgifter som kan behandlas på vilket sätt och i vilket syfte, i olika delar av lösningen. Regionen kan då begränsa användningen av TEAMS till sådana behandlingar där regionen bedömer

¹⁷ Security Solutions, Analys av tredjelandsöverföring av behandlingar i O365 för Lunds kommun, 210127

¹⁸ European data protection board

¹⁹ Ekonomi- och verksamhetsplan med budget för 2022–2024, s. 39-41,
<https://lund.se/download/18.3b02bae717dc272d0ec2e873/1643735494205/Ekonomi-%20och%20verksamhetsplan%20med%20budget%20f%C3%B6r%202022-2024.pdf>

²⁰ Nuläges-beskrivning av Microsoft Teams ur ett integritetsskydds-perspektiv, RS 2021-0840.

att standardnivån för behandlingen av personuppgifter är tillräcklig. Regionen har för avsikt att fortsätta dialogen med Microsoft samt fortsatt utreda vilka av de identifierade riskerna som är möjliga att hantera med hjälp av säkerhetsåtgärder. Avseende detta arbete ska särskilt nämnas att Microsoft sedan denna rapport upprättades har uppdaterat Personuppgiftsbiträdesavtalet, vilket kan komma att få påverkan på de risker som beskrivs. Inledningsvis kommer därför regionen att analysera dessa uppdateringar och dess eventuella påverkan på riskerna.

Sveriges kommuner och regioner

Ställningstagande om informationshantering i vissa molntjänster - SKRs ställningstagande, 190412

SKL och Inera AB arbetar med att ta fram vägledningar som stöd för analys av vilka typer av information som kan hanteras i molntjänster. Inom SKL Kommentus AB genomförs leverantördialoger för att undersöka möjliga lösningar av de aktuella problemen. SKL kommer även fortsatt att arbeta med intressebevakning inom området.

SKL anser att lagstiftningen ska vara tydlig och hållbar för att stödja långsiktiga och stabila investeringar. Detta är avgörande för utvecklingen av det digitala samhället och för möjligheten att möta välfärdens utmaningar med stöd av digitalisering.

SKL anser att staten ska ta ett övergripande ansvar för lösning av de rättsliga frågorna och för den strategiska inriktningen när det gäller möjligheter till användning av molntjänster inom offentlig sektor, särskilt vad gäller leverantörer med utländska ägarförhållanden och vilka alternativ som finns.

Utän en nationell samsyn på rättsläge och inriktning riskerar vi få stora konsekvenser för möjligheterna till digital samverkan mellan aktörer i offentlig sektor på ett sätt som kan hindra allmänhetens tillgång till god offentlig service.

SKR har inte kommit längre sedan dess utan hänvisar kommunerna till att analysera ett antal aspekter för att avgöra om organisationen ska använda molntjänster. Detta för att säkerställa att molntjänsten passar för verksamheten och den information som ska hanteras. Det som behöver analyseras är rättsliga förutsättningar och säkerhet för informationen.

Avslutningsvis konstaterar SKR att en statlig utredning har fått i uppdrag att lämna förslag inom dessa områden.

eSamverkan

eSamverkan (eSam) är ett medlemsdrivet program för samverkan mellan 35 myndigheter. Medlemmar vill ta tillvara på digitaliseringens möjligheter för att underlätta för privatpersoner och företag, och för att använda våra gemensamma resurser på ett effektivt sätt.

eSam har i ett antal vägledanden uttalat att tredjelandsöverföringar inte är tillrådligt för offentlig verksamhet då det strider mot GDPR.²¹

Den övergripande inriktningen som eSam arbetar för är att offentlig sektor ska kunna använda molntjänster i den fortsatta digitaliseringen, och att tjänsterna ska vara tekniskt ändamålsenliga, säkra och lagenliga. Utgångspunkten är att lagstiftningen av goda skäl är som den är och att lösningar, såvitt gäller kommersiella molntjänster, står att finna i förändrad teknisk funktionalitet och de kommersiella villkoren för tjänsten. Det är alltså tjänsterna och avtalen som ska anpassas till lagstiftningen, inte tvärtom.

Molntjänsterna behöver därför anpassas utifrån resurseffektiva, säkra och lagenliga behov, men enskilda myndigheter och/eller kommuner saknar normalt tillräcklig tyngd för att själva kunna påverka utbudet hos globala leverantörer av molntjänster. För att kunna tillgodose de behov som

²¹ <https://www.esamverka.se/stod-och-vagledningar.html>

finns av justeringar i tjänsterna och förutsättningarna under vilka de erbjuds, behöver därför det offentliga Sverige uppträda gemensamt och likformigt. eSam har en viktig roll att fylla i detta avseende och kan driva på för att ta fram gemensamma krav och standarder på molntjänster i offentlig sektor. Dessa krav och standarder bör utarbetas i samverkan med branschen.

Stockholms DSO-nätverk och urval av kommuner i Stockholm

En arbetsgrupp²² ur Stockholms dataskyddsombuds nätverk har tagit fram en rekommendation avseende sociala medier och tredjelandsoverföring som går in på samma problemområde. De flesta DSO i nätverket ställer sig bakom de slutsatser som arbetsgruppen kommer fram till men har av olika organisatoriska anledningar inte kunnat skriva under på rekommendationerna.

” Utifrån den analys som genomförts har dataskyddsombuden uppnått en samsyn och rekommenderar följande.

Undertecknade dataskyddsombud avråder från all behandling av personuppgifter på sociala medier som innebär en otillåten tredjelandsoverföring såsom till USA och Kina.

Om den personuppgiftsansvarige ändå väljer att gå emot dataskyddsombudens rekommendation och planerar att införa eller fortsätta befintlig behandling i sociala medier ska ställningstagandet dokumenteras och motiveras. Den personuppgiftsansvarige bör även göra följande:

- *Inventera befintliga sociala medier och kartlägga personuppgiftsansvaret för behandling av personuppgifterna.*
- *Genomför en konsekvensbedömning enligt GDPR art 35 för att utreda vilka risker det innebär för de registrerades fri- och rättigheter vid behandling av deras personuppgifter på sociala medier. Konsekvensbedömningen ska dokumenteras och genomföras i samråd med dataskyddsombudet.*
- *Prioritera alternativa lösningar som ger adekvat skydd och värnar personers integritet, till exempel publicering på hemsidor eller motsvarande tjänst med drift inom EU/EES.*
- *Under tiden inventering och utredning av befintlig behandling pågår bör säkerhetsåtgärder vidtas för att minimera risker. Det kan vara genom att inte behandla känsliga, extra skyddsvärda och sekretessbelagda personuppgifter. Personuppgifter gällande sårbara kategorier av registrerade såsom exempelvis barn, anställda, personer med skyddad identitet, äldre, asylsökande eller andra i utsatt situation, ska inte heller behandlas i sociala medier. Stäng ner möjligheten att kommentera och dela inlägg på sidan.*
- *Uppdatera eller upprätta styrdokument för sociala medier.*
- *Informera de registrerade om att personuppgifter överförs till tredjeland samt med vilken överföringsmekanism det sker och vilka risker det innebär. Information ska även ges om var de kan få en kopia på eller var de kan hitta information om de vidtagna skyddsåtgärderna. Det gäller utöver all övrig information den registrerade ska få enligt artiklarna 13 eller 14 i GDPR.*
- *Säkerställ att personal som hanterar personuppgifter har relevant utbildning i dataskyddslagstiftningar och är informerade om aktuella rutiner och styrdokument gällande sociala medier.*
- *Den personuppgiftsansvarige som beslutar att fortsätta med en olaglig tredjelandöverföring ska anmäla det till den behöriga tillsynsmyndigheten, IMY.*

IMY kan komma att avbryta eller förbjuda överföringar av uppgifter i de fall där de konstaterar att det tredjelandet inte kan säkerställa likvärdiga skyddsnivåer som inom EU/EES. Tillsynsmyndigheten

²²En rekommendation avseende behandling av personuppgifter i sociala medier i kommuner och kommunala bolag – framtagen och godkänd av bland annat Nynäshamns kommun, Värmdö kommun, Huddinge kommun, Finspångs kommun, Salems kommun, Flens kommun, Vallentunas kommun.

kan även utförda sanktionsavgifter om överföringen fortsätter trots att det inte kan påvisas en väsentligen likvärdig skyddsnivå i tredjelandet.²³”

Danderyd²⁴

Fortsätter att använda Microsoft Office 365 men att ett stort arbete krävs för att säkra upp användningen. Bedömningen grundar sig på ekonomi, inlåsnings via avtal, data- och informationssäkerhetsperspektiv. Detta var innan Schrems II domen, Danderyd har dock inte aviserat att de kommer revidera sitt beslut.

Nacka²⁵

Den av digitaliseringsrådet tillsatta arbetsgruppen bedömer att det är ekonomiskt oförsvarbart och informationssäkerhetsmässigt osäkert att på kort sikt upphöra med användningen av molnbaserade interna administrativa arbetsverktyg och kommunikativa publiceringar i allmänt använda sociala mediekonkanaler. Nackas stadsdirektör har fattat ett interimistiskt beslut om fortsatt användning av tredjelandsägda molntjänster inom kommunen i enlighet med riktlinjer.

Nackas DSO har motsatt sig användning av amerikanska molntjänster. Huddinge kommuns DSO har riktad skarp kritik till hela beslutsunderlaget och själva beslutet.

Täby²⁶

Täby kommun har inte tagit fram något politiskt beslutat dokument gällande molntjänster och tredjelandsöverföringar, det finns i dagsläget inte heller någon plan att göra det.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis kan konstateras att omvärldsspaningen påvisar att detta är ett komplext och svårnavigerat rättsligt område som påverkas starkt av den tekniska utvecklingen, leverantörens komplexa affärsmodeller och en allt mer globaliserad värld. Enskilda kommuner och organisationer har att ta ställning till hur de avser att följa den rättsliga regleringen, att säkra upp sin personuppgiftsansvändning och ställa krav i kommande upphandlingar. Att inte ta ett aktivt ställningstagande innebär dock ett passivt godkännande av situationen i strid med vad IMY rekommenderat.

3. Offentlighets- och sekretesslag och rätten att använda/lagra information i en molntjänst

Detta kapitel avser att synliggöra vilka krav offentlighets och sekretesslagen ställer i relation till molntjänster och dataskydd. Den grundläggande frågeställningen är om det finns betänkligheter utifrån offentlighets- och sekretesslagen att lagra information i en molntjänst? Fördjupande frågeställningar som kommer besvaras i detta kapitel är:

1. har kommunen stöd för utlämnande av sekretessreglerade uppgifter till Office 365 och Microsoft?
2. utgör utlämnandet annars ett röjande av sekretessbelagda uppgifter?²⁷
3. utgör Cloud Act och liknande regelverk att utlämnandet utgör ett röjande?
4. Påverkan av SchremsII?

²³ EDPB:s Vanliga frågor om EU-domstolens mål i C-311/18 – Data Protection Commissioner mot Facebook Ireland och Maximilian Schrems, antagen 23 juli 2020, punkt 5. Samt mål C-311/18 (Schrems II), punkterna 113, 121 och 145.

²⁴ Office 365 i Danderyds kommun, KS 2019/0296

²⁵ Ställningstagande avseende användning av molntjänster från leverantörer som lyder under tredjelands lagstiftning, samt bilagor och tjut.

²⁶ Information från DSO.

²⁷ [Dataskyddsförordningens \(GDPRs\) syfte och tillämpningsområde - Integritetsskyddsmyndigheten \(imy.se\)](https://www.imy.se/om-dataskyddsdokumentation/2018-08-20-dataskyddsförordningens-gdprs-syfte-och-tillampningsomrade)

Det kortfattade svaret på huvudfrågan är: Ja, det finns betänkligheter utifrån OSL att lagra information i molntjänster.

3.1 Rättsliga förutsättningar

Sekretess innebär inte bara begränsningar av rätten att ta del av allmänna handlingar utan även ett förbud att röja en uppgift, oavsett om det görs muntligen, genom utlämnande av allmän handling eller på något annat sätt (3 kap. 1 § OSL). Förbudet att röja uppgifter träffar alltså varje form av röjande. Sekretess innebär således både handlingssekretess och tystnadsplikt och gäller inte bara för uppgifter i allmänna handlingar, utan även för uppgifter som finns hos en myndighet i sådana handlingar som ännu inte blivit allmänna. Otillåtet röjande av en sekretessbelagd uppgift är straffsanktionerat som brott mot tystnadsplikt (20 kap. 3 § brottsbalken, BrB). Enligt kommentaren till brottsbalken ska något krav på att ett avslöjande har skett inte läggas in i ordet röja.²⁸

Sekretess gäller som huvudregel inte bara i förhållande till enskilda utan också mellan myndigheter samt inom en myndighet, om det finns olika verksamhetsgrenar där som är att betrakta som självständiga i förhållande till varandra (8 kap. 1 och 2 §§ OSL).²⁹

Offentlighets- och sekretesslagens tillämpningsområde kopplat till molntjänster

Utgångspunkten för frågan om kontrollen och ägarskapet av uppgifter har sin grund i var uppgifterna befinner sig. Uppgifter lagrade på en server som bara myndigheten har kontroll över utgör inte ett problem utifrån rättsläget. Befinner sig uppgifterna i ett moln är det rättsliga läget mer oklart därför blir definitionen av vad som är ett moln mycket viktig. Definitionen på molntjänst varierar, vår utgångspunkt är, som vi ovan redogjort för, EDPBs definition är en molntjänst.

Molntjänster består av en uppsättning teknologier och tjänstemodeller som fokuserar på internetbaserad användning och leverans av IT-applikationer, bearbetningsförmåga, lagring och minnesutrymme.³⁰

I SOU 2021:1 anger man att en molntjänst är ”en tjänst som möjliggör tillgång till en skalbar och elastisk pool av delbara dataresurser.

Skalbar avser här dataresurser fördelade på ett flexibelt sätt oavsett dess geografiska läge.³¹”

I båda fallen är det möjligt att dataresurser som utgör en molntjänst kan befinna sig i tredje land.

Enligt 2 kap. 1 § första stycket OSL gäller lagens förbud mot att röja eller utnyttja en uppgift för myndigheter. Av övriga bestämmelser i kapitlet och bilagan till offentlighets- och sekretesslagen följer att vissa organ som inte är myndigheter ska jämföras med sådana vid tillämpningen av 2 kap. TF och offentlighets- och sekretesslagen.

I bestämmelsens andra stycke anges att lagens förbud mot att röja eller utnyttja en uppgift också gäller för en person som fått kännedom om uppgiften genom att för det allmännas räkning delta i en myndighets verksamhet:

- på grund av anställning eller uppdrag hos myndigheten,
- på grund av tjänsteplikt, eller
- annan liknande grund.

²⁸ Brottsbalken. En kommentar, Leijonhufvud m.fl.

²⁹ Sekretess gäller givetvis även i förhållande till utländska myndigheter och mellanfolkliga organisationer men här har särskilda regler införts.

³⁰ ” Cloud computing consists of a set of technologies and service models that focus on the Internet-based use and delivery of IT applications, processing capability, storage and memory space.” edpb_opinion_202116_eucloudcode_en.pdf (europa.eu)

³¹ Sou 2021:1, s 42

Röjandeförbudet enligt lagen gäller alltså inte bara för myndighetens anställda, utan också för sådana personer som på grund av uppdrag hos myndigheten eller på annan liknande grund deltar i myndighetens verksamhet.

I 2 § 3 st 23 kap. OSL, fastslås ett skydd även för så kallade harmlösa uppgifter som ett namn, ett personnummer, en adress eller ett telefonnummer anges att skyddet uppstår när det "av särskild anledning kan antas" att den som uppgiften rör eller någon denne närstående lider men om uppgiften röjs.

Det har förekommit olika uppfattningar om överlämnande av uppgifter till leverantör av molntjänster är att anse som ett röjande. Den tolkning som görs i den senaste utredningen (SOU 2021:1) är att ett utlämnande i sig är en form av röjande enligt offentlighets- och sekretesslagen. En uppgift kan vara utlämnad utan att någon har tagit del av den.³²

Lag (2020:914) om tystnadsplikt vid utkontraktering av teknisk bearbetning eller lagring av uppgifter

I lag (2020:914) om tystnadsplikt vid utkontraktering av teknisk bearbetning eller lagring av uppgifter anges i 1 § att lagen tillämpas när en myndighet uppdrar åt ett företag eller en annan enskild (tjänsteleverantör) att endast tekniskt bearbeta eller tekniskt lagra uppgifter. Enligt 4 § omfattas den som på grund av anställning eller på något annat sätt deltar i eller har deltagit i en tjänsteleverantörs verksamhet att på uppdrag av en myndighet inte obehörigen röja eller utnyttja dessa uppgifter. Myndigheten bör också säkerställa att tjänsteleverantören informerar eventuella underleverantörer om tystnadsplikten. Tystnadsplikten är straffsanktionerad i 20 kap. 3 § brottsbalken. I andra stycket finns en upplysning om att i det allmännas verksamhet tillämpas bestämmelserna i offentlighets- och sekretesslagen.

Det innebär att lagen gäller när en myndighet uppdrar åt ett företag eller en annan enskild, dvs. en tjänsteleverantör, att endast tekniskt bearbeta eller tekniskt lagra uppgifter. Ett sådant uppdrag kan utföras inom ramen för en tjänsteleverantörs tillhandahållande av en it-driftstjänst, t.ex. en teknisk infrastruktur eller en teknisk plattform, eller tillhandahållande av en it-baserad funktion, t.ex. en applikation eller en standardiserad eller anpassad digital tjänst. Det finns inte något krav på att ekonomisk ersättning ska utgå för uppdraget och det saknar betydelse vilken juridisk verksamhetsform tjänsteleverantören i fråga har. Genom uttrycket ett företag eller en annan enskild utesluts emellertid offentliga aktörer från kretsen tjänsteleverantörer som omfattas av lagen.³³

³² SOU 2021:1, s.251

³³ Att lagen är tillämplig när en tjänsteleverantörs uppdrag är att endast tekniskt bearbeta eller tekniskt lagra uppgifter innebär att ett uppdrag som innehåller annat än enbart sådana tekniska moment faller utanför tillämpningsområdet. I situationer där en myndighet rörande uppgifter utkontrakterar uppdrag av olika karaktär till samma tjänsteleverantör, t.ex. ett uppdrag som innebär att leverantören endast tekniskt bearbetar eller tekniskt lagrar uppgifter och ett annat uppdrag som omfattar åtgärder rörande uppgifterna som går utöver detta, är lagen bara tillämplig i det förstnämnda fallet och bara på sådana uppgifter som inte dessutom hanteras inom ramen för det andra uppdraget. Innebörden av teknisk bearbetning eller teknisk lagring är densamma som i 2 kap. 9 § tredje stycket tryckfrihetsförordningen (jfr 2 kap. 13 § första stycket tryckfrihetsförordningen). Vilka slag av åtgärder som kan omfattas av teknisk bearbetning eller teknisk lagring behöver tolkas i förhållande till dagens digitala informationshantering och den fortgående tekniska utvecklingen. En tjänsteleverantör kan exempelvis ha i uppdrag att införa, förvalta, utveckla och så småningom avveckla en tjänst åt en myndighet. Tjänsteleverantören kan under dessa olika faser behöva vidta en mängd olika åtgärder som innefattar teknisk bearbetning eller teknisk lagring av uppgifter för att upprätthålla den tillgänglighet, funktionalitet och prestanda i tjänsten som har avtalats mellan parterna. Sådana åtgärder kan röra sig om förändring och tillägg i en befintlig tjänsts funktionalitet, etablering av en tilläggstjänst, integration mot andra tjänster, konfiguration, test och utveckling samt tillhandahållande av supporttjänster. Det kan också röra sig om säkerhetshöjande åtgärder som uppgradering, uppdatering, säkerhetskopiering, kryptering, anonymisering, pseudonymisering och incidenthantering. Vid avveckling av en tjänst kan myndighetens information behöva migreras eller exporteras tillbaka till myndigheten eller till en annan tjänsteleverantör. Under samtliga moment av teknisk bearbetning eller teknisk lagring kan det förekomma att personal hos tjänsteleverantören tar del av de uppgifter som hanteras för den uppdragsgivande myndighetens räkning. Detta kan vara nödvändigt för att de ska kunna utföra sina arbetsuppgifter som ett led i den tekniska bearbetningen eller tekniska lagringen. Det torde normalt röra sig om drifts- och säkerhetsrelaterad information, t.ex. uppgifter om användarkonton, loggar, krypteringsnycklar, lösenord och säkerhetsinställningar. Men det kan också röra sig om uppgifter i läsbar form. För den som tar del av eller på annat sätt förfogar över en uppgift som hanteras som ett led i en teknisk bearbetning eller teknisk lagring gäller tystnadsplikt enligt 4 § i aktuell lagProp. 2019/20:201, s.13f och 22 ff.

Bedömningen är att lagen är tillämplig på situationer rörande molntjänster och tredjelandsöverföringar i den delen som rör teknisk bearbetning eller teknisk lagring. Lagens syfte är att möjliggöra överföring av uppgifter till molntjänster med ett starkare skydd än vad avtalad sekretess kan ge. Då tystnadsplikten i lagen är straffsanktionerad ger den i teorin ett bättre skydd. Lagens skydd är dock inte prövad mot andra länders lagstiftning och USAs grundinställning är att för amerikanska företag gäller deras lag före andra länders lagar.

Lagstiftaren har med denna lag möjliggjort överföring till molnet ur ett röjandeperspektiv men inte löst frågan om tredjelandsöverföring.

Utlämning av uppgifter från ett tredjeland

Enligt EDPB:s fakta om Schrems II som finns i EDPB:s frågebank med vanliga frågor står det att: "utlämning av uppgifter från ett tredjeland, till exempel för administrationsändamål, utgör en överföring".

Att lagra personuppgifter i molntjänster som tillhandahålls av amerikanska bolag innebär en risk för att det amerikanska bolaget behöver lämna ut personuppgifter till amerikanska myndigheter (även om servern ligger i Europa). Detta regleras av Cloud Act och FISA 702.

Cloud Act – antagen 2018 av Kongressen - gör det möjligt för amerikanska myndigheter att begära ut data som lagras utanför USA:s territorium från tjänsteleverantörer som omfattas av USA:s jurisdiktion. Syftet med lagen är att underlätta utredningsarbetet för brottsbekämpande myndigheter.

Cloud Act ger USA:s brottsbekämpande myndigheter omfattande befogenheter att beordra vissa typer av tjänsteleverantörer (inklusive telekomoperatörer och molntjänstleverantörer) att bland annat lämna ut data om användare. Data som en tjänsteleverantör kan behöva lämna ut omfattar även innehållet i kommunikation som till exempel e-post och chattmeddelanden. Tjänsteleverantören måste lämna ut denna data oavsett om den lagras i eller utanför USA. Syftet med Cloud Act är bl.a. att förenkla för amerikanska rättsvårdande myndigheter att få tillgång till uppgifter som finns lagrade hos leverantörer inom den amerikanska jurisdiktion oavsett uppgifternas geografiska placering.

FISA avsnitt § 702 tillkom 2008 och uppdaterades 2017. FISA reglerar insamling av "foreign intelligence information" för ändamål som är relaterade till nationell säkerhet. Metoderna som får användas av amerikanska myndigheter i detta syfte är bland annat avlyssning av kommunikation och tillgång till data som lagras i molntjänster. Med detta avsnitt kan amerikanska staten (NSA) övervaka utländska personer, utan att specificera målen eller individuella godkännanden.

Åtgärder som vidtas med stöd av FISA är begränsade till USA:s territorium medan Cloud Act gör det möjligt för amerikanska myndigheter att begära ut data som lagras utanför USA:s territorium.

Utöver Fisa 702 och Cloud Act finns även regleringar genom Executive Order 12,333 (EO 12,333) som utfärdades 4 december 1981. Denna order gör det möjligt för National Security Agency (NSA) att få åtkomst till uppgifter som befinner sig "i transit" på väg till USA, genom att NSA har åtkomst till undervattenskablar på Atlantens botten, varvid NSA kan samla in och lagra dessa uppgifter innan de anländer till USA där de omfattas av bestämmelserna i FISA. Verksamhet som grundar sig på EO 12,333 regleras inte i lag. Som ett svar på den omfattande signalspaning som FISA innebär beslutade USAs regering att införa vissa begränsningar av FISA. Man ville säkerställa att relationer till övriga nationer inom bland annat data delning för att bekämpa terrorism inte skulle försämrats utfärdades Presidential Policy Directive 28 (PPD-28) den 17 januari 2014. Detta medförde ett antal

begränsningar av USA:s signalspaningsverksamhet. Detta presidentdirektiv är bindande för USA:s underrättelsemyndigheter.³⁴

I Schrems II domen förklarar domstolen tydligt problematiken med amerikansk lagstiftning i förhållande till GDPR. I grund och botten handlar det om två starka men helt motstående intressen som ställs mot varandra. GDPR och EU:s rättighetsstadga som i grund och botten handlar om rätten till privatliv (och skydd av personuppgifter) mot amerikansk säkerhetslagstiftning som handlar om ett övervakningsintresse.

EU-domstolen fastslog i sin dom C-311-18 (Schrems II) att varken avsnitt 702 FISA eller EO 12,333, jämförda med PPD-28, motsvarar de minimikrav som gäller i unionsrätten enligt proportionalitetsprincipen, varför det inte kan anses att de övervakningsprogram som grundar sig på dessa bestämmelser är begränsade till vad som är strikt nödvändigt. Vidare skall medborgare ha tillgång till oberoende domstolar för att kunna föra sin talan vilket hanteringen för utlämnande av data inte medger inom den amerikanska lagstiftningen.

3.2 Bedömning

Tredjeland utgör därigenom den springande punkten för tolkningen av GDPR och dess konsekvenser. Lagstiftningen anger att behandling av data i tredje land endast är möjligt om det föreligger en adekvat skyddsnivå. Den första nivån utgörs av beslut om adekvat skyddsnivå gällande det specifika landet där data hanteras eller när parterna har antagit lämpliga skyddsåtgärder som standards klausuler framtagna efter Schrems II.

Myndigheter har enligt GDPR och annan områdesspecifik dataskyddslagstiftning ett eget ansvar för behandling av personuppgifter. Myndigheter bör därför grundligt analysera vilka risker som kan förekomma vid överlämnande av uppgifter till en molntjänstleverantör. En del av dataskyddsarbetet handlar om att reglera villkoren för behandlingen av personuppgifter mellan myndigheten och molntjänstleverantören. I fallet gällande Microsoft har enligt Dataskyddsnätverket ingen svensk myndighet kunnat ingå ett PUB avtal med leverantören och därmed kunna ta ett fullvärdigt ansvar över hur behandlingen av personuppgifterna genomförs. Det avtal som tecknas med Microsoft är ensidigt och benämns "Dataskyddstillägg för Microsofts professionella tjänster".

I den molnlösning som Utbildningsförvaltningen nyttjar kopplade till Microsofts SaaS lösning Microsoft Office 365 lagras personuppgifter för att generera funktionalitet till användarna på förvaltningen. I Vaxholms stads riktlinjer angående behandling av personuppgifter anges inte någon särskiljning mellan känsliga och ej känsliga personuppgifter. Men uppgifter om barn anses vara extra skyddsvärda och kan därmed anses vara känsliga.

I GDPR:s artikel 44 framgår att personuppgifter som är under behandling eller är avsedda att behandlas efter det att de överförts till ett tredjeland får bara ske under förutsättning att den personuppgiftsansvarige och personuppgiftsbiträdet efterlever kraven i Kapitel V som säkerställer att GDPR inte undergrävs.

I målet Schrems II domslut konstaterade EU-domstolen att överföring av personuppgifter till ett tredjeland bara får ske under förutsättning att det aktuella tredjelandet säkerställer en adekvat skyddsnivå för dessa uppgifter. Vidare konstaterade domstolen att personer vars personuppgifter överförs till ett tredjeland med stöd av standardiserade dataskyddsbestämmelser ska åtnjuta en skyddsnivå som är *väsentligen likvärdig* med den som garanteras inom unionen genom denna GDPR, jämförd med artikel 8 i EU-stadgan.

³⁴ <https://irp.fas.org/offdocs/ppd/ppd-28.pdf>

Microsoft har deklarerat att de kommer utöka sina initiativ att efterleva GDPR i form av utfästelser om europeiska datacenter, utmanande av varje stats begäran av utlämnande av data baserat på laglig grund, ekonomiska kompensation vid utlämnande av data till de individer vars data utlämnats.

Vidare ska man beakta sannolikheten enligt USA:s prioriterade länder för övervakning gällande terrorism, massförstörelsevapen eller militära hot mot USA eller dess intressen. USA är tydliga med var de anser att hoten finns och listar främst Nordkorea, Kina, Ryssland och Iran.³⁵

Sannolikheten för ett utlämnande av uppgifter måste även vägas utifrån de förutsättningar som gäller för att en amerikans myndighet skall utkräva ett utlämnande enligt Cloud Act. Frågor som vilken typ av uppgifter som lagras i tjänsten och dess värde för en amerikansk utredning behöver beaktas eller praxis inom det amerikanska rättsväsendet vid en begäran om utlämnande. Dock är ett grundkrav att de rättsliga förhållandena parterna emellan behöver vara tydliga för att kunna genomföra en sannolikhetsbedömning. En svensk myndighet behöver göra en prövning av utlämnandet och väga in om det stor klart att det ligger i svenska intressen att uppgiften lämnas ut. Denna bedömning kan inte lämnas till en leverantör.

Bedömer är att Vaxholms stads utbildningsförvaltning inte har stöd i utlämnande av sekretessreglerade uppgifter till tredje land i detta fall genom Microsofts molntjänster. En överföring av personuppgifter sker både när information aktivt flyttas från EU till ett tredje land och eller i samband med att en personuppgiftsansvarig eller biträde behandlar personuppgifter genom att använda utrustning som finns i tredje land. Av detta följer att det inte krävs att uppgifterna utlämnas till tredje part. EDPB konstaterar att en överföring av personuppgifter sker till tredje land även om uppgifterna inte behandlas aktivt. Överföringen i sig är en behandling i denna mening. Avtalsförhållandet mellan Vaxholm stad och Microsoft säkerställer inte en begränsning av utlämnandet av personuppgifter utifrån OSL då det finns rättregler i USA som är bindande för Microsoft oberoende av avtalets utformning.

Det är utbildningsförvaltningens samlade bedömning att:

- Microsoft kan på grund av gällande lagstiftning inom underrättelseområdet inte ge tillräckliga garantier för skydd av personuppgifter och bedöms därför inte kunna användas i nuläget.
- Förvaltningen kan inte garantera att OSL efterlevs under rådande avtalsförhållanden.
- Det går inte att kontrollera under vilka villkor tjänsten levereras. Staden saknar inflytande över villkoren och licensavtalet med tillhörande klausuler kan när som helst ändras.

4. Tredjelsöverföring utifrån ett dataskyddsperspektiv?

På motsvarande sätt som ovan måste frågeställningen belysas ur ett dataskyddsperspektiv. I denna del kommer fokus att ligga på följande problemställningar:

- vilka krav ställer lagstiftningen på personuppgiftsbehandling generellt och på bitrådets hantering specifikt?
- finns några hinder för tredjelsöverföring?
- hur påverkar Cloud Act? Börde vara Fisa 702
- Hur påverkar Schrems II – ska denna vara med? NEJ

³⁵ En beräkning av sannolikheten av risken för att uppgifter begärs ut kan göras. Det fanns cirka 200 miljoner aktiva Office 365 konton i september 2019. FISA:s order omfattar alla olika typer av Microsofttjänster. Med förfrågningar gällande max 15 000 konton motsvarar det 0,0075% samma tid räknat på 2019 års information. Det motsvarar att 1 konto per 13 333 konton kan ha fått en förfrågan. Microsoft skriver också att antalet personer som omfattas kan vara färre, eftersom personer som eftersöks ofta har flera konton.

Det kortfattade svaret på huvudfrågan är: Ja, det finns betänkligheter till en tredjelandsöverföring utifrån ett dataskyddsperspektiv.

4.1 Rättslig grund

Enligt artikel 8 i Europakonventionen har var och en rätt till respekt för sitt privat- och familjeliv, sitt hem och sin korrespondens. Där står bland annat att;

1. Var och en har rätt till skydd av de personuppgifter som rör honom eller henne.
2. Dessa uppgifter ska behandlas lagenligt för bestämda ändamål och på grundval av den berörda personens samtycke eller någon annan legitim och lagenlig grund. Var och en har rätt att få tillgång till insamlade uppgifter som rör honom eller henne och att få rättelse av dem.
3. En oberoende myndighet ska kontrollera att dessa regler efterlevs.³⁶

Som ett led i detta har GDPR tillkommit för att skydda dessa grundläggande rättigheter och friheter. Personuppgifter skall behandlas lagenligt för bestämda ändamål och på grundval av personens samtycke eller någon annan lagenlig grund.

Offentlig myndighet får inte inskränka åtnjutandet av denna rättighet annat än med stöd av lag.³⁷

I inledningen till artikel 44 anges att överföring av personuppgifter utanför EU/EES bara får ske om förordningen i allmänhet och bestämmelserna i kapitel V i synnerhet efterlevs. Artikel 44 redogör för under vilka omständigheter tredjelandsöverföring tillåts samt på vilka sätt ett adekvat skydd kan upprätthållas och de registrerades rättigheter iaktas vid en sådan överföring.

I artikel 44 GDPR framgår att personuppgifter som är under behandling eller är avsedda att behandlas efter det att de överförts till ett tredjeland får bara ske under förutsättning att den personuppgiftsansvarige och personuppgiftsbiträdet efterlever kraven i Kapitel V. Överföring kan endast ske på grundval av ett beslut om adekvat skyddsnivå.

Syftet med kapitel 5 är att säkerställa att nivån av skydd inbyggd i GDPR inte undermineras när personlig data överförs till tredjeland eller andra internationella organisationer.

Förordningen skall tillämpas på sådan behandling av personuppgifter som helt eller delvis sker automatiskt samt på annan behandling som ingår eller kommer ingå i ett register. Med register avses en strukturerad samling personuppgifter. Med behandling avses en åtgärd eller kombination av åtgärder beträffande personuppgifter eller uppsättningar av personuppgifter, oberoende av om de utförs automatiserat eller ej.

EDPB anser att en överföring mellan olika molntjänster utgör en behandling av personuppgifter utifrån tre kriterier.

- 1) Det finns en personuppgiftsansvarig eller ett biträde enligt artikel 4 GDPR och omfattas av artikel 3 GDPR – Kriteriet uppfylls för utbildningsförvaltningen och Microsoft
- 2) Ansvarig eller biträdet genomför en utlämning genom överföring eller ett tillhandahållande på annat sätt – Kriteriet uppfyllt i och med avtal om SaaS tjänster tecknas och personuppgifter krävs för att aktivera dessa tjänster
- 3) Biträdet har säte i tredjeland – Kriteriet uppfylls då Microsoft har säte i USA.

I och med denna definition på överföring behöver personuppgiftsansvarig säkerställa att GDPR efterföljs genom att genomföra tekniska och organisatoriska åtgärder med beaktande av bland annat

³⁶ <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2010:083:0389:0403:sv:PDF>

³⁷ EMK artikel 8 https://www.echr.coe.int/Documents/Convention_SWE.pdf

de risker som finns i samband med behandlingen. (Artikel 32) En djupgående analys av vilka personuppgifter och hur de hanteras behöver genomföras så att en kartläggning kan genomföras som visar hur dessa uppgifter interagerar med varandra och lagras under tiden de behandlas behövs.

Inom Utbildningsförvaltningens uppdrag behandlar förvaltningen medborgares uppgifter för att säkerställa den myndighetsutövning som åligger förvaltningen. En stor del av personuppgifterna behandlas med automatik och i olika register som möjliggör en effektiv bearbetning av informationen samt en automatisering i utförandet av olika tjänster kopplade till myndighetsutövningen. Förvaltningen behandlar personuppgifter i Microsoft molntjänster i och med att man använder deras SaaS tjänster för att bedriva utbildning. Microsoft anger att personuppgifterna lagras i första hand inom EU/EES. Microsoft beskriver att uppgifterna även kan mellan lagras i andra geografiska områden där bolaget är aktivt utöver Kina där man har byggt en separat molnlösning för vidare behandling, detta gäller även back-up data. Utbildningsförvaltningen har inte rådighet över hur Microsoft behandlar personuppgifter utifrån sitt ansvar som personuppgiftsansvarig inom området logg data (telemetri), en del av de uppgifter som uppstår i samband med nyttjandet av SaaS lösningen, och detta datas överföring mellan olika datacenter där Microsoft är verksam.

Den svenska It-driftsutredningen framför i ett delbetänkande (SOU 2021:1) att de har:

*"...svårt att se att det i en situation som gäller tredjelandsoverföring vid utkontraktering av it-drift finns några ytterligare skyddsåtgärder som kan vidtas som läker de brister som EU-domstolen i Facebook Irland och Schrems bedömer finns i amerikansk lagstiftning. "*³⁸

4.2 Bedömning

Personuppgiftsansvarig har det yttersta ansvaret att i säkerställa att den behandling som utförs sker i enlighet med GDPR. Därmed behöver personuppgiftsansvarig säkerställa att det personuppgiftsbiträde som anlitas ger tillräckliga garantier för tekniska och organisatoriska åtgärder på ett sådant sätt att behandlingen uppfyller kraven i förordningen och säkerställer att den registrerades rättigheter skyddas (Artikel 28.1). Personuppgiftsansvarig har en omsorgsplikt att göra en riskbedömning vid val av biträde.

Microsofts svar på hur man lever upp till GDPRs krav på biträdesrollen är svårtolkat då bolaget även omfattas av amerikansk lagstiftning.

I sin blogg den 6 maj 2021³⁹ skriver Brad Smitt (presidential and chief legal officer) att Microsoft påbörjar ett arbete att säkerställa att europeiska myndigheter skall kunna lagra och behandla all sin data inom Europas gränser – EU Data Boundary for the Microsoft Cloud. Microsoft har tagit fram lösningar som de anser säkerställer lagkravet runt dataskyddet för personuppgifter.

I samband med Schrems II beslutet har Microsoft gått ut och möjliggjort för offentlig sektor att minimera behovet av dataöverföringar till tredje land i molntjänsterna Azure och M365 som Utbildningsförvaltningen nyttjar. Vid nödvändiga överföringar har man valt att implementera EDPBs standardklausuler för att skydda data. Bland dessa listas två som man menar går utanför kraven som EDPB ställer:

Bestridande av order. I händelse av att Microsoft får en order från tredje man om tvingat utlämnande av personuppgifter som behandlas enligt detta DPA ska Microsoft:

³⁸ SOU 2021:1 sid 229

³⁹ <https://blogs.microsoft.com/eupolicy/2021/05/06/eu-data-boundary/>

- a) Göra alla rimliga ansträngningar för att hänvisa tredje man direkt till Kunden med sin begäran om data.
- b) Omgående meddela Kunden, såvida det inte är förbjudet enligt lag som är tillämplig på begärande tredje man, och, om det är förbjudet att meddela Kunden, använda alla lagliga medel att erhålla rätten att undanröja förbudet för att kunna lämna så mycket information som möjligt till Kunden så snart som möjligt.
- c) Använda alla lagliga medel för att bestrida ordern om utlämnande baserat på rättsliga brister enligt den begärande partens lagar eller eventuella relevanta lagkonflikter med tillämplig lag i EU eller tillämplig medlemsstat.

Skadeersättning till registrerade. Underkastat stycke 3 och 4 ska Microsoft ersätta en registrerad för eventuell materiell eller ideell skada som drabbat denna till följd av Microsofts utlämnande av den registrerades personuppgifter som har överförts enligt standardavtalsklausulerna som svar på en order från rättsvårdande eller annan myndighet i ett land utanför EU/EES i strid mot Microsofts skyldigheter enligt kap 5 i GDPR.

Villkor för skadeersättning. Skadeersättning enligt stycke 2 förutsätter att den registrerade, till Microsofts rimliga tillfredsställelse, kan påvisa att

- Microsoft gjort ett relevant utlämnande
- Det relevanta utlämnandet utgjorde grunde för en rättlig process mot den registrerade inledt av rättsvårdanden eller annan myndighet i ett land utanför EU/EES
- Det relevanta utlämnandet har direkt orsakat den registrerade materiell eller ideell skada.⁴
- Microsoft tillägger att det åligger den registrerade att bära bevisbördan anseende omständigheterna i a till och med c.⁴⁰

I och med att bevisbördan åligger den registrerade uppstår en svårighet kopplad till hur Cloud Act aktiveras för utlämnande av uppgifter. För att en amerikansk myndighet ska kunna begära ut uppgifter från en tjänsteleverantör med stöd av Cloud Act krävs vanligtvis ett beslut av en amerikansk domstol. Domstolen gör då en bedömning om det är sannolikt att ett specifikt brott har ägt rum eller kommer att ske. Oberoende tillsynsmyndigheter avseende dataskydd saknas i USA. De övervakningsprogram som är möjliga genom FISA 702, EO 12,333, PPD-28 innebär enligt EU domstolens dom i målet kallat Schrems II (C 311-18) att USAs lagstiftning inte kan anses respektera nivån av dataskydd på det sätt som EU lagstiftningen kräver enligt Artikel 44.

I målet Schrems II uttalar sig Prof. Stephen I. Vladeck, University of Texas School of Law om hur FISA 702 skall tolkas i relation till en begäran om utlämnande av data. FISA 702 är obligatorisk och anger att en leverantör av elektronisk kommunikation som blivit beordrat att utlämna data till amerikanska myndigheter antingen kan a) genomföra utlämnandet eller b) utmana order om utlämnande i FISA domstolen. Om en sådan utmaning innebär en förlust för leverantören leder det till dryga böter.⁴¹

EDPB har genomfört en utredning kring EU myndigheternas användning av Microsoft tjänster och kommit fram till flera för Utbildningsförvaltningen relevanta slutsatser.⁴²

Licensavtalet mellan Microsoft och EU-institutionerna möjliggjorde för Microsoft att definiera och ändra parametrarna för sin behandling av personuppgifter som man fått i uppdrag att behandla av

⁴⁰ Dataskyddstillägg för Microsofts produkter och tjänster, senast uppdaterat 15 sept 2021. [https://view.officeapps.live.com/op/view.aspx?src=https%3A%2F%2Fwwlpdocumentsearch.blob.core.windows.net%2Fprodv2%2FMicrosoftProductandServicesDPA\(WW\)\(Swedish\)\(Sept2021\)\(CR\).docx%3Fsv%3D2020-0804%26se%3D2020118T16%3A40%3A09Z%26sr%3Db%26sp%3Dr%26sig%3DSKuYn4YFvxNYOYSTx0sM2nNh8ZSMIDhfRcC%252FI2Ipy7w%253D&wdOrigin=BROWSELINK](https://view.officeapps.live.com/op/view.aspx?src=https%3A%2F%2Fwwlpdocumentsearch.blob.core.windows.net%2Fprodv2%2FMicrosoftProductandServicesDPA(WW)(Swedish)(Sept2021)(CR).docx%3Fsv%3D2020-0804%26se%3D2020118T16%3A40%3A09Z%26sr%3Db%26sp%3Dr%26sig%3DSKuYn4YFvxNYOYSTx0sM2nNh8ZSMIDhfRcC%252FI2Ipy7w%253D&wdOrigin=BROWSELINK)

⁴¹ https://www.datenschutzkonferenz-online.de/media/weitere_dokumente/Vladek_Rechtsgutachten_DSK_en.pdf

⁴² https://www.datenschutzkonferenz-online.de/media/weitere_dokumente/Vladek_Rechtsgutachten_DSK_en.pdf

EU myndigheterna. Detta gav Microsoft en mycket bred roll som personuppgiftsbiträde utanför EU myndighetens kontroll.

EU myndigheternas möjlighet att reglera och kontrollera de underbiträden som Microsoft anlidade var otillräckligt. EU myndigheterna hade ingen kontroll över var data lagrades, dess överföring utanför EU eller dess möjliga utlämning. Det fanns ett bristande skydd vid överföringen av data till tredje land samt få eller inga möjligheter att påverka hur Microsoft efterföljde gällande lagstiftning inom EU.

Utifrån ovan analys menar Utbildningsförvaltningen att det inte finns lämpliga skyddsåtgärder som skulle förhindra en tredje lands överföring av personuppgifter om dessa behandlas av en SaaS leverantör som Microsoft. Utbildningsförvaltningen anser att den slutsats som Stockholm stad kom fram till samstämmer med förvaltningens uppfattning.

Även om personuppgifterna inte förs över till tredjeland i första skedet kan en amerikansk leverantör ändå vara lagligt bunden att göra det om en myndighet begär det. Risken för att detta händer eller inte händer är svår att bedöma. Enligt Microsoft har det aldrig hänt att de lämnat ut några uppgifter från någon europeisk myndighet någonsin. Det finns inget objektiva sätt att kontrollera detta. Det går alltså att väga av risken för eventuella tredjelands-överföringar mot andra risker, men det är mycket svårt att veta hur stor den risken är.⁴³

5. Kan säkerheten i Microsoft tjänster garantera informationsskyddet enligt GDPR?

I ovan utredningen har fokus varit på att utreda de rättsliga grunderna, i denna del ligger fokus på det rent tekniska visavi det rättsliga. Det kortfattade svaret på frågan är: Nej, inte sett ur artikel 5 GDPR

5.1 Rättsliga förutsättningar

Informationssäkerhet innebär att information, oavsett vilken den är, får det skydd som behövs avseende konfidentialitet, riktighet och tillgänglighet.

Dataskydd är det begrepp som används för att ange skyddet för den personliga integriteten i de regelverk som skall tillämpas vid behandling av personuppgifter. Med säker avses här att aktörer som behandlar personuppgifter måste säkerställa en lämplig nivå av informationssäkerhet vid behandlingen som är i enlighet med hela dataskyddsregelverket. En offentlig aktörs IT-drift skall leva upp till för verksamheten rättsliga och säkerhetsmässiga krav.⁴⁴

Det finns två sidor som man måste analysera för att förstå om en tjänst uppfyller säkerhetskraven. Molntjänstleverantören har en uppsättning av säkerhetsfunktioner som säkerställer molnets säkerhet inom områden som drift och tillgänglighet. Den andra sidan handlar om huruvida utbildningsförvaltningen som administratör har säkerställt säkerheten inom applikationerna som går i plattformen.

Både personuppgiftsansvariga och biträden är enligt GDPR skyldiga att vidta nödvändiga åtgärder för att skydda personuppgifter i sin IT-miljö. Skyldigheten att säkra IT-miljön där personuppgifter behandlas framgår bland annat av artikel 5 och artikel 32 GDPR.

Principerna i artikel 5 i GDPR skall säkerställas av personuppgiftsansvarig. Analysen här ser till två av dessa principer särskilt:

- Integritet och konfidentialitet - personuppgifter ska behandlas på ett sätt som säkerställer lämplig säkerhet för personuppgifterna, inbegripet skydd mot obehörig eller otillåten

⁴³ Underlag för inriktningsbeslut avseende Microsoft 365 och andra molntjänster Dnr KS 2021/581

⁴⁴ Exempelvis krav på säkerhetsskydd och informationssäkerhet, samt sekretess och skydd av den personliga integriteten. SOU 2021:1 s 37

behandling och mot förlust, förstöring eller skada genom olyckshändelse, med användning av lämpliga tekniska eller organisatoriska åtgärder.

- Ansvarsskyldighet – personuppgiftsansvarig skall ansvara för att ovan punkter efterlevs

Artikel 32 handlar om lämplig säkerhet och gäller för både den personuppgiftsansvarige och personuppgiftsbiträdet var för sig. I artikel 32 skriver lagstiftaren - med beaktande av den senaste utvecklingen, genomförandekostnaderna och behandlingens art, omfattning, sammanhang och ändamål samt riskerna, av varierande sannolikhetsgrad och allvar, för fysiska personers rättigheter och friheter ska den personuppgiftsansvarige och personuppgiftsbiträdet vidta lämpliga tekniska och organisatoriska åtgärder för att säkerställa en säkerhetsnivå som är lämplig i förhållande till risken, inbegripet, när det är lämpligt.

En konsekvens av artikel 32 är att ett biträdesavtal mellan parterna behöver upprättas. I personuppgiftsbiträdesavtal (PUB) ska det särskilt föreskrivas att personuppgiftsbiträdet ska bistå den personuppgiftsansvarige med att se till att skyldigheterna enligt artikel 32 fullgörs, med beaktande av typen av behandling och den information som personuppgiftsbiträdet har tillgång till.

I och med att Vaxholm stads utbildningsförvaltning har ingått avtal om licensköp av skollicenser för verksamheten har staden även ingått ett alternativt PUB avtal med Microsoft. Avtalet är utformat ensidigt av Microsoft. Utbildningsförvaltningen nyttjar flera tjänster från Microsoft där Microsoft Office 365 utgör en av dem. Viss behandling av personuppgifter är en förutsättning för att kunna nyttja tjänsterna i sitt grundutförande. Personuppgifter som bl.a förekommer är e-postadress, autentisering, klass och skol tillhörighet, elevåterkoppling med mera. I tjänsten generas även s.k loggdata.

5.2 Bedömning

För de behandlingar som utförs av Microsoft för ändamålet Microsofts berättigade verksamhetsutövning (artikel 6 GDPR), utgör Microsoft självständig personuppgiftsansvarig. Detta medför svårigheter att säkerställa för utbildningsförvaltningen på vilken laglig grund Microsoft behandlar dessa uppgifter då den behandlade typen av informationen inte preciseras tydligt.

Microsoft utgör ett personbiträde för utbildningsförvaltningens elevdata. I Microsoft DPA anger man att "För att bidra till utvärdering av leveransen av professionella tjänster samtycker Kunden till att ge Microsoft tillgång till användningsdata i dennas Onlinetjänster. Inga personuppgifter från Onlinetjänsten ingår i dessa data." Med "Onlinetjänst" avses en Microsoft-tjänst som Kunden abonnerar på under ett volymlicensieringsavtal från Microsoft, inklusive alla tjänster som anges i avsnittet Onlinetjänster i Produktvillkoren.

Microsofts molntjänster är under ständig utveckling vilket innebär en förändring av användarvillkor i samma takt som utvecklingen sker för att möjliggöra funktionalitet som Microsofts analys av användningen av plattformen ger. Inom ramen för detta sker även uppdateringar på villkoren i användaravtalet och PUB avtalet. Villkoren uppdateras kontinuerligt vilket medför svårigheter för Vaxholm stads utbildningsförvaltning att analysera och bedöma de nya villkoren inom en rimlig tid då villkoren och lanseringen av tjänsterna sammanfaller. Avtalet med Microsoft anger redan färdiga instruktioner avseende personuppgiftsbehandlingar relaterade till onlinetjänsterna Microsoft Office 365.

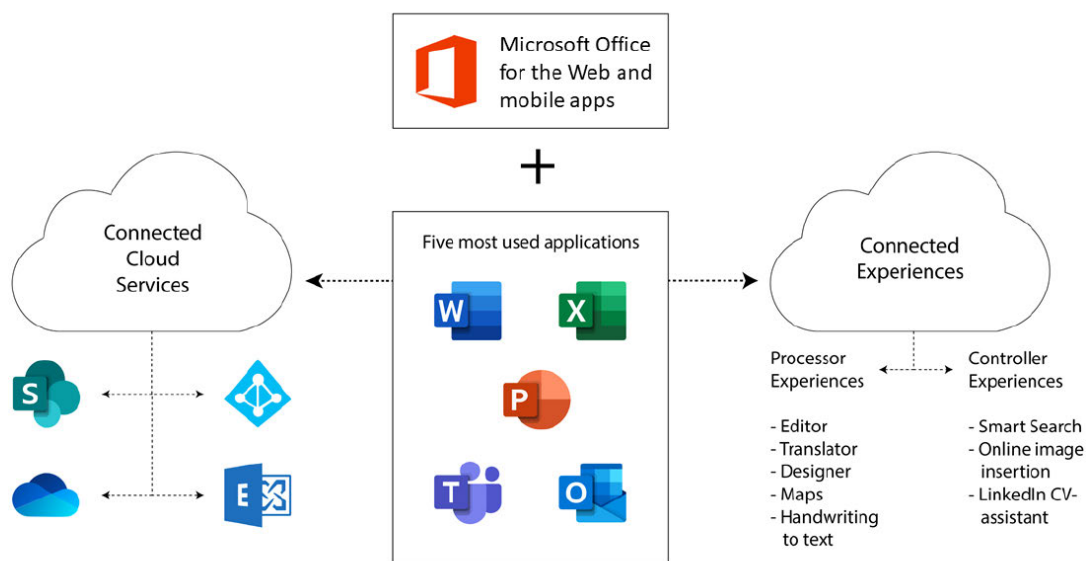
Region Stockholm har tittat på frågan om informationen som lagras i Microsofts molntjänster, lagras på ett sådant sätt att det finns förutsättningar för att bedriva ett systematisk riskbaserat integritetskyddsarbete. Man har fokuserat på en del av informationssäkerhetsfrågan som är direkt anknuten till artikel 5 och artikel 32 i GDPR.

Region Stockholm har utrett i vilken utsträckning de kan påverka hur Microsoft behandlar personuppgifter på deras uppdrag alt i de fall där Microsoft är personuppgiftsansvarig för uppgifter som från början kommer från regionen. I sin utredning konstaterar regionen att det finns svårigheter att genomföra bedömningar av huruvida de säkerhetsåtgärder som finns i samband med den senare behandlingen, vilket leder till att det blir svårt att säkerställa en efterlevnad av artikel 32 GDPR.

Utformningen av de behandlingar som sker i plattformen av Microsoft för ändamålet att tillhandahålla tjänsten bestäms i första hand av Microsoft. Det finns då en risk att den fördelning av personuppgiftsansvar som följer av PUB avtalet inte återspeglar den faktiska rättsliga fördelningen.

Denna fördelning är en förutsättning för att säkerställa att GDPR och OSL efterföljs.

SLM Microsoft Rijk – Ministry of Justice and Security Strategic Vendor Management Microsoft – genomförde en omfattande DPIA fokuserad på diagnostik data för den Nederländska regeringens utnyttjande av Microsofts molntjänster.⁴⁵

Omfattning av SML Microsoft Rijks rapport vad gäller vilka dataflöden man analyserat.

I denna utredning konstateras att Microsoft samlar in en begränsad mängd data–telemetri data – som innehåller bland annat information om filer, sökvägar och användarnamn relaterat till området Connected Cloud Services och Connected Experiences. Denna data samlas in i applikationer som Word och Powerpoint.

Den insamlade informationen skickas sedan till tredjepartsleverantörer utanför EU för vidare behandling på uppdrag av Microsoft. I gällande PUB avtal framgår inte dessa leverantörer som underbiträden eller vilken behandling de genomför. Systemansvarig kan sätta in policies för att begränsa överföringen men inte helt förhindra den konstaterar myndigheten.

⁴⁵ DPIA Office for the Web and mobile Office apps 30 June 2020 - <https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-justitie-en-veiligheid/documenten>

Microsoft uppfyller här inte sitt uppdrag som biträde då man har underbiträden för att processa persondata som inte framgår av aktuella PUB avtal. I det fallet blir Microsoft personuppgiftsansvarig för dessa uppgifter i samverkan med den Nederländska regeringen i enlighet med artikel 26 GDPR.

Slutsatsen sammanfaller med Region Stockholms utredning på samma område. Det är inte möjligt att säkerställa en lämplig skyddsnivå i alla led för de personuppgifter som flödar i tjänsten då Microsoft inte informerar om varken underleverantörer eller vilken behandling som genomförs i samband med överföringen. Avsaknad av insikt i de ändamål där vilka personuppgifterna behandlas skapar svårigheter att bedöma lagligheten och lämpligheten av behandlingen. Personuppgiftsansvarig är ansvarig för de risker som en överföring till tredje part medför med hänsyn till hur och vad uppgifterna används till.

I den utformning som finns av PUB avtalet återspeglas inte den faktiskt rättsliga fördelningen mellan Microsoft och dess kund – i detta fall Vaxholm stads utbildningsförvaltning.

Region Stockholm bedömer med hänvisning till ovan att den saknar möjlighet att utvärdera, påverka och följa upp de säkerhetsåtgärder som implementeras för att skydda regionens personuppgifter, på ett sätt som är nödvändigt för att säkerställa att personuppgifterna skyddas på det sätt som GDPR kräver.

En fortsatt analys av frågan behövs då PUB avtalet uppdateras löpande i samband med att nya tjänster erbjuds på plattformen och myndigheter runt om i Europa arbetar med att analysera och påverka utvecklingen av PUB avtalets utformning.

Avtalet med Microsoft anger redan färdiga instruktioner avseende personuppgiftsbehandlingar relaterade till onlinetjänster så som TEAMS. Det är inte möjligt för Vaxholm stad att påverka säkerhetsåtgärder i tjänsten som ligger utanför detta förtryckta avtal. Vaxholm stads utbildningsförvaltning är förpassad att nyttja de säkerhetsåtgärder som framgår av det alternativa PUB avtalet i den senaste versionen.

Det är utbildningsförvaltningens uppfattning att:

- Det går inte att kontrollera under vilka villkor tjänsten levereras. Staden saknar inflytande över villkoren och licensavtalet med tillhörande klausuler som när som helst kan uppdateras utifrån hur applikationerna i tjänsten utvecklas.

6. Slutsats

Det är utbildningsförvaltningens samlade bedömning att det står klart att en överföring av personuppgifter till tredje land inte är förenligt med GDPR eller Offentlighets- och sekretesslagen. Tystnadspliktslagen löser endast delvis frågan kopplat till offentlighets och sekretesslagen och röjandet.

Avtalsförhållandet mellan Utbildningsförvaltningen och Microsoft är i dess nuvarande utformning inte juridiskt bindande i relation till amerikansk lag med hänsyn till hur och när en personuppgift kan utlämnas, även om Microsoft har adderat standardavtalsklausulerna (SCC) till sin senaste version av personuppgiftsbiträdesavtalet (sept 2021). Den amerikanska lagstiftningen har inte en väsentligt likvärdig skyddsnivå i enlighet med GDPR även med SCC adderat till avtalet.

För att säkerställa en adekvat skyddsnivå ställs det långtgående krav på undersökning av amerikansk lagstiftning och praxis vid en tredjelandsöverföring. Den amerikanska lagstiftningen ger amerikanska myndigheter omfattande möjligheter att få tillgång till personuppgifter som behandlas i amerikanska tjänster – även om personuppgifterna behandlas i ett dotterbolag med server inom EU/EES. Att använda sig av en amerikansk tjänst innebär alltså en risk för otillåten tredjelandsöverföring oaktat var personuppgifterna behandlas.

Utbildningsförvaltningen bedömer att det inte är möjligt under rådande omständigheter att införa säkerhetsåtgärder som möter kraven från GDPR och OLS då förvaltningen inte har rådighet över hur amerikansk lagstiftning är utformad och tillämpas både med hänseende till personuppgifter som förvaltningen lägger in i tjänsten eller telemetriska uppgifter som Microsoft agerar personuppgiftsansvarig för.

Rekommendation

Utredningen rekommenderar utbildningsförvaltningen att inte inför nya tjänster i den digitala infrastrukturen som kan leda till att tredjelandsoverföringar, detta avser alla former av tjänster.

En genomlysning av förvaltningens verksamhetskritiska tjänster behöver genomföras för att få en fördjupad förståelse för vilka tjänster som har inbyggd design där en tredjelandsoverföring av personuppgifter sker och se över hur en utökad säkerhet i tjänsten kan genomföras så att dataskyddet säkras i enlighet med lagstiftningen.

I det fall där tredjelandsoverföring av data sker som del av den levererade tjänsten rekommenderas att förvaltningen inför de säkerhetsåtgärder som finns tillgängliga för tjänsten.

Utredningen föreslår även att öka medarbetarnas kompetens gällande personuppgiftsfrågor för att minska antalet incidenter.

Slutligen rekommenderas att tidigare utredningar gällande förvaring av dokumentation inom förvaltningen omsätts till praktik.

Utbildningsförvaltningen
Linda Marklund
Skoljurist

Nyetablering Flora förskola

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden beslutar efter en samlad bedömning, med stöd av 2 kap. 5 § skollagen, att inte bevilja etableringen av Förskolan Flora AB (559302-4358).

Sammanfattning

Förskolan Freja inkom i december med en ansökan om etablering av en förskola med en avdelning med 14 barn i blandade åldrar. Bemanning på plats kommer vara en förskollärare på heltid och två barnskötare, varav en på 75%. Förskolan är planerad att ligga i den Ullbergska gården, Ullbergsvägen 1A, intill "Röda parken" på Vaxön, Vaxholm. Hyresavtal avseende lokalen¹ har förhandlats fram med Vaxholms stads fastighetsenhet.

Enskilda får efter ansökan godkännas som huvudman för förskola efter ansökan, 2 kap 5 § skollagen (2010:800). Godkännande ska lämnas om den enskilde genom erfarenhet eller på annat sätt har förvärvat insikt i de föreskrifter som gäller för verksamheten. Den enskilde ska också ha ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten, och i övrigt ha förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för utbildningen. Vidare krävs att den enskilde i övrigt bedöms vara lämplig. Vid lämplighetsbedömningen ska viljan och förmågan att fullgöra sina skyldigheter mot det allmänna, laglydnad i övrigt och andra omständigheter av betydelse beaktas. För att godkännande ska lämnas krävs därutöver att utbildningen inte innebär påtagliga negativa följder på lång sikt för eleverna eller för den del av skolväsendet som anordnas av det allmänna i den kommun där utbildningen ska bedrivas. Slutligen ska en ägar- ledningsprövning genomföras. Den omfattar personer som genom ett direkt eller indirekt ägande har ett väsentligt inflytande över verksamheten.

Det har av utredningen i ärendet inte framkommit annat än att ägar- och ledningskretsen genom erfarenhet eller på annat sätt förvärvat insikt i de föreskrifter som gäller för verksamheten samt att samtliga personer inom ägar- och ledningskretsen i övrigt bedöms som lämpliga.

Mot bakgrund av de uppgifter som framgår av ansökan samt av utredningen i ärendet görs den samlade bedömningen att Floras Förskola AB inte har de ekonomiska förutsättningar att som krävs för

¹ Det är samma lokal som Vaxholms stad hade en tillfällig förskola i för en grupp femåringar i samband med stängningen av förskolan Båten.

verksamheten. Floras Förskola AB bedöms i övrigt ha förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för den sökta utbildningen.

Skolchefens bedömning utifrån det bristande barnunderlaget är att en etablering av en ny förskola innebär påtagliga negativa följder på lång sikt för eleverna och för den del av skolväsendet som anordnas av det allmänna i kommunen.

Sammantaget ger de olika bedömningarna att beslutet till förslag är att avslå ansökan om att etablera en Flora förskola AB.

Beslutet ligger i linje med nämndens mål om en hållbar långsiktig ekonomi och är i barnets bästa.

Konsekvenserna av att avslå inkommen ansökan är att befintliga förskolor redan minskande barnunderlag inte ytterligare krymper. De har möjlighet att fortsatt bedriva en säker omsorg och utbildning inom befintliga verksamheter.

Bakgrund

Förskolan Freja inkom i mitten av december med en ansökan om att skapa en ny avdelning kopplat till förskolan i Ullbergsga gården. Under handläggningen framkom att en sådan ansökan inte skulle vara möjlig att bevilja då flera rättsliga kriterier inte var uppfyllda. Ägarna till Förskolan Freja valde då att ansöka om att starta en ny förskola, Förskolan Flora. Ansökan avser en självständig förskola med en avdelning med 14 barn i blandade åldrar. Bemanning på plats kommer vara en förskollärare på heltid och två barnskötare, varav en på 75%.

Förskolan är planerad att ligga i den Ullbergsga gården, Ullbergsvägen 1A, intill "Röda parken" på Vaxön, Vaxholm. Hyresavtal avseende lokalen² har förhandlats fram med Vaxholms stads fastighetsenhet.

Ärendebeskrivning

Enskilda får efter ansökan godkännas som huvudman för förskola efter ansökan hos hemkommunen.

2 kap 5 § skollagen (2010:800).

Enskilda får efter ansökan godkännas som huvudmän för förskola, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola och fritidshem.

Godkännande ska lämnas om den enskilde

1. genom erfarenhet eller på annat sätt har förvärvat insikt i de föreskrifter som gäller för verksamheten, (Huvudmannens juridiska förutsättningar)

2. har ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten, (Huvudmannens juridiska ekonomiska) och

3. i övrigt har förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för utbildningen (Huvudmannens pedagogiska förutsättningar).

Vidare krävs att den enskilde i övrigt bedöms lämplig. I fråga om en juridisk person krävs att samtliga som anges i 5 a § 1–4 bedöms lämpliga. Vid lämplighetsbedömningen ska viljan och förmågan att

² Det är samma lokal som Vaxholms stad hade en tillfällig förskola i för en grupp femåringar i samband med stängningen av förskolan Båten.

fullgöra sina skyldigheter mot det allmänna, laglydnad i övrigt och andra omständigheter av betydelse beaktas.

För att godkännande ska lämnas krävs därutöver att utbildningen inte innebär påtagliga negativa följder på lång sikt för eleverna eller för den del av skolväsendet som anordnas av det allmänna i den kommun där utbildningen ska bedrivas. Om godkännandet avser gymnasieskola eller gymnasiesärskola ska följderna i närliggande kommuner för den del av skolväsendet som anordnas av det allmänna också beaktas. Avser godkännandet förskoleklass, grundskola eller grundsärskola krävs därutöver att elevunderlaget är tillräckligt för att verksamheten ska kunna bedrivas långsiktigt.

Ett godkännande ska avse viss utbildning vid en viss skolenhet eller förskoleenhet.

Godkännande ska med utgångspunkt i ovan lagstiftning lämnas om den enskilde genom erfarenhet eller på annat sätt har förvärvat insikt i de föreskrifter som gäller för verksamheten. Den enskilde ska ha ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten, och i övrigt ha förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för utbildningen. Vidare krävs att den enskilde i övrigt bedöms vara lämplig. Vid lämplighetsbedömningen ska viljan och förmågan att fullgöra sina skyldigheter mot det allmänna, laglydnad i övrigt och andra omständigheter av betydelse beaktas.

För att godkännande ska lämnas krävs också att utbildningen inte innebär påtagliga negativa följder på lång sikt för eleverna eller för den del av skolväsendet som anordnas av det allmänna i den kommun där utbildningen ska bedrivas.

Av 2 kap 5 a § skollagen framgår att om huvudmannen är en juridisk person ska lämplighetsbedömningen omfatta den verkställande direktören och andra som genom en ledande ställning eller på annat sätt har ett bestämmande inflytande över verksamheten, styrelseledamöter och styrelsesuppleanter, bolagsmännen i kommanditbolag eller andra handelsbolag och personer som genom ett direkt eller indirekt ägande har ett väsentligt inflytande över verksamheten.

Ägar- och ledningsprövning

Nämnden har mot bakgrund av utredningen i ärendet fastställt ägar- och ledningskretsen hos den enskilde till att omfatta följande personer:

- Skilberg, Lena Maria, Blåbärsvägen 20, 181 64 LIDINGÖ
- Lagerwall, Katja Isabell, Jupitervägen 32 Lgh 1003, 181 63 LIDINGÖ
- Skilberg, Andres, Blåbärsvägen 20, 181 64 LIDINGÖ

Det har av utredningen i ärendet inte framkommit annat än att ägar- och ledningskretsen genom erfarenhet eller på annat sätt förvärvat insikt i de föreskrifter som gäller för verksamheten samt att samtliga personer inom ägar- och ledningskretsen i övrigt bedöms som lämpliga.

Huvudmannens förutsättningar

Insikt i de olika delarna kan ha förvärvats genom erfarenhet och/eller utbildning. Som ovan angetts är ägar- och ledningskretsen lämpliga att bedriva förskoleverksamhet. Den fortsatta bedömningen av huvudmannens förutsättningar delas upp i tre delar:

- Juridiska,

- Ekonomiska och
- pedagogiska.

Huvudmannens förutsättningar – juridik

Kravet på att den enskilde genom erfarenhet eller på annat sätt ska ha förvärvat insikt i de föreskrifter som gäller för verksamheten. Utöver kunskap om de skolförfattningar omfattar kravet på insikt även kunskap om bland annat de arbetsrättsliga och arbetsmiljörättsliga regler som reglerar verksamheten. Vidare krävs att den enskilde kan visa att denne har kunskap om de ekonomiska regelverk som styr associationsformen, exempelvis reglerna i årsredovisningslagen och aktiebolagslagen. Kunskapen kan visas exempelvis genom en redogörelse för erfarenhet av liknande verksamhet eller utbildning på området.

Utifrån utredningen som genomförts med anledning av inkommen ansökan framkommer en medvetenhet att kraven som regelverket ställer på dem som fristående förskola är höga. Vid den senaste tillsynen av Freja förskola förekom vissa brister relaterat till juridiken. Förskolan har sedan dess inkommit med nya underlag som visar att de rättat till de bristerna. Det finns inte något aktiv tillsyn eller någon domstolsprocess kopplat till koncernen som skulle indikera brister inom området. Att granskningen har utgått från Förskolan Freja grundar sig i att det är samma ägar- ledningskrets i båda förskolorna.

Huvudmannens förutsättningar – ekonomi

I 2 kap. 5 § andra stycket punkt 2 finns ett krav på att den enskilde ska ha ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten. Kravet gäller under hela den tid då verksamheten bedrivs. I kravet på ekonomiska förutsättningar ligger att verksamheten ska bedrivas på ett sätt som innebär att den bär sina kostnader och att det finns ekonomiskt utrymme för nödvändiga investeringar. Det kan bli aktuellt att ingripa mot en aktör om ekonomin kraftigt försämras, till exempel genom vikande elevunderlag eller att aktörens tillgångar minskar, på ett sådant sätt att det påverkar förutsättningarna att bedriva en verksamhet av godtagbar kvalitet enligt lagar och andra föreskrifter. Om verksamheten visar ett underskott bör det vägas in om det finns fonderade eller andra medel som exempelvis en bankgaranti tillgängliga för att hantera underskottet. En prognos som visar att det finns förutsättningar att inom skälig tid nå ett överskott kan också vara en indikation på att kravet är uppfyllt. Om det är fråga om ett bolag som ingår i en koncern bör det även beaktas om ekonomin i koncernen som helhet påverkar aktörens ekonomiska förutsättningar.

Sammanfattad preliminär resultatbudget³

	Intäkter	Kostnader	Totalt
Intäkter - förskolepeng för 14 barn	1 689 900		1 689 900
Summa omkostnader		- 329 180	- 329 180
Summa arbetskraft		- 1 327 243	- 1 327 243

³ För fullständig budget se bilaga.

Totalt kostnader			- 1 656 423
Preliminärt resultat 2022			33 477

Förskolan Flora är, för en ekonomi i balans, beroende av att alltid ha full beläggning, vilket gör att förändringar i belägningsgraden blir sårbart. Vid ett godkännande har de rätt till samma förskolepeng som övriga aktörer som tar emot barn skrivna i Vaxholms stad. I kalkylen har de utgått från fem barn i åldern 1-2 och nio barn i åldern 3-5, vilket gör dem sårbara då det inte finns några garantier för att fördelningen blir på det sättet. Beroende på vilken ålderssammansättning det blir på förskolan kan ekonomin påverkas negativt eller positivt avseende intäkterna. Kostnaderna för att tillhandahålla omsorgen av vardera grupp barn varierar också. Detta är faktorer som inte den ekonomiska kalkylen tar höjd för.

De har för avsikt att bedriva bästa möjliga undervisning utifrån de givna ramarna genom att vara kostnadsmedvetna och samtidigt verka för en hållbar utveckling. Detta avser de att göra genom att hålla sig à jour med utvecklingen och att kontinuerligt följa upp avtal och priser. Förskolan Flora skulle ingå i en koncern där de har en ekonomisk buffert som gör att de skulle klara av en tillfällig nedgång i barnantalet utan att behöva vidta för stora åtgärder.

Det faktum att Freja förskola först de senaste åren har börjat visa ett överskott visar på ledningens förmåga att hantera de ekonomiska förutsättningarna i den enskilda förskolan.

En etablering av en ny fristående förskola kan påverka den förskolan som redan bedrivs inom koncernen negativt då den riskerar att barn väljer den nya förskolan istället för den befintliga eller rent av att de väljer att flytta från den gamla förskolan till den nya. Barnen behålls i det scenariot inom koncernen men riskerar negativ påverkan på koncernens ekonomi ur ett helhetsperspektiv.

Beroende på barngruppens sammansättning kommer olika stora krav ställas på lokalen som kan föranleda stora investeringskostnader. Lokalen har tidigare fungerat som en förskola för en homogen grupp femåringar som inte kräver samma hygienutrymmen som barn i de yngre åldrarna. En blandad grupp kan även innebära större kostnader för måltiden beroende på att barnens behov varierar mer. Även detta är faktorer som den ekonomiska kalkylen inte tar höjd för.

Huvudmannens förutsättningar - pedagogik

Med föreskrifter avses i detta sammanhang samtliga bestämmelser i lagar, förordningar och myndighetsföreskrifter som gäller för den aktuella skolformen eller fritidshemmet (skollag, läroplan med mera). I detta krav får i enlighet med praxis på området anses ligga att till exempel budget och elevprognoser ger vid handen att verksamheten i praktiken har förutsättningar att följa föreskrifterna.

Utifrån ett pedagogiskt perspektiv har verksamhetsplanen och den skriftliga ansökan på ett tydligt sätt konkretiserat läroplanens intentioner med prioriterade mål. Man kan ofta arbeta med många olika mål utifrån de prioriterade målen. Det är positivt att de arbetar utifrån barnens nyfikenhet och utvecklar den, de lyfter också barns inflytande. I ansökan beskriver de hur de arbetar med barn i behov av särskilt stöd enligt styrdokumentet. Det framgår att verksamheten ska vara tillgänglig så att barnen blir

delaktiga både kunskapsmässigt och socialt för att alla barn ska kunna nå så långt som möjligt i sin utveckling.

De beskriver att de ska ha en barngrupp med 12-15 barn⁴ och tre pedagoger (2 heltid och en på 75%) varav minst en förskollärare, vilket ger tillfredställande möjligheter att bedriva en förskola. Det kan dock vara sårbart med en så liten förskola att något/några barn inte har något jämnårigt barn att samspela med.

En blandad grupp ställer vidare större krav både på lokalen i dess helhet och på personalen i text måltidssituationen, krav som även påverkar den pedagogiska verksamheten och möjligheten att bedriva utbildning av godtagbar kvalitet.

Vid sjukdom ska vikarier rekryteras genom bland annat pensionärer eller i nödfall från annan förskola inom koncernen, vilket ger en sårbarhet kopplat till kompetensförsörjningen. Pedagogiskt är det även sårbart när pedagogerna ska kunna planera eller fortbilda sig. Det framgår vidare inte hur personalen ska få till tid för reflektion, planering av verksamheten eller tid för exempelvis kartläggning av barn med särskilda behov.

Samlad bedömning huvudmans förutsättningar

Mot bakgrund av de uppgifter som framgår av ansökan samt av utredningen i ärendet görs den samlade bedömningen att Floras Förskola AB inte har de ekonomiska förutsättningar att som krävs för verksamheten. Floras Förskola AB bedöms i övrigt ha förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för den sökta utbildningen.

Påtagliga negativa följder

För att godkännande ska lämnas krävs därutöver att utbildningen inte innebär påtagliga negativa följder på lång sikt för barn och elever eller för den del av skolväsendet som anordnas av det allmänna i den kommun där utbildningen bedrivs.

Befolkningsprognosen som redovisas nedan är hämtad från nämndens beslut §2021/59BUN⁵ Lokalförsörjningsplan förskola 2021-2030. Befolkningen som är inkluderad i prognosen är den som är skriven i kommunen per den sista december varje år.

Osäkerheten⁶ i prognosen ökar i proportion med prognosperiodens längd. Generellt är osäkerheten störst för de åldersgrupper som inte är födda när prognosen görs.

⁴ Kalkylen utgår från 14 barn med en specifik sammansättning.

⁵ 2021-05-24

⁶ En faktor som framgent kommer påverka utvecklingen är den barnkull som föddes kring 1990 som nu når förvärvsaktiv och barnafödande ålder. De flyttar från städer med universitet och högskolor, och en andel kan tänkas flytta tillbaka till sin hemkommun. Detta kommer ha konsekvenser för utbildningssystemet och därmed den kommunala verksamheten. Den pågående pandemin i världen skapar en stor osäkerhet kring framtida befolkningsutveckling. Såväl utrikes som inrikes flyttströmmar förändrades under pandemiåret 2020. Under normala år driver utrikes inflyttning en stor del av befolkningsökningen i Sverige. Under året minskade dock utrikes inflyttning väsentligt. Samtidigt förändrades inrikes flyttmönster under förra året och osäkerhet råder om detta är en långsiktig förändring eller ej. Ytterligare en faktor som påverkar osäkerheten i prognosen är kommunens större

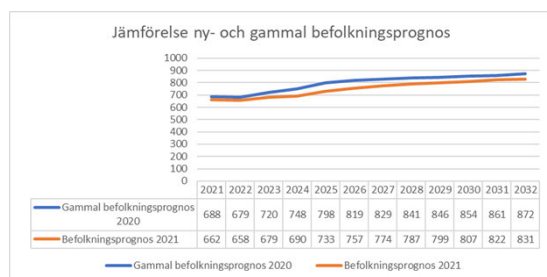
Utvecklingen av antalet barn i åldern 0-5 år beror främst på hur många barn som föds framöver. Eftersom denna åldersgrupp även är relativt mer flyttbenägen än de äldre barnen, vilka har börjat skolan, så har även in- och utflyttning en viss inverkan på utvecklingen.

I tabellen nedan redovisas befolkningsutvecklingen för invånarna i förskoleålder under en tio års period.

Befolkningsprognos 2021

Ålder	2020 utfall	2030 prognos	Förändring
0	90	118	24%
1	83	127	35%
2	117	132	12%
3	106	138	23%
4	134	143	6%
5	138	149	7%
Summa	668	807	17%

I diagrammet nedan redovisas förändringen mellan den nya- och föregående års befolkningsprognos för barn i ålder 0-5 år. En prognos kan förändras mellan olika år beroende på byggnationstakten samt vilka åldersgrupper som flyttar in till bostäderna som byggs.

Den nya befolkningsprognosen ligger lägre än föregående år och detta beror på att antaganden om byggnations takten har skrivits ned av kommunen. Men även andra variabler som flytt mönster och fertilitet påverkar prognosen utveckling.

byggprojekt. Bland dessa kan nämnas Norrberget och Rindö hamn som kommer realiseras inom de närmsta åren och påverka inflyttningen. Hur dessa projekt kommer påverka behovet av förskoleplatser är svårt att förutse då kommunen inte kan veta i förväg vilka som väljer att bosätta sig i dessa områden och därmed vilka behov de har av kommunens tjänster.

Behovsprognos

Behovsprognosen visar på hur många årsplaceringar vi förväntar oss i förskoleverksamheten utifrån befolkningsprognosen. Behovsprognosen skiljer sig jämfört med befolkningsprognosen med anledning av att alla barn i åldrarna 0-5 år inte går i förskolan fullt ut alltid. Den finns en variation att ta hänsyn till.

För att få fram en justerad siffra utifrån när man väljer att börja på förskolan behövs antaganden utifrån faktiska placeringar. Under höstterminen är det fler barn placerade på förskolan än på våren. 1-åringarna börjar successivt det året de fyller 1 år varför behovsprognosen blir lägre än befolkningsprognosen.

Behovsprognosen visar att behovet av antalet platser ökar med i snitt 15 platser per år med stora variationer mellan olika år.

En jämförelse med föregående års lokalförsörjningsplan under samma period visar att det prognostiserade behovet av platser har minskat i Vaxholm totalt. Tittar man på varje ö framkommer en mer varierad bild av hur utvecklingen ser ut vad gäller det prognostiserade behovet.

Vaxholms stad har de senaste två åren lagt ner två förskolor och tillfälligt flyttat en större⁷. En ny förskola är planerad för att ersätta den som flyttats.

I den analys av platsefterfrågan som inkommit tas det ingen höjd för den generella minskningen som föreligger enligt befolkningsprognosen. Vid ett godkännande måste Vaxholms stad som hemkommun (tillståndsbeviljare) se till kommunens behov i dess helhet. Om det skulle gå barn från övriga förskolor i närområdet riskerar detta tryggheten och stabiliteten i alla förskolor något som inte är i barnens bästa.

Det är ingen nyansering av vilka åldersgrupper barnen hör hemma i och hur detta påverkar verksamheten i analysen av platsefterfrågan vilket gör det svårt att den ekonomiska kalkyl som inkommit kan hålla. Att jämföra platsefterfrågan mellan Lidingö och Vaxholm ger en skev förväntansbild då Lidingö är fyra gånger så stor som Vaxholm sett till befolkningen. Lidingö har en helt annan organisation vilket ger helt andra grundförutsättningar, de har:

- 21 kommunala förskolor
- 25 fristående förskolor
- 13 fristående pedagogisk omsorg (dagmamma)

Skolchefens bedömning utifrån det bristande barnunderlaget är att en etablering av en ny förskola innebär påtagliga negativa följder på lång sikt för barn och elever och för den del av skolväsendet som anordnas av det allmänna i kommunen.

Den samlade bedömningen blir därmed att en etablering av den sökta utbildningen kan innebära sådana påtagliga negativa följder på lång sikt att ansökan ska avslås.

⁷ I jämförelse med sökt förskola, flyttad förskola har ca 100.

Bedömning

Det har av utredningen i ärendet inte framkommit annat än att ägar- och ledningskretsen genom erfarenhet eller på annat sätt förvärvat insikt i de föreskrifter som gäller för verksamheten samt att samtliga personer inom ägar- och ledningskretsen i övrigt bedöms som lämpliga.

Mot bakgrund av de uppgifter som framgår av ansökan samt av utredningen i ärendet görs den samlade bedömningen att Floras Förskola AB inte har de ekonomiska förutsättningar att som krävs för verksamheten. Floras Förskola AB bedöms i övrigt ha förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för den sökta utbildningen.

Skolchefens bedömning utifrån det bristande barnunderlaget är att en etablering av en ny förskola innebär påtagliga negativa följder på lång sikt för eleverna och för den del av skolväsendet som anordnas av det allmänna i kommunen.

Sammantaget ger de olika bedömningarna att beslutet till förslag är att avslå ansökan om att etablera en Flora förskola AB.

Måluppfyllelse

Beslutet ligger i linje med nämndens mål om en hållbar långsiktig ekonomi och är i barnets bästa.

Förslagets konsekvenser

Konsekvenserna av att avslå inkommen ansökan är att befintliga förskolor redan minskande barnunderlag inte ytterligare krymper. De befintliga förskolorna har möjlighet att fortsatt bedriva en säker omsorg och utbildning inom sina verksamheter. Kommunen riskerar inte ökade nettokostnader med anledning av tomma platser.

Handlingar i ärendet

Tjänsteutlåtande, Linda Marklund, 2022-03-01

Ansökan med bilagor:

- Komplettering ekonomisk kalkyl 2022
- Barnkonsekvensanalys
- Flik 17 handlingsplaner (brand, olycksfall, dödsfall, saknat barn, hot om våld, inrymning, allergi m.m)
- Registreringsbevis Flora
- Ritning Flora
- Registreringsbevis, ritning, lokal, läroplan
- Analys av platsefterfrågan och ekonomisk bärighet

Kopia på beslutet till:

För åtgärd: Firmatecknare Flora Förskola AB

För kännedom: Vaxholms stad förskolerektorer, forskolechefer@vaxholm.se

Ansökan om godkännande som huvudman för fristående förskola

Sökande

Organisationens namn (AB, ekonomisk förening etc.)

Förskolan Flora AB (dotterbolag till Förskolan Freja AB)

Organisationsnummer

559302-4358

Kontaktuppgifter i ärendet

Helene skriver följande:

Tänker att vi istället pratar om kontaktperson rent generellt, utan att blanda in ombud. Alltså pratar vi om kontaktperson istället för sökande.

Då behöver vi inte ha med personnummer. Räcker med namn, telefonnummer, mail, adress och företagsnamn. Jag har uppdaterat i själva blanketten som jag tog fram så att det blir tydligare.

Christinas kommentarer:

Kontaktpersonen = sökande, är den som signerar ärendet och måste därför ha personnummer för att kunna kopplas till bankID.

Denna person måste således vara behörig firmatecknare och tidigare kallades denne för ombud och ett fält för uppladdning av fullmakt var med i första upplagan av e-tjänsten.

Sen förstår jag inte varför hon vill ha med Företagsnamn på kontaktpersonen - det ska väl vara samma som organisationsnamn?

Förnamn

Lena Maria

Efternamn

Skilberg

Personnummer

[REDACTED]

Företagsnamn

Förskolan Flora AB

Telefon

[REDACTED]

E-post

forskolanfreja@hotmail.se

Adress

c/o Förskolan Freja, Holavedsvägen 17, besöksadress
Soldatgatan 8, Vaxholm

Ort

Lidingö

Postnummer

18164

Startdatum

2022-03-01

Antal platser

15

Verksamheten

Beskriv:

- Eventuell pedagogisk inriktning
- Hur verksamheten kommer att utformas utifrån läroplanen
- Förhållandet mellan antalet barn och förskollärare samt hur verksamheten anordnas för att för att varje barn kontinuerligt ska få ta del av undervisning ledd av förskollärare.
- Övrig personals kompetens och antal i förhållande till tilltänkt antal barn (på förfrågan ska sökande skriftligen kunna styrka all personals kompetens samt visa dokumentation som styrker att all personal har fått visa kopior på utdrag ur belastningsregistret.)
- Hur behovet av vikarier planeras för att säkerställa att verksamheten håller god kvalitet även vid ordinarie personals sjukdom eller frånvaro.
- Hur barnens rätt till varierande och näringsriktiga måltider tillgodoses
- Förskolans öppethållande samt hur huvudmannen arbetar för att kontinuerligt följa upp att tiderna anpassas utifrån föräldrarnas behov

Beskrivning enligt ovanstående punkter

Verksamheten

Förskolan Flora bygger sin verksamhet på den svenska läroplanen för förskolan; dess värdegrund och uppdrag och följer övriga styrdokument för förskolan (skollagen, barnkonventionen, allmänna råd från Skolverket).

Förskolan är belägen i den Ullbergsga gården, Soldatgatan, intill "Röda parken" på Vaxön, Vaxholm.

Vi eftersträvar en hög hälsoprofil, med mycket utevistelse och stimulerande idrottsaktiviteter, organiserade lekar och naturorienterad verksamhet. Vi väljer att prioritera mat som är näringsrik, närodlat och ekologisk och som tillagas på förskolan. Den grundläggande verksamhetsidén är att skapa hälsosamma och sunda vanor hos barnen som främjar välbefinnande, glädje och omsorg om sig själva och sin omgivning.

Förskolan strävar efter en hög andel utbildad personal och efter en personaltäthet som ger möjlighet till ständig vuxennärvaro i

Ansökan om godkännande som huvudman för fristående förskola

barns egna lekar och utforskande, vilket i första steget ger tillfällen att förmedla och förankra vår värdegrund, och i nästa steg leder till organiserad verksamhet utifrån barnens intressen och behov inom ramen för läroplanen.

Utöver detta planeras pedagogisk verksamhet i smågrupper enligt ett schema som utformas i arbetslaget. Detta skapar ytterligare möjligheter för lärande i många olika former, med innehåll som säkrar barnens kunskapsutveckling.

Verksamheten strävar efter att erbjuda barnomsorg i lärande verksamhet som möjliggör varje barns utveckling i en trygg miljö, där vårdnadshavare och barn känner sig välkomna och delaktiga i verksamhetens innehåll, målsättning och den gemensamma värdegrunden. Förskolan prioriterar utvecklingsarbete som främjar alla vuxna och barns möjligheter till delaktighet i arbetet som rör den gemensamma miljön och de värden som ska vara gällande, såväl kvalitetsarbete av förskolans former för barns lärande för att ge alla barn lika villkor till utveckling utifrån deras individuella förutsättningar och behov. Målsättningen är att alltid verkställa de demokratiska värden för barns rättigheter och omfattar alla som är delaktiga i barnens vardag. Detta uppdrag närmar sig förskolan med största tillförsikt till processen som utgår från bedömning, reflektion, utvärdering och syftar till att säkra den kvaliteten som banar väg för demokratisering.

Vi ser till att personalen får den fortbildning de behöver och hela personalgruppen utbildas med jämna mellanrum i första hjälpen. Vi hyr in en sakkunnig som över tillsammans med oss på plats på förskolan.

Vår pedagogiska inriktning är något vi kallar för Freja-pedagogiken och som kännetecknar alla förskolorna inom koncernen. Freja-pedagogiken har vi, efter många års erfarenhet och reflektioner, utformat genom att plocka russin ur kakan ur bl a I ur och Skur, Montessori, Reggio Emilia och Bifrost samt våra egna ideer om vad som fungerar och känns bra i enlighet med styrdokumentet. En pedagogik med lagom av allt samt mycket hjärta och sunt förnuft. Många utmaningar och äventyr samt en tydlig struktur är det som kännetecknar oss. Även det småskaliga och familjära. Vi strävar efter små barngruppen och hög personaltäthet.

Våra grundstenar:

- Tydlig struktur
- Ett värdegrundsarbete som genomsyrar allt
- Daglig promenad till annan spännande plats
- Pedagogisk arbetsstund i liten grupp
- Lugn inomhusmiljö
- Trevliga, lärande måltider
- Valtavla
- Central samling med delaktiga barn
- Utevistelse i alla väder

Vi lägger stor vikt vid värdegrundsarbetet som enligt oss är det allra viktigaste på en förskola. Vi anser att det är viktigt hur vi förhåller oss till varandra, att vi redan från början lär oss att visa hänsyn och hjälpa varandra, formas till goda samhällsmedborgare, små delar i en stor demokrati som bygger på allas lika värde och ansvar. Att dela med sig, vänta på sin tur, bjuda in till lek, räcka upp handen och låta alla komma till tals. Att lära sig lösa konflikter konstruktivt. Att vara en inkluderande kompis.

I de dagliga samlingarna stärks grupptillhörigheten och tränar barnen i muntligt framträdande, tränar dem på demokrati – att allas röst är lika mycket värd och att vi lyssnar på varandra och respekterar olika åsikter. Barnen får turas om att hålla i samlingarna. På detta sätt görs barnen delaktiga också i samlingarna och får dem att känna sig betydelsefulla.

I ur och skur: Barn behöver röra på sig och det gör man bäst ute. Naturen i sig är särskilt lämpad som lek miljö för barn, den främjar barnens fantasi, rörelseförmåga och grundlägger ett sunt leverne. På vinterhalvåret är vi ute runt tre timmar per dag. På sommarhalvåret ännu längre. Det gör att barnen kan vara lugnare, mer avslappnade och harmoniska när de väl är inne på förskolan och det blir en lugn inomhusmiljö som främjar samarbetet i leken och koncentrationen under arbetsstunderna.

Montessori: Precis som Maria Montessori så tror vi också att barn i allmänhet är nyfikna, fulla av upptäckarglädje och ivriga att få prova på och lära sig nya saker och att barn gärna upprepar en sysselsättning som fångat deras intresse. Vi tror också att barnen vill lära sig nya saker och uppmuntrar dem att göra det. Strukturen vi har är att vi en stund per dag jobbar i liten grupp med planerat lärande. En dag i ateljén, en dag med undersökande tema-arbete, en dag med språk/matematik, en dag med värdegrundsarbete samt en dag med praktiskt arbete. På så sätt fastnar inte något barn i ett enahanda val och går igenom förskoleperioden utan att ha provat på utvecklande och varierande saker. Montessoripedagogiken grundar sig på noggranna studier av barns utveckling och observationer av hur barn betar sig om miljön omkring dem och de vuxna i deras närhet underlättar barnens egna val av aktivitet och ger dem den tid de behöver för att genomföra den uppgift de valt. Vi arbetar med en valtavla, som är ett levande redskap och som sätts ihop av oss pedagoger utifrån barnens intressen och behov. På finurliga sätt omformar vi tavlan efter barnens behov, så att de omedvetet väljer också det som är bra för deras utveckling. Vi ser också att det

Ansökan om godkännande som huvudman för fristående förskola

med en valtavla blir lättare för barnen att komma in i gruppen och lära känna/bli trygg med alla barn. Det leks mer över åldersgränserna och könen efter att valtavlan introducerats.

Bifrost: I Danmark där Bifrostpedagogiken har sina rötter ordnar pedagogerna med ett fiskafänge efter att ha plockat upp intresseområde hos barnen som man tror att de skulle vilja jobba med under en längre period, ämnesövergripande och utforskande. Under fiskafänget presenteras ämnet inspirerande för att sedan låta barnen komma med frågor, funderingar, idéer och reflektioner. Man så att säga fiskar efter deras kunskapsörst. Efter det sätter sig pedagogerna tillsammans och planerar. Vad passar in var? Hur kan man lägga upp detta så att det blir så roligt och intressant som möjligt? Man försöker få in alla bitar någonstans. Allt från fakta och språk, till musik, kultur och rörelse. Hela projektet avslutas sedan med en rolig fest där barnen får visa vad de lärt sig. Så tänker vi att vi vill jobba med de projekt vi brukar arbeta med varje termin – fånga upp barnens intressen, en tydlig inledning, fiskafänge, låta barnens intressen styra riktningen och sedan avsluta det hela på något roligt sätt. På detta sätt görs barnen delaktiga i verksamheten och är med och påverkar innehållet.

Reggio Emilia: Ett barn har hundra språk. Reggiopedagogiken kan beskrivas som en pedagogisk filosofi som bygger på grundsynen att barnet är rikt, kompetent och nyfiket. Reggio kommer ursprungligen från Norra Italien och uttrycket är en metafor för alla de uttryckssätt ett barn har och hur barn kommunicerar i samspel med sin omgivning. Barnets lekfullhet och fantasi tas tillvara på i sitt lärande. Att utforska och experimentera med olika material ger barnet möjligheter att använda alla sina språk och då i ett temainriktat arbetssätt ger man också barnet bästa möjliga utveckla alla sina språk. Lärandet ska vara meningsfullt bygger på en humanistisk grundsyn där värdegrund och respekten för det kompetenta barnet står i fokus. Skapande, praktiskt och estetiskt, är en viktig del i pedagogiken. Hos oss är därför arbetet i ateljén en viktig del av förskolans innehåll. Alla barn har möjlighet att känna glädje, nyfikenhet och lust till att skapa med alla möjliga olika slags material. Här skapas de mest fantastiska konstverk av barnen då fantasin får flöda fritt. På Reggio-vis ser vi också miljön som en tredje pedagog och jobbar hårt för en inspirerande och lärande miljö på förskolan som vi ständigt har under utveckling.

Utomhus: Varje dag kl nio kommer vi att gå iväg med våra olika grupper till platser i närområdet. Närområdet ser vi som en stor tillgång då vår pedagogik innehåller mycket utomhusvistelse i både skog och parkmiljö. Även roliga och stimulerande parker finns i närområdet som gruppen kommer att kunna gå till. Att ishall också ligger i närområdet är även det ett stort plus som om möjligt kommer att nyttjas av oss.

Gården på förskolan kommer att utformas så den passar de olika åldrarna och utvecklingsfaserna samt vara utforskande och lekfull: Det kommer att erbjudas sandlådelek, kompisgunga, ett stall med kapphästar samt lekhus för fantasi och roll-lekar. En aktivitetstavla där barnen kan välja aktiviteter som t ex hoppa twist, utemålning, djur- och billek, hoppa hage, hopprep, bollsporter, vattenlek, såpbubblor mm. Som en del av vårt arbete med Hållbar utveckling kommer en del av gården att bli trädgårdsinspirerande. Där kommer barnen att få odla egna grönsaker och kunna se de olika processerna under årets olika faser. Tanken är att barnen skall kunna äta det de har odlat. Även gräsmatta, bärbuskar och träd kommer att finnas i trädgården sida vid sida om odlingarna.

Måltiderna: Mätta barn är glada barn. Vi satsar mycket på våra måltider. Vi tror att barn äter med alla sina sinnen. Att det är viktigt att det råder lugn och ro vid måltiderna, att det som serveras doftar gott och ser aptitligt ut och att vi vuxna ständigt och jämt föregår med gott exempel och visar barnen vägen till en sund livsstil. Vi satsar på ekologiska basvaror som mjölk, smör och ägg och följer Livsmedelsverkets riktlinjer i skriften "Bra måltider i förskolan". Mycket frukt och grönt och att äta efter tallriksmodellen, bl a. Vi äter vegetariskt en dag per vecka. Detta har vi planerat utifrån vår medvetenhet om hållbar utveckling, läroplanen samt inspiration från Livsmedelsverket.

Öppethållande och uppföljning av behov:

Vi följer kommunens riktlinjer för öppethållande och anpassar våra öppettider efter vårdnadshavares behov, inom ramtiderna 6.30 – 18.30. Vi stänger verksamheten fem veckor under sommaren, men vid behov av verksamhet då, samverkar vi i första hand mellan våra olika enheter, eller i andra hand med andra fristående förskolor i kommunen, alternativt med vikarie. Vi använder oss av förskoleappen Tyra, där föräldrarna själva anger sina behov av omsorg direkt i appen och ändrar allt eftersom behoven ändras. Om någon är i behov under tid då förskolans pedagoger är lediga, t ex de fem veckorna under sommaren, är schemat i Tyraappen kryssad och föräldrarna uppmanas i appen och via mail att i sådana fall kontakta rektor för att komma överens om en lösning som passar alla parter. Vi har i allt ett nära samarbete med vårdnadshavarna.

Värdegrundsfrågor

Beskriv hur verksamheten ges förutsättningar att arbeta med värdegrundsfrågor utifrån mål och riktlinjer i läroplanen, av beskrivningen ska även framgå:

- Främjande och förebyggande åtgärder mot trakasserier och kränkande behandling.
- Hur sökande ska arbeta för att upptäcka trakasserier och kränkande behandling.

Ansökan om godkännande som huvudman för fristående förskola

- Hur sökandes rutiner för att anmäla, utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling ser ut.
- Hur sökande ser till att barnen ges inflytande över utbildningen.

Värdegrundsfrågor

Förskolans planering utgår ifrån att varje barn får sina behov respekterade och tillgodosedda och får uppleva sitt eget värde samt att alla pedagoger på förskolan tillämpar ett demokratiskt arbetssätt där barnen aktivt deltar. Barnen ges möjlighet att medverka i att det råder ett demokratiskt klimat på förskolan. Barnen får känna att ansvar och samhörighet utvecklas, samt möjlighet att visa solidaritet. Pedagogerna arbetar aktivt för att stimulera barnens samspel och hjälper dem att bearbeta konflikter samt reda ut missförstånd, kompromissa och respektera varandra. Efter ett tag har barnen själva lärt sig att hantera verktygen för att själva reda ut konflikter och hamnar inte lika ofta i konflikt. Vi hjälper barnen att hjälpa sig själva. Att kunna träna sig på att kunna samarbeta med andra är en förutsättning för framtiden i skolan och då är gruppen viktig. Att kunna leka, hantera konflikter och bearbeta upplevelser genom leken är en viktig del av barnens utveckling.

Sedan jobbar vi också med rollspel vid behov samt olika material som tränar barnens sociala färdigheter, t ex Kanin och Igelkotts kompisböcker, Pelle Svanslös dilemmakort, Friends vänskapslåda med Alfons och Milla, handdockor i samlingarna, Stegen mm. Ibland plockar vi in en vänskapslista, där vi på samlingarna fångar upp särskilt berömvärda handlingar som barnen har gjort under dagen och förstärker goda handlingar. När listan är full får gruppen en belöning. Vi läser böcker i liten grupp dagligen och lyfter fram värdegrundsfrågor tillsammans med barnen. Positiv förstärkning.

Tillsammans i barngruppen tar vi också fram gemensamma förhållningsregler för samvaron på förskolan. Detta gör vi i samling och följer upp detta i ateljén där barnen tillsammans får göra t ex en kompisol, ett kompristräd, en kompisrans av handavtryck eller någonting annat som vi sedan sätter upp inne på förskolan som sedan ständigt påminner barnen om hur de själva vill att det ska vara tillika hur det bör vara för att alla ska trivas.

Se vidare bifogad plan mot diskriminering och kränkande behandling.

Barns delaktighet och inflytande

Varför?

På vår förskola arbetar vi utifrån att undervisningen har sin utgångspunkt i läroplansmålen och barnens intressen. Det är av stor vikt för oss att vi ser barnets behov och intresse och låter det ligga till grund för utformningen av miljön och planering av utbildningen. Både detta och läroplansmålen flätas samman i planeringen av undervisningen på både planeringsdagar och övrig veckoplanering. Vi arbetar aktivt med att genomföra en lyhörd ömsesidig undervisning där vi balanserar mellan att följa barnens intressen och samtidigt föra undervisningen framåt.

Det finns flera orsaker till vi arbetar aktivt med att barn ska ges möjlighet till inflytande och delaktighet i förskolan. Inflytande är inte detsamma som att få bestämma allt, det handlar om något större än val. Den viktigaste anledningen är att vi ser det som en mänsklig rättighet, en annan är att barn som redan i sin förskola får möjlighet till inflytande och delaktighet ges bättre förutsättningar för att kunna fostras till demokratiska personer.

Vi arbetar med många olika slags demokratiprocesser där barnens delaktighet blir synliga. Vi låter barnen få rösta om till exempel om vilken park vi ska gå till, eller vilken bok vi ska läsa på sagostunder. Barns inflytande innefattar också vissa förmågor hos barnet. Det kan handla om att verbalt uttrycka en åsikt, att välja bland olika alternativ samt träna på att förstå konsekvenser av dessa. Vi lyssnar på barnen och uppmuntrar dem att uttrycka sina tankar och idéer. Vi är medvetna om att även barn som inte kan berätta med ord uttrycker sin vilja, sina tankar och känslor med hjälp av exempelvis kroppsspråk. Samlingens struktur och utformning som är utformad utifrån barnens intressen bidrar till att förbereda barnen för deras framtida roll som samhällsmedborgare och tränas genom demokratiska handlingar så som turtagning, respekt för varandra och omgivningen, handuppräckning och röstning. För att barnen ska kunna vara delaktiga i sin utbildning har vi material tillgängligt för barnen så de kan ta för sig av det material som de önskar vilket också ökar barnens inflytande. Inflytande innebär också allt från att välja frukt när det är fruktstund till att påverka vilka nya projekt och temaarbeten som komma skall på förskolan. Även barnråd hålls på förskolan en gång i månaden. Barnen får där ta upp olika ämnen och saker som de vill diskutera mer ingående och om röstning krävs så genomförs det.

Hur?

Pedagogerna säkerställer att utrymmet ges för att barnen ska kunna ha inflytande på sin utbildning. Vi arbetar med att vara närvarande, interagera och kommunicera med barnen om vad som intresserar dem. För att kunna genomföra detta arbete observerar vi barnens spontana aktiviteter och även deras respons på den planerade undervisningen. Barnintervjuer genomförs och båda dessa sammanställs och utvärderas på våra barnkonferenser och planeringsdagar. Därigenom ligger denna utvärdering till grund för de nya planeringarna som kommer att genomföras i verksamheten.

Ansökan om godkännande som huvudman för fristående förskola

Ekonomi

Beskriv de ekonomiska förutsättningarna för att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Ekonomi

Vi får samma bidrag från kommunen som övriga anordnare. Vi har för avsikt att bedriva bästa möjliga undervisning utifrån de givna ramarna genom att vara kostnadsmedvetna och samtidigt verka för en hållbar utveckling. Detta gör vi genom att hålla oss à jour med utvecklingen och att kontinuerligt följa upp avtal och priser. Inom koncernen har vi en ekonomisk buffert som gör att vi skulle klara av en tillfällig nedgång i barnantalet utan att behöva vidta för stora åtgärder. Vi tycker själva att vi är bra på att lösa problem och att se möjligheter. Vi undviker att lägga ut saker på dyr entreprenad om vi ser att vi själva kan fixa saker som annars skulle kosta mycket pengar. Vi lägger hellre pengarna på utbildad och kompetent personal.

Barngrupp

Beskriv:

- På vilket sätt barngruppen är lämpligt sammansatt utifrån barnens ålder
- Barngruppens storlek
- Personaltäthet
- I förekommande fall andra behov som barngruppen har.
- Prognos för antalet barn, detta ska säkerställa att sökanden får ett tillräckligt stort antal barn för att verksamheten ska kunna startas upp och bedrivas långsiktigt.

Barngruppens storlek och sammansättning:

Vi planerar för en barngrupp om 12-15 barn beroende på den ålder de sökande barnen har. Skolverkets riktlinjer för barngruppers storlek är 6-12 barn (1-2år) samt 9-15 barn (3-5år). Vi kommer att anpassa gruppens storlek efter de barn som söker plats.

Personaltäthet och kompetens

Vi planerar att ha tre pedagoger på avdelningen, varav en förskollärare, en barnskötare och en förskollärare/barnskötare. Två på heltid och en på 75%.

Vikarier vid personals frånvaro

Vi har en egen vikariegrupp bestående bl a av pensionerade förskollärare och unga studerande. Detta känner vi är tryggt för barnen som känner vikarierna när deras ordinarie pedagoger är frånvarande. Det gör också att verksamheten kan behålla sin höga kvalitet, då vikarierna är väl förtrogna med kollegor, rutiner och verksamhet.

Det kan också hända att vi löser frånvaron med pedagog från våra andra förskolor om det finns utrymme för detta.

Vår prognos är att Flora kommer att fyllas på under vårmånaderna för att vara uppe i fullt barnantal till höstterminen. Vi har barn i kö (till Freja) som vill ha plats under våren samt i augusti. Vi har också barn vars föräldrar har ringt upp oss och som i dag går på annan förskola i kommunen och som hört sig för om möjlighet att byta över till oss. Vi planerar därför att starta upp med två personal och fylla på med den tredje allt eftersom gruppen fylls på.

Vi vill inte heller forcera inskolningarna, utan vi vill säkerställa att alla familjer får den introduktion de behöver. Därför vill vi inte ta in alla barn på en gång, utan lägger inskolningarna i omgångar.

Vår prognos är också att förskolans läge, i en vacker villa med egen trädgård, kommer att vara mycket tilltalande för vårdnadshavare. Detta och det lilla formatet är enligt vår erfarenhet framgångsfaktorer som kommer att fånga många intresse. Förmodligen kommer barngruppen bestå av blandade åldrar, en s k åldersblandad barngrupp. Vi menar att sättet vi arbetar på, med planerade undervisningsstunder i liten grupp (utifrån ålder och mognad), tillsammans med utevistelse och samlingar i åldersblandad grupp ger de bästa förutsättningar för barnen att leka och lära och bli goda samhällsmedborgare som utvecklar både sina kognitiva och sociala färdigheter.

Särskilt stöd

Ansökan om godkännande som huvudman för fristående förskola

Beskriv på vilket sätt sökande uppfyller kraven på att barn som behöver särskilt stöd i sin utveckling ska ges det stöd som deras speciella behov kräver. Av beskrivningen ska det framgå hur barnets behov av stöd identifieras och åtgärdas.

Barn i behov av särskilt stöd

När personalen uppmärksammat att ett barn kan vara i behov av särskilt stöd är det viktigt att barnets situation undersöks närmare och för att kunna identifiera barn i behov av särskilt stöd görs först observationer, kartläggningar, barnkonsekvensanalyser och analyser av verksamhetens helhet av pedagoger i samråd med rektor. Utifrån detta görs en handlingsplan i arbetslaget tillsammans med vårdnadshavare, innehållande både kortsiktiga och långsiktiga mål. Täta uppföljningar och tid för planering och reflektion ges. Både i arbetslaget och tillsammans med vårdnadshavare. I de fall pedagoger behöver specialistkompetens inom exempelvis specialpedagogik, psykologi och medicin tar man hjälp av specialistkompetens från habilitering, förskolepsykolog, specialpedagog barnvårdscentral, logoped, SPSM eller sjukvård. I vissa fall behöver rektor ansöka om tilläggsbelopp om behovet av stöd är extra ordinärt.

Stödstrukturer – strukturer för exempelvis organisation av arbetet, planering och uppföljning, tid för reflektion och kompetensutveckling arbetas fram i arbetslaget i samråd med rektor. Tydliga rutiner som är väl implementerade i arbetslaget ger barnet och pedagoger de bästa förutsättningar för att kunna möta det enskilda barnet. Fasta rutiner ses som ett stöd i arbetet anser vi. Personalen uttrycker att det är en trygghet att veta vad som ska göras och när, samt att ha en struktur för när i processen rektor och olika stödfunktioner ska involveras. Förskolan har i uppdrag att anpassa verksamheten till alla barn som deltar. De barn som tillfälligt eller varaktigt behöver mer stöd och stimulans än andra få det stöd de behöver. Stödet ska utformas efter barnens egna behov och förutsättningar så att de utvecklas så långt som möjligt. Därför arbetar förskolan utifrån att förskolan ska vara tillgänglig för alla.

Med tillgänglig menar vi att vår verksamhet bygger på att alla kan vara delaktiga i oavsett funktionsförmåga. Tillgänglighet i detta avseende är något mer än fysisk tillgänglighet, det vill säga att alla barn kan befinna sig i och ta del av lärande och gemenskap i förskolans fysiska miljö. Begreppet omfattar även såväl pedagogisk som social tillgänglighet, och syftar till att beskriva en verksamhet som har alla förutsättningar som krävs för att barnen ska kunna vara delaktiga fullt ut i en inkluderande verksamhet.

Lokal och miljö

Lokalerna ska vara godkända av auktoriserad brandkonsult, av Roslagens miljö- och hälsönämnd samt ska godkännas av utbildningsnämnden. I det fall den fristående förskolan ska bygga nya lokaler krävs att kopia på godkänt bygglov lämnas in tillsammans med ansökan om godkännande. Ansökan ska innehålla en beskrivning av hur inom- och utomhusmiljö kommer att anpassas för att syftet med utbildningen ska uppnås. Beskriv den tilltänkta lokalen och hur inom- och utomhusmiljö kommer att anpassas för att syftet med utbildningen ska uppnås. Följande ska framgå:

- Lokalens ändamålsenlighet
- Lokalens disposition
- Om det eventuellt finns en gård samt närliggande miljö lämplig för barnens utevistelse.

Se tidigare inskickat material.

Ledning

Beskriv planerad ledningsorganisation
Av beskrivningen ska även framgå:

- På vilket sätt sökande kommer styra och leda verksamheten.

Ansökan om godkännande som huvudman för fristående förskola

- Förskolechefens kompetens (både utbildnings- och erfarenhetsmässigt)
- Hur sökande kommer skapa förutsättningar för förskolechefen att fullgöra sitt uppdrag
- Ansvarsfördelningen mellan huvudmannen, rektorn och skolchefen
- Rektorns ansvar och arbete i verksamheten och hur förutsättningar kommer att skapas för att rektorn ska kunna fullgöra sitt uppdrag.
- Hur sökanden säkerställer att ägar- och ledningskretsen har den insikt i skollagstiftningen samt relevant barnskyddslagstiftning som krävs för att bedriva förskola. Redovisa den kunskap om och insikt som finns genom en beskrivning avseende erfarenhet av liknande verksamhet eller utbildning på området.

Ledning

Förskolans huvudmän kommer att vara Lena Skilberg och Katja Lagerwall. Lena är också hela koncernens skolchef och Katja rektor för koncernens förskolor. Koncernens moderbolag heter Förskolan Freja och har funnits på Lidingö sedan 1975. Lena Skilberg kom till förskolan 2002. I sin nuvarande bolagsform har den funnits sedan 2013. Andra dotterbolag i koncernen är Förskolan Idun (sedan 2018) och Förskolan Freja Vaxholm (2017).

Katja började som rektor, då förskolechef, på Förskolan Freja, 2014. Dessförinnan har hon på olika chefspositioner inhämtat erfarenhet inom skollagstiftning, arbetsrätt samt arbetsmiljörättslig kompetens bl a som förskolechef på ett föräldrakooperativ i Gamla Stan, samt som restaurangchef på Långängens Gärd, Lidingö. Katja genomgick befattningsutbildningen för förskolechefer genom FSO under hösten 2016.

Lena Skilberg har drivit Förskolan Freja på denna ledningsposition sedan 2002. Dessförinnan jobbade Lena som ämneslärare, med ämnesansvar och som arbetslagsledare samt deltog i ett projekt för skolutveckling. Lena genomgick befattningsutbildningen för förskolechefer genom FSO under hösten 2016 och har under årens lopp förvärvat sig nödvändiga kunskaper inom skollagstiftning, arbetsrätt samt arbetsmiljörättslig kompetens vilket sedan bekräftades under utbildningen. Lena Skilberg gick ekonomisk treårig linje på Gångsätra gymnasium, Lidingö. Hon har sedan 2002 skött löner, betalningar, budgetering och bokföring samt sedan förskolan ombildades till aktiebolag även upprättat årsredovisningar.

Ansvarsfördelning:

Rektor har ansvar för personal, vikariehantering, rekrytering, coachning av personal, info vid nyanställning, avslutningssamtal, avtackning, scheman, medarbetarsamtal, lönesamtal, egenkontroll och felanmälan, avtalsansvarig, huvudansvar för systematiskt kvalitetsarbete och utvärdering, föräldramöten och föräldraråd. Rektor leder det pedagogiska arbetet framåt och stakar ut vägen. Rektor är ett bollplank åt främst förskollärarna. Rektor fördelar planeringstid och ser till helheten, omfördelar personalen vid behov. Rektor deltar kontinuerligt i undervisningen för att på så sätt skaffa sig insikt om styrkor och utmaningar, hur ta till vara på dessa och hur bemöta utmaningarna. Fångar på så sätt också upp om någon i personalgruppen behöver coachning eller uppmuntran. Rektor ansvarar också för att utvecklingssamtal planeras och genomförs. Hon ansvarar också för att övergångarna till skolan blir så bra som möjligt.

Skolchefen har ansvar för ekonomin, sköter löner, bokföring, budgetering, budgetuppföljning, betalningar, pensioner, sjukvårdsförsäkring, post, mail, rapportering, köhantering, platserbjudanden, fortbildning, närvarorapportering, anställningsavtal, kollektivavtal, hemsidan, arbetskläder och en del inköp. Hjälper rektor med utvärdering och det systematiska kvalitetsarbetet och fungerar som ett bollplank till rektor i arbetet med att leda det pedagogiska arbetet framåt.

Personal

Beskriv:

- Antal personal med högskoleutbildning (ange vilken utbildning)
- Antal personal med annan utbildning (ange vilken utbildning)
- Övrig personal
- Förutsättningarna för att personalen ska kunna fullgöra sitt uppdrag enligt läroplanen

Personal

En förskollärare med mer än tjugo års erfarenhet av förskolechefsarbete, både i Sverige och i Schweiz. Förskolläraryt utbildning. En barnskötare tillika konstnär med mer än tjugo års arbetslivserfarenhet på en väl fungerande förskola.

Den tredje pedagogen söker vi längre fram under våren. Den vi söker kan vara antingen förskollärare eller barnskötare. Det viktiga är personligheten.

Den tydliga strukturen och pedagogernas erfarenhet ger goda förutsättningar för att fullgöra sitt uppdrag. Rektor säkerställer att tid för planering, utvärdering och reflektion finns. Skolchefen ger förslag på fortbildning vid behov.

Ansökan om godkännande som huvudman för fristående förskola

Systematiskt kvalitetsarbete

Beskriv hur:

- Utbildningen på ett systematiskt och kontinuerligt sätt kommer att planeras, följas upp och utvärderas
- Ansvaret kommer att fördelas mellan huvudmannen och rektorn gällande det systematiska kvalitetsarbetet för ökad måluppfyllelse
- Det systematiska kvalitetsarbetet kommer att dokumenteras.
- Sökanden avser att ta emot och utreda klagomål
- Vilka som ges möjlighet att delta i arbetet med kartläggning, analys och uppföljning inom det systematiska kvalitetsarbetet.

Systematiskt kvalitetsarbete

När läsåret börjar färdigställs verksamhetsplanen som påbörjades i slutet av det förra läsåret. Den utformades utifrån upprättad kvalitetsrapport, där styrkor och brister identifierats och som i och med detta lägger grunden för vad som bör ligga i fokus kommande läsår.

Den skrivs av rektor i samarbete med skolchef och arbetslag. På läsårets första APT (arbetsplatsträff) börjar pedagogerna, under ledning av förskollärarna, utifrån denna finplanera de olika verksamhetsområdena. Dessa planeringar innehåller arbetsområden kopplat mot läroplanen/barnkonventionen och beskriver vilka mål barnen förväntas nå. Målen kan vara mer övergripande men även konkreta, påvisbara färdigheter ska beskrivas. Dessa planeringar läggs upp i Tyra-appen där dokumentation kan kopplas ihop med arbetsområdet som en del av den pedagogiska dokumentationen av varje barns lärande. Tyra-appen har funktioner som gör det möjligt för pedagoger att lätt följa upp och utvärdera de olika arbetsområdena. På planeringsdag reflekterar vi sedan tillsammans. Hur går det? Vad säger barnen? Har vi kommit dit vi ville? Vart ska vi nu? Hur gör vi?

Vi genomför barnutvärderingar i form av t ex handuppräkningsbilder, klistermärken, barnråd.

I arbetslagen reflekterar vi tillsammans på APT samt mer informellt pedagog till pedagog i diverse vardagliga sammanhang som ger utrymme för pedagogiskt samtal.

Under våren kommer resultatet från brukarundersökningen där föräldrar får ge sin bild av barnens verksamhet och lärande. Detta går vi igenom tillsammans på APT och analyserar tillsammans. Resultatet tar vi med oss i det fortsatta arbetet och kommande planering.

När året börjar närma sig sitt slut knyter vi ihop säcken och sammanställer årets verksamhet i en kvalitetsrapport. Pedagogerna tar med sig de analyser, reflektioner, utvärderingar, åsikter och funderingar de gjort under verksamhetsåret samt tas det underlag som pedagoger fått från barnen med och lämnar sen över detta material till rektor som skriver en övergripande rapport i samråd med arbetslaget utifrån underlaget. Innan den färdigställs går rektor igenom den på årets sista APT tillsammans med arbetslaget. Ev justeringar görs och rektor kan sedan färdigställa rapporten tillsammans med skolchefen. Rektor och skolchef är huvudmännen.

Och så börjar vi om igen. Har något framkommit som vi ska satsa lite mer på? Behövs fortbildning? Samtal med personalen kanske lyfter något annat behov?

Som vi ser det ges alla möjlighet att delta i arbetet med kartläggning, analys och uppföljning. Ledning, förskollärare, barnskötare, övrig personal, barn och vårdnadshavare.

Se också bifogad fil: "Systematiskt kvalitetsarbete - en översikt"

Förskolans egenkontroll uppdateras varje år på läsårets första planeringsdag. Då går vi tillsammans igenom samtliga rutiner och justerar vid behov.

Våra rutiner kring klagomål:

Alla klagomål utreds, följs upp och dokumenteras i en särskild pärm.

På vår hemsida går att läsa:

"Enligt skollagen 4 kap 8§ ska huvudmannen ha skriftliga rutiner för att ta emot och utreda klagomål mot utbildningen. Om det är något du inte är nöjd med i ditt barns förskola vänd dig i första hand till ditt barns pedagoger på förskolan. Om ni inte lyckas lösa problemet vänd dig till huvudmännen, Lena Skilberg och Katja Lagerwall via e-post: forskolanfreja@hotmail.se"

Ett anslag kommer också finnas i hallen på förskolan, där detta beskrivs.

Ansökan om godkännande som huvudman för fristående förskola

Dessutom får varje familj en pärm vid introduktionen, där det också finns information om detta. Vi kommer också att berätta om detta vid de årliga föräldramötena.

Dokument att bifoga

Följande dokument att ska bifogas:

- Registreringsbevis från Skatteverket som visar att sökande är godkänd för F-skatt och arbetsgivare
- Registreringsbevis från Bolagsverket och/eller Länsstyrelsen (stiftelse)
- Registreringsbevis från Bankgirocentralen alternativt avtal med bank om giro/konto
- Verksamhetsplan
- Ekonomisk kalkyl för det första verksamhetsåret
- Ritning över lokalen
- Hyreskontrakt i förekommande fall
- Bygglov i förekommande fall
- Godkännande från brandmyndighet
- Godkännande från miljöförvaltning
- Rutiner (samt en beskrivning av hur det säkerställs att personalen har kunskap om dem):
 - ◊ Rutiner för systematisk uppföljning och utvärdering
 - ◊ Tystnadsplikt
 - ◊ Arbetsmiljöpolicy
 - ◊ Barnskyddsround
 - ◊ Barnkonsekvensanalys
 - ◊ Brandutrymning/brandskyddsarbete
 - ◊ Rutin för samverkan med föräldrar.
 - ◊ Rutiner för dokumentation av barnens utveckling.
 - ◊ Rutin och handlingsplan för barnsäkerhet.
 - ◊ Krishanteringsplan. Olycksfall/tillbud, inklusive rutin för säkerställande av kunskap i första hjälpen.
 - ◊ Säkerhetsrutin utflykter
 - ◊ Anmälningsskyldighet enligt Socialtjänstlagen.
 - ◊ Klagomålshantering.
 - ◊ Relevanta rutiner utifrån Dataskyddsförordningen.

Bifogade dokument

Vår integritetspolicy enligt GDPR.docx

Verksamhetsplan 2021 Förskolan Flora, Vaxholm.pdf

Tystnadsplikt.pdf

Tillåtelser GDPR.docx

Systematiskt kvalitetsarbete, en översikt.pdf

ritning Flora.tif

Registreringsbevis Flora.pdf

Föräldrasamverkan Flora.pdf

F-skatt och reg som arbetsgivare.pdf

Flik 29 Rutiner vid nyanställning.docx

Flik 17 handlingsplaner Flora (brand, olycksfall, dödsfall, saknat barn, hot om våld, inrymning, allergi mm).docx

Barnkonsekvensanalys rev 2022-01-15.docx

Barndokumentation flora.pdf

Bankintyg Flora.pdf

Anmälningsskyldighet, sid 1 (1).jpg

Anmälningsskyldighet, sid 1 (2).jpg

Anmälningsskyldighet, sid 1 (3).jpg

Anmälningsskyldighet, sid 1 (4).jpg

Förskolan Flora 14 barn, blandade åldrar och personal enligt nedan specifikation
Resultat/budget
2022

	Resultat												Totalt
	Jan	Feb	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	
Förskolepeng			14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	Arvoden
barn 1 - 3 år			100 584	100 584	100 584	100 584	100 584	100 584	100 584	100 584	100 584	100 584	
barn 3 - 5 år			68 406	68 406	68 406	68 406	68 406	68 406	68 406	68 406	68 406	68 406	0
								0	0	0	0	0	0
Summa intäkter		0	168 990	168 990	168 990	168 990	168 990	168 990	168 990	168 990	168 990	168 990	0
	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Intäkter		0	168 990	168 990	168 990	168 990	168 990	168 990	168 990	168 990	168 990	168 990	0
Lokalhyra			16 000	16 000	16 000	16 000	16 000	16 000	16 000	16 000	16 000	16 000	0
Tillsynsavgifter			1 246	1 246	1 246	1 246	1 246	1 246	1 246	1 246	1 246	1 246	12 460
Mat			8 000	8 000	8 000	8 000	3 000	8 000	8 000	8 000	8 000	8 000	75 000
Lokaltrafik			172	172	172	172	172	172	172	172	172	172	1 720
Inköp material mm			3 000	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000	30 000
Tyra, Fort Nox			650	650	650	650	650	650	650	650	650	650	6 500
Telefoni			600	600	600	600	600	600	600	600	600	600	6 000
Fremia			450	450	450	450	450	450	450	450	450	450	4 500
Internet			900	900	900	900	900	900	900	900	900	900	9 000
Företagsförsäkring			500	500	500	500	500	500	500	500	500	500	5 000
Revisionsarvode			1 700	1 700	1 700	1 700	1 700	1 700	1 700	1 700	1 700	1 700	17 000
Konsultarvode													0
Bankkostnader			200	200	200	200	200	200	200	200	200	200	2 000
Litteratur/abonnemang													0
Övriga kostnader													0
Summa omkostn	0	0	33 418	33 418	33 418	33 418	28 418	33 418	33 418	33 418	33 418	33 418	169 180
Löner anställda *			89 625	89 625	89 625	89 625	89 625	89 625	89 625	89 625	89 625	89 625	0
Arbetskläder			300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	3 000
Pensionsförsäkringar			5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	50 000
Övriga personalkostnader													0
RVF-avgift (formel)			28 254	28 254	28 254	28 254	28 254	28 254	28 254	28 254	28 254	28 254	282 543
Löneskatt (formel)		0	1 213	1 213	1 213	1 213	1 213	1 213	1 213	1 213	1 213	1 213	12 130
Gruppliv försäkring			400	400	400	400	400	400	400	400	400	400	4 000
Utbildning/konferens	0		300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	3 000
Sjuk-och hälsovård, DKV			1 932	1 932	1 932	1 932	1 932	1 932	1 932	1 932	1 932	1 932	19 320
Friskvårdsbidrag			700	700	700	700	700	700	700	700	700	700	7 000
Ledningskostnader (betalas till moderbolaget)			5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	50 000
Summa arbetskraft	0	0	132 724	132 724	132 724	132 724	132 724	132 724	132 724	132 724	132 724	132 724	430 993
S:a kostnader	0	0	166 142	166 142	166 142	166 142	161 142	166 142	166 142	166 142	166 142	166 142	600 173
													0
													0
													0
Resultat före skatt	0	0	2 848	2 848	2 848	2 848	7 848	2 848	2 848	2 848	2 848	2 848	33 477

Ackumulerat resultat 0 0 2 848 5 696 8 544 11 391 19 239 22 086 24 934 27 782 30 629 33 477

* Specifiering personalkostnad

Förskollärare 39000, heltid

Barnskötare 30000, heltid

Barnskötare deltid 0,75x 22500= 16875

städ 25h à 150kr=3750

marginal #DIV0

Barnkonsekvensanalys

Vid mindre eller större omorganisationer eller förändringar som berör ett eller flera barn på förskolan görs en konsekvensanalys. Analysen görs för att säkerställa att alla barns rätt beaktas och att barnets bästa är i fokus. Detta också för att förskolan ska fatta bättre och mer väl underbyggda beslut.

Kartläggning - varför och vilka

Beskrivning - vilken typ av förändring

Analys vad ska det leda till - mer positiva än negativa effekter

Prövning och beslut - sammanfattning

Kartläggning

Vilket eller vilka barn blir berörda?

Beskrivning

Vilken förändring eller omorganisation ska göras?

Analys

Vilka negativa effekter kan uppstå av förändringen?

Vilka positiva resultat förväntas?

Beslut- helhetssammanfattning

Analys gjord av:

Datum:

Utvärdering Datum:

Krisplan vid allergisk reaktion och astmaanfall

Då ett barn med allergiska besvär skrivs in på förskolan går vi tillsammans med vårdnadshavare noggrant igenom rutiner och förlopp vid ett eventuellt anfall. Mediciner/sprutor/inhalator förvaras i ryggsäck som alltid tas med då vi går utanför förskolans område.

Om ett barn med okänd allergi drabbas av chock/astmaanfall ska en pedagog ta hand om barnet samtidigt som en pedagog kontaktar sjukvård och vårdnadshavare. En tredje pedagog tar hand om barngruppen.

- Pedagog 1: tar hand om det drabbade barnet
- Pedagog 2: larmar 112, kontaktar vårdnadshavare och meddelar förskolechefen. Hjälper därefter till med det drabbade barnet om behov finns, tar annars hand om barngruppen med pedagog 3.
- Pedagog 3 tar hand om barngruppen.

Handlingsplan vid besked om dödsfall

Om drabbad familj önskar, informeras barn och personal på följande sätt:

- Barnen på avdelningen samlas och pedagog berättar vad som inträffat så att alla får samma information samtidigt, sker med fördel vid t ex en samling.

Att tänka på vid samtalet med barnen:

- Tala öppet om vad som hänt
- Låt alla barn komma till tals och prata om sina känslor kring det inträffade.
- De yngre barnens reaktioner kan dröja och komma vid en annan tidpunkt än förväntat. Det är därför mycket viktigt att pedagogerna är uppmärksamma på hur barnen mår. Under leken bör man vara särskilt observant då barn ofta återupplever och bearbetar vad som hänt genom lek. Det gäller att alltid vara närvarande och lyhörd i leken, men även för förändringar i barns beteenden. Om ett barn verkar må dåligt kontaktas krisgruppen.
- Krisgruppen består i dagsläget av Lena och Katja. Vid behov kontaktas psykolog för ytterligare hjälp.

Handlingsplan vid barns försvinnande

Om ett barn försvinner från barngruppen vid t ex utflykt gäller följande:

- Pedagog 1 och 2 påbörjar sökandet efter det försvunna barnet.

- Pedagog 3 tar hand om barngruppen, samlar alla barnen och ser till att ni befinner er på samma ställe under hela sökandet. Om möjligt och lämpligt tar ni med barnen tillbaka till förskolan.
- Pedagog 2 informerar rektor som tar kontakt med vårdnadshavare.
- Samtliga har mobiltelefoner med sig och ser till att kommunicera mellan varandra.
- Max 10 minuter efter att upptäckt gjorts om saknat barn kontaktas polis på 112 av pedagog 1.
- I förebyggande syfte har barn vid längre utflykt alltid västar på med telefonnummer till personalen.

Handlingsplan vid olycksfall – personal

Om någon ur personalen drabbas av olycksfall gäller följande:

- Pedagog 1 ger vid behov första hjälpen
- Pedagog 2 larmar ev. 112 samt informerar rektor för omfördelning av resurser.
- Pedagog 3 m fl tar hand om barngruppen.
- Rektor underrättar närmast anhörig.
- Pedagogerna samtalar med barnen om vad som hänt.

- Rektor ombesörjer att den drabbade får stöttning genom ev. påhälsning vid sjukhusvistelse, blommor eller telefonsamtal.
- Rektor ansvarar för all kontakt med massmedia.

Handlingsplan vid olycksfall – barn

Om ett barn drabbas av olycksfall gäller följande:

- Pedagog 1 är den som kommer först till olycksplatsen
 - ✓ Ger första hjälpen vid behov och ropar på hjälp
 - ✓ Tröstar och lugnar
 - ✓ Följer med skadat barn till sjukhus/vårdcentral
- Pedagog 2 larmar 112 och kontaktar rektor samt håller obehöriga borta från platsen, får vid behov hjälp av pedagog 3.
- Pedagog 3 tar hand om barngruppen.

- Rektor informerar vårdnadshavare.

Om olycksfallet slutar med dödlig utgång:

Om drabbad familj önskar, informeras barn och personal på följande sätt:

- Barnen på avdelningen samlas och pedagog berättar vad som inträffat så att alla får samma information samtidigt, sker med fördel vid t ex en samling.
- Rektor informerar verksamhetschefen på förvaltningen.

Att tänka på vid samtalet med barnen:

- Tala öppet om vad som hänt
- Låt alla barn komma till tals och prata om sina känslor kring det inträffade.
- De yngre barnens reaktioner kan dröja och komma vid en annan tidpunkt än förväntat. Det är därför mycket viktigt att pedagogerna är uppmärksamma på hur barnen mår. Under leken bör man vara särskilt observant då barn ofta återupplever och bearbetar vad som hänt genom lek. Det gäller att alltid vara närvarande och lyhörd i leken, men även för förändringar i barns beteenden. Om ett barn verkar må dåligt kontaktas krisgruppen.
- Krisgruppen består i dagsläget av Lena och Katja. Vid behov kontaktas psykolog för ytterligare hjälp.

Krisstöd till personalen:

- Krisgruppen samlar ihop personalgruppen vid dagens slut och går igenom dagens händelser. De låter det ta tid och låter all personal få berätta sin upplevelse och hur det känns nu.
- Rektor och skolchef kopplar in DKV som tillhandahåller krisstöd i samtalsform för personalen.

Brandskyddsdocument – handlingsplan vid brand

Vid händelse av brand gäller följande:

- Den som upptäcker branden agerar räddningsledare, ”pedagog 1”
 - ✓ Räddningsledare försöker släcka elden (brandfilt, brandsläckare), stänger dörren till utrymmet samt eventuella fönster.
 - ✓ Larmar brandkår och sätter på sig reflexvästen.

- ✓ Möter upp brandkår, sköter kontakten och visar vägen.
- Övrig personal utrymmer lokalen, lämpliga nödutgångar utnyttjas.
- **Mycket viktigt att titta efter barn i små utrymmen och på toaletter där barn kan gömma sig.**
- Barn och övriga pedagoger går till samlingsplatsen där barnen räknas in och checkas av.

Samlingsplats:

- Uppsamlingsplats – Röda parken.

Telefonlista och lokalritning finns vid ytterdörr och i ”kaffepåsen/korgen”.

Egenkontroll: en gång i veckan kontrolleras nödutgångar och förvaring på och vid torkskåp/kyl/frys av brandskyddsansvarig. Samtidigt kontrolleras också brandvarnarnas funktion.

Årlig kontroll av brandskyddskonsult.

Brandskyddsansvarig:

Fastighetsansvarig:

UTRYMINGSPLAN

Ej färdigställd

uppdaterad jan 22

Handlingsplan mot våld och hot om våld

Förebyggande arbete:

- Information om nödvärnsrätten
- Planering för att ensamarbete skall undvikas så långt som möjligt, annan personal skall finnas inom räckhåll. Ytterdörrar ska vara låsta vid tillfällen då hotbild finnes, föremål som kan användas till tillhyggen skall ställas undan, inte förvaras synligt (knivar och andra vassa föremål i lådor).
- Krisplanen ska revideras årligen, och ses över efter eventuella händelser där våld eller hot om våld förekommit.
- Anhörigförteckning ska uppdateras regelbundet.

Rutiner vid akuta situationer med våld eller hot om våld:

- Lämna aldrig den drabbade ensam
- Beslagta vapen eller tillhyggen, om man bedömer att så är möjligt utan risk för skada
- Ingen får ta onödiga risker
- Påkalla hjälp –ropa, larma, **ring 112**

- Lena och Katja kontaktas, startar utredning, informerar anhöriga, eventuell omgivning och övrig personal inom verksamheten och vårdnadshavare. Om barn utsatts för våld/hot om våld hämtas de berörda barnen av vårdnadshavare. Händelsen dokumenteras med uppgifter om vad som inträffat, tid, plats för tillbudet, vilka som varit de berörda, samt närvarande/vittnen.
- Polisanmälan, samt anmälan till arbetsmiljöverket görs.

Uppföljning:

- Information till verksamma på arbetsplatsen, samt andra berörda.
- Iakttä ökad uppmärksamhet på de inblandade parterna.
- Bearbetning.

Bedömning av vilken hjälp som kan erbjudas på kort och lång sikt. På kort sikt ges tillfällen att tala ut om händelsen. Ingen skall lämnas ensam att bearbeta händelsen. På längre sikt konsulteras Lidingö stads förskolepsykolog.

Förskolan Floras policy:

- Tillbud, som innebär fysiskt våld, är oftast uppenbara för omgivningen, medan det kan vara vanligare att avgöra tillbud som innebär psykiskt våld. Därför är det alltid den utsatta individens *upplevelse* av fysiskt och/eller psykiskt våld och hot, som är avgörande för vidare agerande i enighet med handlingsplanen.

"Förskolans personal måste ibland tillrättvisa ett barn för att skapa god miljö. En befogad tillrättvisning är inte en kränkning i lagens namn, även om barnet ifråga kan uppleva det som kränkande."

(Källa: DO; BEO & Skolinspektionen: "Förebygga diskriminering och kränkande behandling – en handledning för att utforma en likabehandlingsplan/plan mot kränkande behandling i förskolan".)

- Polisanmälan.

Involverad medarbetare bedömer om det ska ske en polisanmälan och anmälan till socialtjänst. Nivån på tolerans avseende våld bör inte skilja sig mellan förskolan och övriga samhället. Den som utsatts för våld/hot om våld får hjälp att göra en polisanmälan. Att utöva fysisk våld mot någon och att rikta allvarliga hot mot någon är lagbrott och skall därför omedelbart polisanmälas.

- Nödvärnsrätten.

Det är förbjudet att skada andra människor eller annans egendom. Den i princip enda situation då användande av våld kan anses godtagbart är vid en nödvärnssituation. Det innebär att var och en har rätt att använda nödvändigt våld för att stoppa förstörelse och misshandel av såväl person som egendom. En person kan t ex hållas fast, eller dras ifrån en plats där misshandel pågår. Nödvärnsrätten som aldrig får innebära mer våld än situationen kräver gäller för alla människor, därmed också för lärare, pedagoger, elever och barn.

Om nödvärns- eller nödsituation föreligger, t ex om en vuxen eller ett barn blir angripen, kan det vara nödvändigt att fysiskt avvärja angreppet. Om våldsamma handgripligheter inträffar och det inte går att samtala med angriparen i den akuta situationen får man för att stoppa misshandel av en person eller förstörelse av egendom, handgripligen hindra/stoppa angriparen enligt nödvärnsrätten.

Om en person som har rätt att hävda nödvärnsrätt inte förmår att göra detta, så har tredje part rätt att överta nödvärnsrätten och ingripa i den pågående händelsen. Det är viktigt att känna till att nödvärnsrätten bara gäller vid det akuta ingripandet och försvaret.

Vid muntliga provokationer är det givetvis inte tillåtet att använda våld som försvar och kan därför inte inrymmas i nödvärnsrätten.

(Källa: Brottsbalken 24, kap. 1§. Bestämmelser om nödvärn)

Förskolan Floras inrymningsplan – för ökad trygghet när förskolan utsätts för hot eller våld

Vad är en inrymning?

Aktiv riskbedömning är ett av flera moment i en inrymningsplan. Att vara riskmedveten förkortar reaktionstiden, minskar risken för felbedömningar och gör att återgången till läge ”normal” sker fortare.

Att snabbt kunna sätta barn i säkerhet när en hotfull situation uppstår, att kunna känna sig trygg i sitt agerande, uppträda tryggt och säkert för sig själv och andra. Exempel på inrymning: Vid meddelande på mobilen från Krismyndigheten, terrorhot, hotfull person, yttre våldshot, giftutsläpp, stormbyar mm.

Handlingsplan vid inrymning

- Vi ropar ihop barnen och går snabbt men lugnt in på förskolan. Vi låser om oss och samlas i det innersta lekrummet.
- Ansvarig på plats ringer 112 vid behov.
- Vi meddelar i Tyra-appen var vi befinner oss och om läget. Vid hotfullt läge vill vi inte att föräldrarna kommer till förskolan utan meddelas på detta vis eftersom läget kan göra situationen farligare och svårare att kontrollera. Detta för att minimera risken att bli spårade om vi har ett hotfullt läge och minimera överbelastning på telefonen. Om datakommunikationen är ur funktion gäller samma inrymningsplan; det vill säga, inga föräldrar kommer till förskolan förrän vi eller myndigheten kan förmedla att faran är över.

Akutlåda:

Batteridriven radio, ficklampa, mobilladdare, telefonlista, filter, förbandslåda, blöjor, vätservetter, soppåsar. Tändare, värmeljus, vattenflaskor, muggar, torrvaror såsom hårt bröd, sagoböcker.

Förvaras:

Ansvarar för att akutlådan underhålls och finns på plats gör:

Förebyggande åtgärder på förskolan inför en pandemi

Handlingsplan

Generella åtgärder:

- Lokalerna vädras ut i samband med övergångar mellan aktivitet
- Handtvätt med extra övervakning före varje måltid
- Enbart pappershanddukar får användas
- Händerna ska tvättas efter varje toalettbesök
- Verksamheten skall, så långt som det är möjligt, bedrivas utomhus
- Användandet av externa vikarier skall undvikas så långt det är möjligt

Åtgärder avseende barn:

- Händer skall tvättas före varje måltid
- Händer skall tvättas efter varje toalettbesök
- Träna barnen på att nysa och hosta i armvecket
- Extra rengöring av leksaker
- Vi kommer att undvika stora folksamlingar
- Vi tar kontakt med er genast om barnet uppvisar influensaliknande symptom

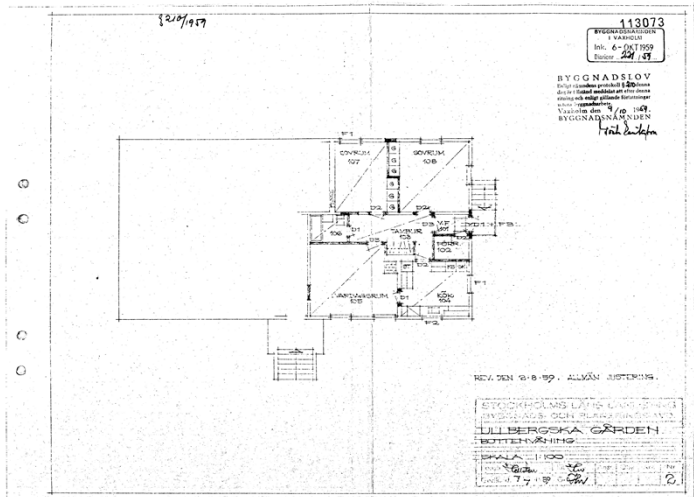
Åtgärder för föräldrar:

- Försök följa förskolans rutiner angående handtvätt i samband med matsituationer och toalettbesök
- Prata med barn om vikten av att följa regler för att begränsa smittspridning
- Träna barn på att hosta och nysa i armvecket
- Meddela förskolan och håll barnen hemma om de uppvisa influensaliknande symptom

Rutiner vid utflykt

2022/2023

Barnen har västar med telefonnummer till pedagogerna på förskolan. Första hjälpen-material finns alltid med, packat i vagn. Barnen delas upp, så att varje pedagog har ett antal barn att ansvara för. Pedagogen håller sedan sin lilla grupp nära intill sig på buss/båt, på promenad etc. Handlingsplanerna och kontaktuppgifter finns också alltid med i vagnen som medföljer samt i Tyra-appen.

**REGISTRERINGSBEVIS
AKTIEBOLAG**

Organisationsnummer 559141-4429	
Objektets registreringsdatum 2017-12-20	Nuvarande firmas registreringsdatum 2017-12-20
Dokumentet skapat 2017-12-20 16:35	Sida 2 (3)

Org.nummer: 559141-4429
Firma: Förskolan Freja Vaxholm AB
Adress: c/o Förskolan Freja
Holavedsvägen 17
181 64 LIDINGÖ
Säte: Stockholms län, Lidingö kommun
Registreringslän:
Anmärkning:

Detta är ett privat aktiebolag.

BILDAT DATUM
2017-11-24

SAMMANSTÄLLNING AV AKTIEKAPITAL

Aktiekapital: 50.000 SEK
Lägst.....: 50.000 SEK
Högst.....: 200.000 SEK

Antal aktier: 500
Lägst.....: 500
Högst.....: 2.000

STYRELSELEDAMOT, ORDFÖRANDE

Skilberg, Lena Maria,

STYRELSELEDAMÖTER

Lagerwall, Katja Isabell,

STYRELSESUPPLEANTER

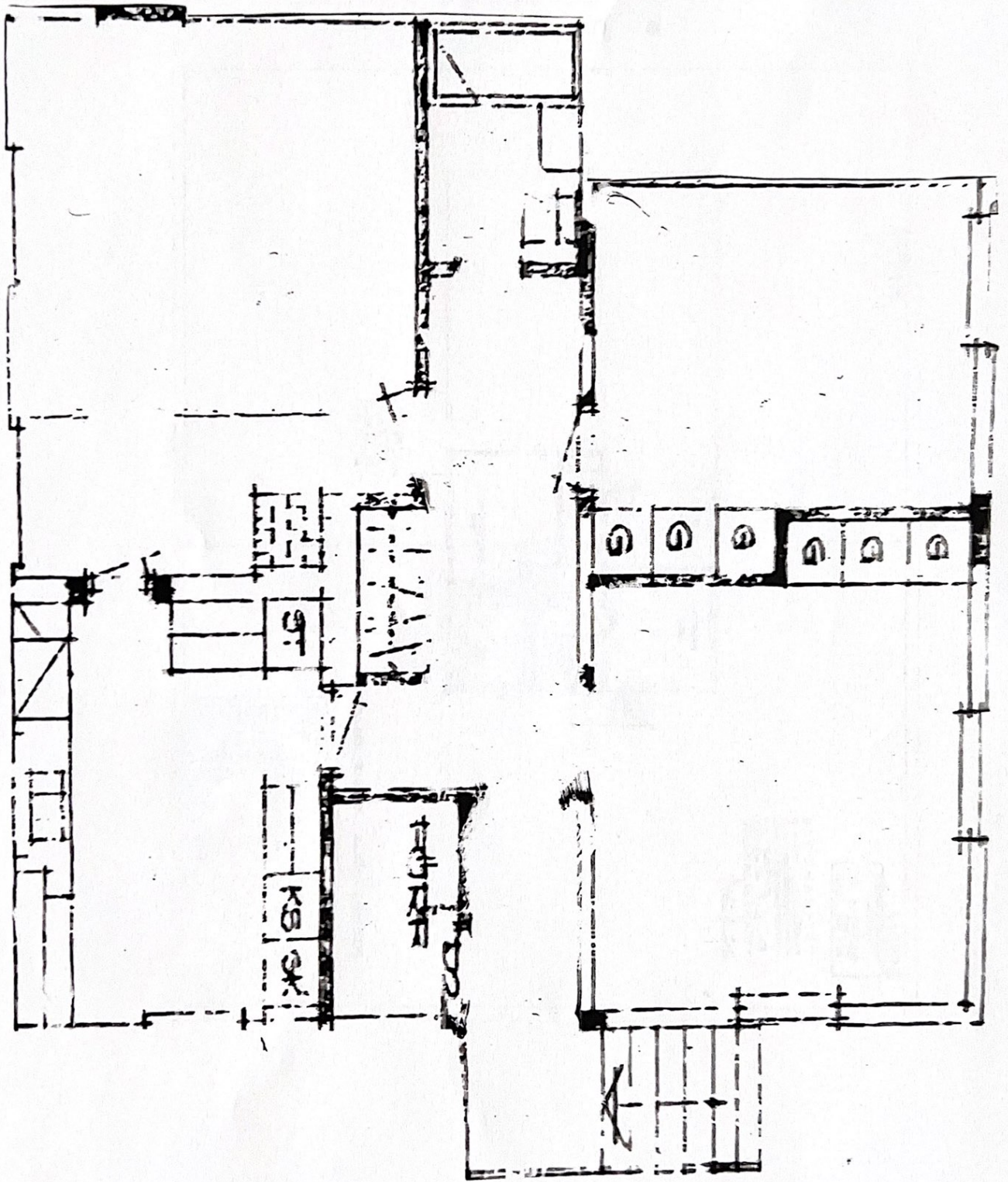
Björkman, Anna Carina,

REVISOR (ER)

Nordberg, Anna Birgitta Christina,

FIRMATECKNING

Firman tecknas av styrelsen
Firman tecknas var för sig av
ledamöterna

ROLL-LEK
FANTASI

VILA

GENUS OCH
LÄMSTÄLLOHET

SÅNG/MUSIK
RÖRELSE

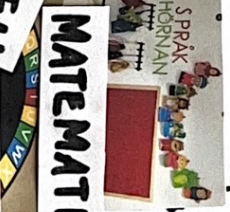
SAMLING

SÄGSTUND

BYGG/
KONSTRUKTION

BARNKONVENTIONEN

MATEMATIK

SUBTRUM/WC

SPRÅK

PEDAGOGISKT
MATERIAL

ATELJÉ
SKAPANDE

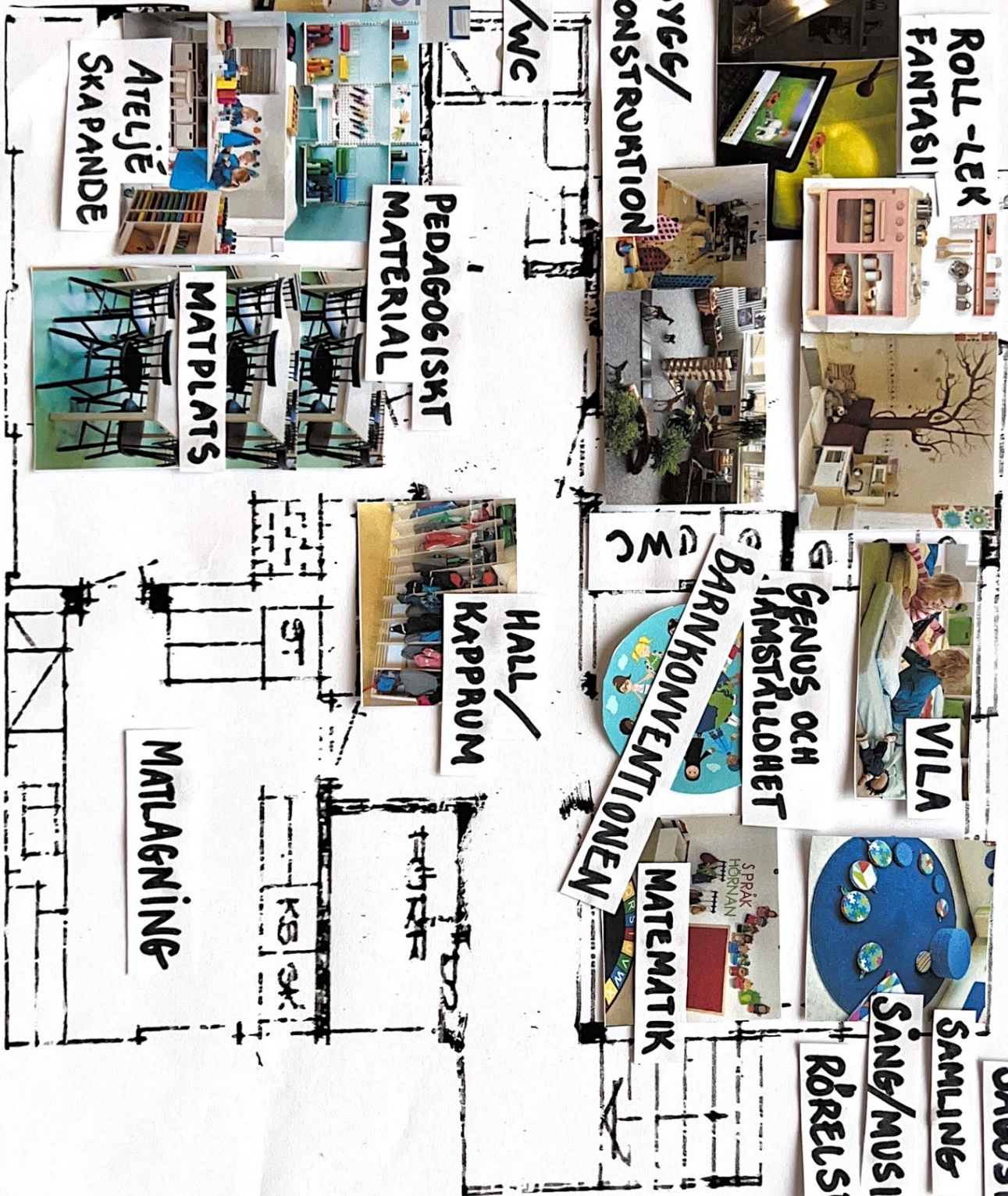

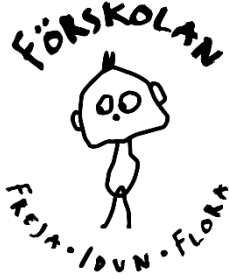
MATPLATS

HALL/
KAPPRUM

MATLAGNING

Februari 2022

Utredning av efterfrågan på våra förskoleplatser

Bakgrund:

Sedan tjugo år tillbaka driver vi förskolor i det lilla formatet, något vi vet uppskattas ofantligt av vårdnadshavare, barnen och pedagogerna. Vår första förskola, Freja på Lidingö, har aldrig stått med en endaste plats ledig. Kön är lång även då andra förskolor i området och på ön har svårt att få in barn. Vår andra förskola, Freja här i Vaxholm, tog vi över när den var nedläggningshotad med endast fem barn kvar i gruppen. Det lyckades vi vända och på två år jobbade vi upp en kö, ett gott rykte och har inte kunnat erbjuda alla de familjer som önskar plats hos oss plats när de önskar. Vår tredje förskola, förskolan Idun på Lidingö, hade 31 platser fyllda redan innan den blev officiell för snart fyra år sedan och har idag över femtio barn i kö.

Kartläggning:

1. Under en lång tid har vi i våra samtal med vårdnadshavare kartlagt hur de vill att deras barns förskola ska se ut. Följande faktorer har vi fått till oss är av största vikt för vårdnadshavare:

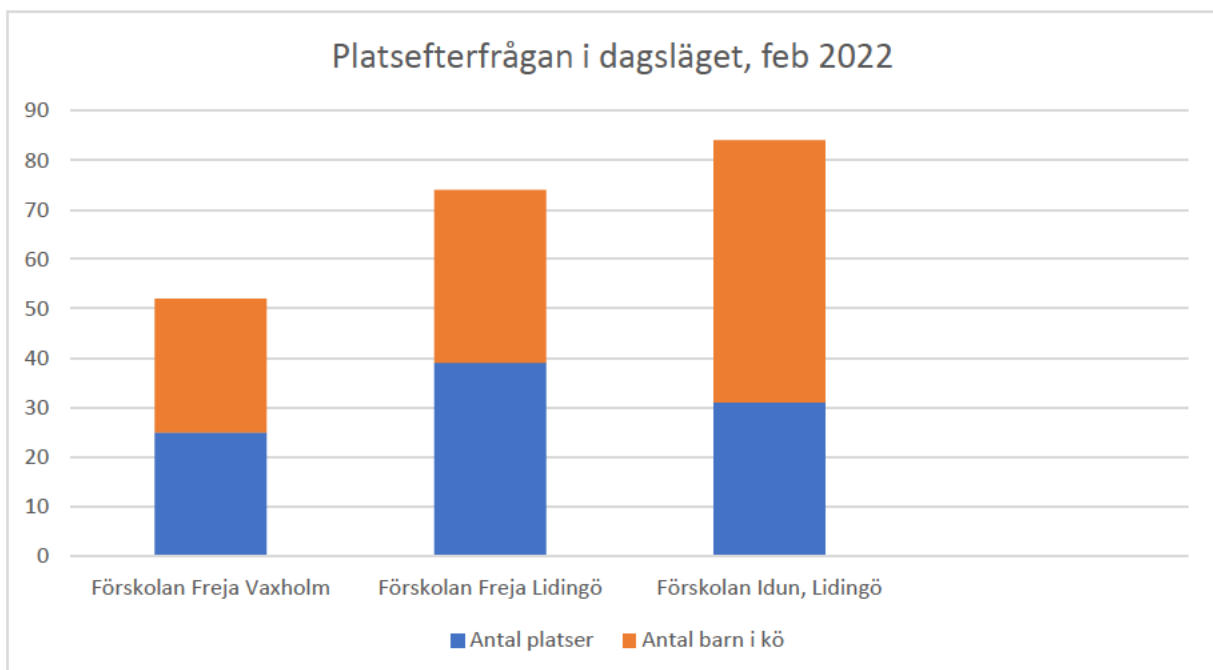
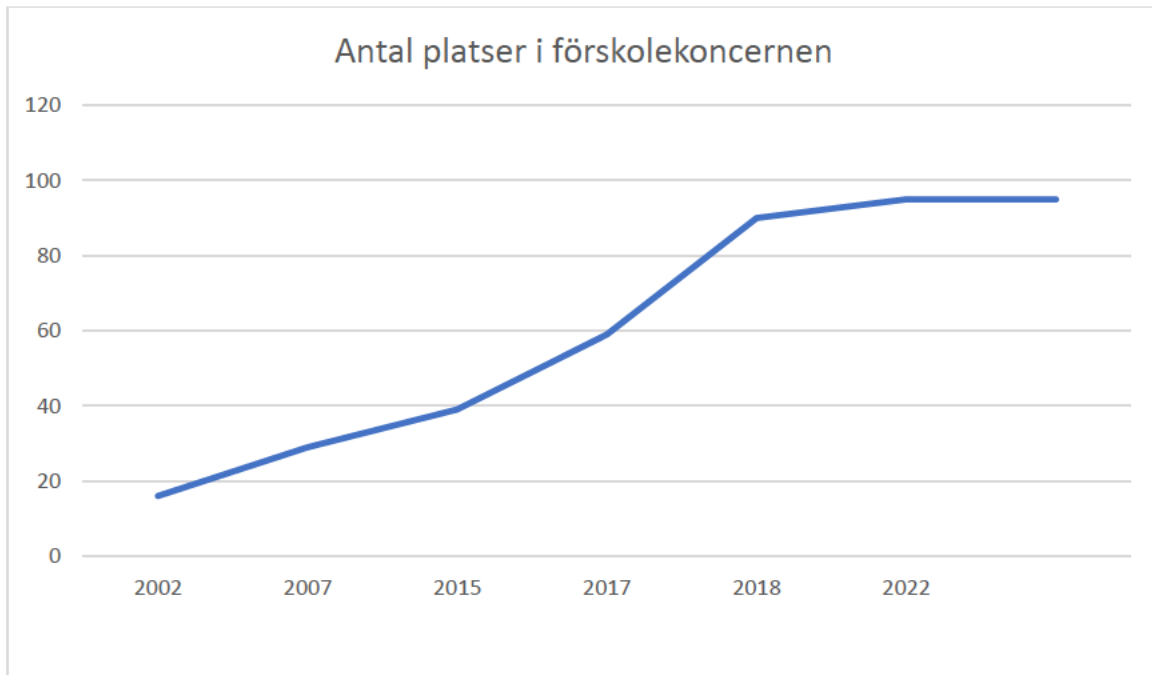
- Närhet
- Belägenhet – gärna av villakarakter
- Småskalighet
- Familjärt
- Stabil pedagogsituation
- Genomtänkt pedagogik med höga ambitioner
- Lyhördhet
- Erfarenhet

Vår förskola Flora kommer att ha allt det ovan nämnda och är i och med detta vad vi skulle kalla en given succé.

2. Vi får ofta samtal från vårdnadshavare som har sina barn på andra förskolor inom kommunen och som inte är helt nöjda och som skulle vilja flytta över sina barn till vår verksamhet. Detta är för oss ett kvitto på att vi är omtyckta och att "våra vårdnadshavare" berättar för nära och kära hur de känner och att det i sin tur genererar att vårdnadshavare som inte är lika nöjda söker sig till oss. Som vi ser det är det detta det fria skolvalet handlar om. Goda exempel blir kvar och mindre bra försvinner. Det måste få finnas en konkurrenssituation. Annars blir ju skolvalet en situation som missgynnar vissa familjer och skapar en situation där några tvingas ta en plats de egentligen inte vill ha därför att de inte har något val. Konkurrens gör ju att de bästa förskolorna blir kvar, mindre bra varianter försvinner, vilket gör likvärdigheten större och kvaliteten stärks hos kommunens förskolor överlag.
3. Bra betyg i brukarundersökningarna gör att nyinflyttade familjer söker till oss. Sedan man införde årliga brukarundersökningar har vi legat i topp bland kommunernas förskolor. Vi har alltid legat över snittet för det sammantagna betyget för de kommunala förskolorna och även snittet för de fristående. Det finns ingenting som tyder på att denna trend skulle ändra sig, vi är fast beslutna att fortsätta bedriva förstklassig förskoleverksamhet och vår tjugoåriga trend visar att våra platser fylls omedelbart trots ev bristande barnunderlag i kommunen.
4. Ekonomiska förutsättningar. Vi har flera förskolor i vår koncern där Förskolan Freja på Lidingö är moderbolaget. Vi har under många års tid jobbat upp en ekonomisk buffert inom koncernen och ser att vi lätt skulle klara av en tillfällig nedgång i barnantalet. Vi har ju också alltid möjligheten att anpassa barnantalet till efterfrågan och planera personal efter det. Då vi har fler förskolor finns ju alltid möjligheten att vid behov flytta pedagoger mellan enheterna, därför behöver vi aldrig stå med övertalig personal. Det har vi aldrig behövt göra, för övrigt.
5. Vi har i dagsläget pejlatt läget att kunna fylla platserna genom att ta emot besök och prata med föräldrar som har sina barn i kö till vår förskola Freja i Vaxholm. Denna undersökning visar att vi utan problem kommer att kunna fylla de fjorton nya platserna på Förskolan Flora utan några som helst svårigheter. Några barn från kön som ska börja på förskola för första gången. Några barn från Montessori, några från Söderkulla, några från Blynäsviken och några inflyttningar.

Slutsats:

Om vi tittar på den trend som vi haft i koncernen, med en långsam och stadig utökning som skett i den takt vi sett att efterfrågan på våra platser ökat, konstaterar vi att en utökning med 15 platser till ligger helt i linje med koncernens tidigare trend. Vi ser att vårdnadshavare vill ha den typ av förskoleutbildning till sina barn som vi erbjuder och efterfrågan fortsätter att växa, år efter år.

Den här trenden är stabil och har så varit under många år, oberoende av hur det totala barnunderlaget området varit. Vi kan också konstatera att trots det vikande barnunderlaget i Vaxholms kommun i nuläget så ringer det föräldrar varje vecka och undrar om vi har plats för deras barn. När vi träffar föräldrar med barn i närområdet och växlar några ord möts vi så gott som alltid av orden, "Jaså, det är ni som är Freja, ja, det har man ju förstått att om man vill ha en bra förskola så är det hos er man ska gå".

Vi vill etablera en liten förskola med 15 barn, i en underbar miljö i en central del av Vaxön mitt emellan de tre kommunala skolorna, vilket enligt befolkningsprognoser är den del av Vaxholm där barnunderlaget inte viker.

Trenden hos oss är också att föräldrar byter till oss, inte ifrån oss. Detta baserar vi på en konstant trend under de senaste tjugo åren.

Vi kan konstatera att detta ligger i medborgarnas intresse och är för kommunens bästa om man vill säkerställa att det fria skolvalet fungerar och håller önskad kvalitet i längden. Man bör, enligt oss, gå medborgarnas önskan till mötes och erbjuda platser i det område de behövs och inte hindra fri konkurrens.

Utbildningsförvaltningen
Linda Marklund
Skoljurist

Anmälningar och överklaganden 220125-220228

Förslag till beslut

Informationen noteras till protokollet

Ärendebeskrivning

Uppföljning av tidigare rapporterade ärenden

Förvaltningsrätten avslag överklagan av laglighetsprövningen av beslutet om skolplikt – Vaxholms stad hade rätt att fatta aktuellt beslut.

Nya överklaganden och/eller anmälningar

Beslut om föreläggande med vite är överklagat till förvaltningsrätten. Beslutet om föreläggande kvarstår till dess flyttanmälan är registrerad enligt den information som vårdnadshavarna lämnat till förvaltningen.

Skolpliktsbevakning och skolpliktsanmälningar

De två elever som förvaltningen utredde har nu placeringar. Inga nya ärenden har inkommit, elevernas skolgång och vistelseort är klarlagda.

Tre nya skolpliktanmälningar har inkommit från egenregin. Två av anmälningarna rör ärenden som tidigare har avslutats. Totalt har Samverkansteamet 15 ärenden inom egenregin och tre ärenden utifrån hemkommunens samordningsansvar. I ett ärende utreds behovet av föreläggande för att säkra elevens rätt till utbildning.

Bakgrund

Frivillig rubrik. Används när en beskrivning av ärendehistoriken underlättar förståelsen av ärendet.

Beskriv ärendets historik, t.ex: Hur har ärendet initierats? Vilket uppdrag är det som nu redovisas? Hur har frågan hanterats tidigare?

Bedömning

De ärenden förvaltningen hanterar hjälper till att säkerställa att Vaxholms stad gör korrekta beslut. Förvaltningen har kontinuerlig uppföljning av alla skolpliktiga elever i enlighet med lagens krav.

Uppföljning och utvärdering

Kontinuerlig uppföljning och utvärdering till vardera nämnd.

Handlingar i ärendet

Tjänsteutlåtande, Linda Marklund, 2022-03-01

Kopia på beslutet till:

För kännedom: Förvaltningschef, Anders Roxström, anders.roxstrom@vaxholm.se
Skolchef, André Wallin, andre.wallin@vaxholm.se
Enhetschef SAMS, Monica Lalander, monica.lalander@vaxholm.se

Utbildningsförvaltningen
Johanna Frunck
Nämndsekreterare/utredare

Kontaktpolitiker 2022

Förslag till beslut

1. Kontaktpolitiker fastställs enligt följande för respektive verksamhetsområde för 2022:

Grupp 1 (Överby förskola, Resarö skola, Äppelängen, Skärgårdsholken, Kronängsskolan, Blynäsviken förskola)

Daga Bäfverfeldt (WP) sammankallande, Kerstin Olander (KD), Caisa Holm (L), Michael Baumgarten (L), Fredrik Östman (C), Rolf Linnér (V), Gabrielle Beije (M)

Grupp 2 (Lekhagen, Rindö förskola, Montessoriförskolan, Freja, Vaxö skola, Rindö skola,)

Kent Öhman (M) sammankallande, Peter Lindqvist (-), Jessica Lagerström (C), Peter Thomelius (M) Anna Hansson (M), Anna-Lena Nordén (WP), Vakant (S), Ulrika Schelwander (C)

Grupp 3 (Söderkulla, Söderfjärdsskolan, Montessori Vaxholm, fritidsgårdverksamheten, Öppna förskolan)

Adrian Brunkhorst (C) sammankallande, Anders Örnevall (L), Mikael Guslin (M), Bertil Jansson (S), Eva Ekberg (S), Hanna Backström (-), Annbritt Kronlund (V)

2. Vid fyllnadsval i kommunfullmäktige till barn- och utbildningsnämnden tar den nya ersättaren/ledamoten tidigare ersättares/ledamots plats i kontaktpolitikergrupp.

Sammanfattning

Barn- och utbildningsnämnden beslutade den 5 mars 2012 (BUN § 6/2012) att införa kontaktpolitiker för interna och externa förskolor och grundskolor i Vaxholms stad. Uppdraget beslutades i syfte att få insyn i och få återrapportering från verksamheterna. Med anledning av covid-19 valdes inga kontaktpolitiker för år 2021 men förvaltningen bedömer att situationen nu tillåter att förtroendevalda i samråd med respektive verksamhet genomför besök som kontaktpolitiker.

Ärendebeskrivning

Barn- och utbildningsnämnden beslutade den 5 mars 2012 (BUN § 6/2012) att införa kontaktpolitiker för interna och externa förskolor och grundskolor i Vaxholms stad. Uppdraget beslutades i syfte att få insyn i och få återrapportering från verksamheterna.

Enligt beslut i barn- och utbildningsnämnden den 11 juni 2012 (BUN § 45/2012) formuleras innebörden av rollen som kontaktpolitiker på följande sätt.

Rollen som kontaktpolitiker innebär att:

- vara en länk mellan nämnd och verksamhet
- ge nämnden ett ansikte utåt
- vara hela nämndens förlängda arm
- representera nämnden vid möten inom verksamhetsområde

En kontaktpolitikers uppgift är att:

- upprätta en god relation med verksamheterna
- få en bild av verkligheten
- lyssna av
- återkoppla till nämnden
- besöka verksamheterna en gång per termin per politiker

- planera besök tillsammans, oavsett politisk färg
- informera om vad nämnden gör
- föra en dialog med verksamheten i syfte att bevaka måluppfyllelsen
- anmäla problem till nämnden i god tid innan sammanträde

Barn- och utbildningsnämnden ska:

- utse kontaktpolitiker
- ha en kontaktpolitikerpunkt på dagordningen

Ersättning utgår för besök som kontaktpolitiker för förlorad arbetsinkomst enligt 2-4 §§ i Vaxholms stads arvodesreglemente. Ersättning utgår för högst en timmes tid per besök och enhet vid ett tillfälle per termin.

Handlingar i ärendet

Tjänsteutlåtande, 2022-02-18

Kopia på beslutet till:

För kännedom: Rektorer i Vaxholms stad

Utbildningsförvaltningen
Johanna Frunck
Nämndsekreterare/utredare

Redovisning av delegeringsbeslut till 2022-03-14

Förslag till beslut

Informationen noteras till protokollet

Ärendebeskrivning

Förvaltningen redovisar följande delegeringsbeslut:

- Rapport delegeringsbeslut Evolution till 2022-03-14 §§ 7-14
- Delegeringsbeslut skolskjuts 2022-01-25-2022-03-01
- Redovisning delegeringsbeslut kränkande behandling 2022-01-25-2022-02-28

Handlingar i ärendet

Tjänsteutlåtande, 2022-02-21

Rapport delegeringsbeslut Evolution till 2022-03-14 §§ 7-14

Delegeringsbeslut skolskjuts 2022-01-25-2022-03-01

Redovisning delegeringsbeslut kränkande behandling 2022-01-25-2022-02-28

 VAXHOLMS STAD UTBILDNINGSFÖRVALTNINGEN							
				Uppdaterad 2022-02-21			
Utestående uppdrag							
Uppgifter markerade med * är							
Nr.*A9:	Rubrik*	Beskrivning*	Beslutsdatum*	Status*	Förvaltningens kommentar	Förvaltning	
1	Om KS beslutar får BUN i uppdrag att arbeta fram ett nytt styrdokument för hållbarhetsfrågor inom de pedagogiska verksamheterna.	Revidera BUNs ekologiska agenda utifrån den kommunövergripande hållbarhetsstrategin. Hållbarhetsstrategin ska antas under 2021.	2019-08-19				
2	Förvaltningen får i uppdrag att ta fram ett underlag kring huruvida Vaxholms stad ska bedriva pedagogisk omsorg i egen regi eller inte.	Förvaltningen får i uppdrag att ta fram ett underlag kring huruvida Vaxholms stad ska bedriva pedagogisk omsorg i egen regi eller inte.	2020-05-25		BUN 2020-05-24 beslutades att låta familjedaghemmet vila ytterligare ett läsår.		
3	Utbildningsförvaltningen får i uppdrag att utreda de behov av vidareutveckling som identifierats vid utvärdering internhyresmodell och återkomma med en redovisning av förslag på förbättringar.	Förvaltningen får i uppdrag att utreda de behov av vidareutveckling som identifierats vid utvärdering av internhyresmodell och återkomma med en redovisning av förslag på förbättringar.	2020-09-28		Frågan ägs av fastighet, ekonomi och utbildning är samverkansparter	En utvärdering redovisas 2021-09-27, önskemål om en vidareutvecklad utvecklad utvärdering.	
4	Svar på remiss Resarö skola	Förvaltningen får i uppdrag att utifrån skolans och måltidsenhetens behov, föreslå vad som kan inrymmas inom befintliga byggnader och återkomma med förslag senast juni 2022.	2021-11-08/ § 126				
5	Fritidsgård i anslutning till Campus	Barn- och utbildningsnämnden samt nämnden för teknik, fritid och kultur får i uppdrag att i samverkan utreda förutsättningarna att lokalisera ungdomsverksamhet i anslutning till Campusområdet och Kronängsskolan.	KF 2019-11-11/§ 64				

Bevakningslista							
Nr.*	Rubrik*	Beskrivning*	Beslut	Status*	Förvaltningens kommentar	Förvaltning	Klart
1	Nya slöjdlokaler Vaxö		BUN 2017/§45 (KS 2017/§65), BUN 2021/§125	Pågående	Genomförandebeslut KS 2021-11-25	Uppdrag SBN	
4	Utbyggnad av Resarö skola		BUN 2015/§23 (KS 2015/§46), BUN 2021/§126	Pågående	Utreda vad som kan inrymmas i befintliga byggnader.	Uppdrag SBF	
5	Ny förskola Storäng		BUN 2016/§6 (KS 2017/§86)	Vilande	Arbete pågår inom PLU:s ansvarområde	Uppdrag PLU	
6	Ny förskola Norrbegret		KS 2017/§105	Pågående	Arbete pågår inom PLU:s ansvarområde	Uppdrag PLU	
7	Underhålls- och investeringsplaner		BUN 2018/§101 KS 2019/§12	Pågående	Arbete pågår i samverkan ekonomi och fastighet, våren 2021	Uppdrag TFK	
8	Trafiksituationen vid Kronängsskolan/Söderfjärdsskolan/resarö skola		BUN 2019/§32, 2019/§48 KS 2019/§85	Pågående	Statusuppdatering för åtgärder som planeras på Söderfjärdsskolan i BUN 2020-03-16. Återrapportering våren 2021	Uppdrag TFK	